

Innhold

Etne Arbeiderparti.....	15
1. E 134 aust/vest vegen	15
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	15
Etne Arbeiderparti.....	15
2. Sats på snøggått.....	15
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	15
Vaksdal Arbeiderparti.....	15
3. Likeverdige soningsforhold for kvinner og menn.....	15
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	15
Masfjorden Arbeiderparti	16
4. Nei til vindkraftutbygging i Stølsheimen og Fjonfjella.....	16
Innstilling: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen.....	16
Høyanger Arbeidarparti.....	16
5. Vidaregåande opplæring.....	16
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	17
Stryn Arbeidarparti.....	17
6. RV 15 Måløy-Otta. Ny lang tunnel på Strynefjellet må prioriterast i NTP.....	17
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	17
Stryn Arbeidarparti.....	17
7. Arbeiderpartiet skal sikre eit desentralisert vidaregåande skuletilbod til alle	17
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	18
Stryn Arbeidarparti.....	18
8. Rett til læreplass.....	18
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	18
Stryn Arbeidarparti.....	18
9. Kommunereforma - kommuneøkonomi	18
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	18
Stryn Arbeidarparti.....	19
10. Nei til bruk av useriøse vikarbyrå	19
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	19
Stryn Arbeidarparti.....	19
11. Styrke arbeidsmiljølova	19
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	19
Stryn Arbeidarparti.....	19
12. Ja til dagleg post i heile landet.	19
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	19
Voss Arbeidarparti.....	19

13.	Felles takstar på kollektivtrafikken i Vestland fylke	19
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	20
	Voss Arbeidarparti.....	20
14.	Liv og helse må prioriterast	20
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	20
	Voss Arbeidarparti.....	20
15.	Større innsats for flaumsikring	20
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	20
	Voss Arbeidarparti.....	21
16.	Noreg bør satsa på havvind.....	21
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	21
	Voss Arbeidarparti.....	21
17.	Vestland Arbeidarparti vil legge til rett for ei berekraftig satsing på reiselivet i nye Vestland fylke 21	
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	21
	Voss Arbeidarparti.....	22
18.	Likeverdige soningsforhold for kvinner og menn.....	22
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	22
	Voss Arbeidarparti.....	22
19.	Vern om språket.....	22
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	22
	Solund Arbeidarparti	22
20.	Ferjeavløysingsordninga.....	22
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	22
	Solund Arbeidarparti	22
21.	Kompensasjon for bruk av fellesskapet sine sjøareal	22
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	22
	Solund Arbeidarparti	23
22.	Skuleskysst.....	23
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	23
	Sogndal Arbeidarparti	23
23.	Vestland Arbeidarparti vil legge til rette for ei berekraftig satsing på reiselivet i nye Vestland fylke. 23	
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	23
	Alver Arbeidarparti	24
24.	Nei til vindmøller i sårbare friluftsområde.....	24
	Innstilling: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen.....	24
	Alver Arbeidarparti.....	24
25.	Snarleg realisering av E39 Vågsbotn-Klauvaneset.....	24
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	24

AUF i Vestland	25
26. Retten til å bestemme over egen kropp.....	25
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	25
AUF i Vestland	25
27. Skolegudstjenester	25
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	26
AUF i Vestland	26
28. Likestilling og inkludering i forsvaret.....	26
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	26
AUF i Vestland	26
29. Likestilling i politikken	26
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	27
AUF i Vestland	27
30. Retten til god seksuell helse	27
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	27
AUF i Vestland	27
31. En bedre skolehelsetjeneste	27
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	28
AUF i Vestland	28
32. Framtidsretta seksualitetsundervisning.....	28
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	28
AUF i Vestland	28
33. Grønne byer og lokalsamfunn	28
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	29
AUF i Vestland	29
34. Fremtidens næringer.....	29
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	29
AUF i Vestland	29
35. Forby atomvåpen	29
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	30
AUF i Vestland	30
36. Palestina	30
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	30
AUF i Vestland	31
37. Sosial boligpolitikk for alle.....	31
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	31
AUF i Vestland	31
38. Høyrepopulisme og ekstremisme i vekst	31
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	32

AUF i Vestland	32
39. En human og rettferdig flyktningepolitikk og en god og inkluderende integreringspolitikk.....	32
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	33
AUF i Vestland	33
40. Fjorddeponi og gruvedrift	33
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	33
Stord Arbeidarparti	33
41. Trygderegulering	33
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	33
Stord Arbeidarparti	33
42. Grunnbemanning i helsesektoren	33
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	33
Stord Arbeidarparti	34
43. Bytte politidistrikt.....	34
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	34
Stord Arbeidarparti	34
44. Pedagog- og bemanningsnorm	34
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	34
Stord Arbeidarparti	34
45. SFO.....	34
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	34
Stord Arbeidarparti	34
46. Tannlegerefusjon.....	34
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	34
Stord Arbeidarparti	34
47. Ungdomskontakt	34
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	35
Stord Arbeidarparti	35
48. Parkering ved sjukehus.....	35
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	35
Stord Arbeidarparti	35
49. CO2-fangst.....	35
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	35
Stord Arbeidarparti	36
50. Konsekvensutgreiing av LoVeSe	36
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	36
Stord Arbeidarparti	36
51. Fleire arbeidsledige i Arbeid.....	36

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	36
Stord Arbeidarparti	36
52. Garanti for læreplass.....	36
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	36
Stord Arbeidarparti	36
53. Folkehøgskule.....	36
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	37
Stord Arbeidarparti	37
54. Private barnehagar.....	37
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	38
Austrheim Arbeidarparti	38
55. Sats på vekst i sjømatproduksjonen:.....	38
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	39
Austrheim Arbeidarparti	39
56. Fensfjord vidaregåande skule.....	39
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	39
Austrheim Arbeidarparti	39
57. Betre reserveferjer på fylkesvegsambanda:.....	39
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	39
Årdal Arbeidarparti.....	39
58. Industri	39
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	40
Sunnfjord Arbeidarparti	40
59. Landbruk.....	40
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	40
Sunnfjord Arbeidarparti	40
60. Rv5 Førde- Naustdal	40
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	40
Sunnfjord Arbeidarparti	41
61. Kortbanenettet i Vestland	41
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	41
Sunnfjord Arbeidarparti	41
62. Styrk eldreomsorga	41
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	41
Bremanger Arbeiderparti	41
63. Industri	41
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	42
Bremanger Arbeidarparti	42
64. Stad Skipstunnel	42

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	42
Bremanger Arbeiderparti	42
65. Fylkeskommunal støtte til kultur.....	42
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	43
Bremanger Arbeiderparti	43
66. Offentlige tenester i eigenregi	43
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	43
Bremanger Arbeiderparti	43
67. Framlegg til endring av nett tilknytning for Elkem Bremanger	43
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	44
Sogndal Arbeidarparti	44
68. Desentraliserte fagmiljø og tenester i Statens vegvesen	44
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	44
Sogndal Arbeidarparti	44
69. Høgare utdanning og forskning	44
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	45
Luster Arbeiderparti	45
70. NEI til innskrenking av retten til sjølvvalt svangerskapsavbrot!.....	45
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	45
Luster Arbeiderparti	45
71. Styrk rettane til alvorleg sjuke barn	45
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	45
Luster Arbeiderparti	45
72. NEI til klasseskilje ved assistert befruktning og fosterdiagnostikk.....	45
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	46
Luster Arbeiderparti	46
73. Gjer det mogleg å få barnehageplass når permisjon er fullgått.....	46
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	46
Luster Arbeiderparti	46
74. Hindre svart økonomi og arbeidskriminalitet	46
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	46
Luster Arbeiderparti	46
75. Sosial bustadbygging	46
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	47
Luster Arbeiderparti	47
76. Utbygging av hydrogenstasjonar.....	47
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	47
Luster Arbeiderparti	47
77. Krav om overføring av statlege oppgåver til Vestland fylke	47

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	47
Kvam Arbeidarparti	48
78. Barnehageinntak	48
Innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen	48
Kvam Arbeidarparti	48
79. Rassikring.....	48
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	48
Kvam Arbeidarparti	48
80. KVU arm til Bergen	48
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	48
Kvam Arbeidarparti	48
81. Skattlegging av oppdrett	48
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	48
Stad Arbeidarparti	49
82. Stad Skipstunnel	49
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	49
Stad Arbeidarparti	49
83. Høgskuleutdanning.....	49
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	49
Stad Arbeidarparti	49
84. Kommuneøkonomi.....	49
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	50
Stad Arbeidarparti	50
85. Desentralisert vidaregåande skule, best for eleven og samfunnet.....	50
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	50
Stad Arbeidarparti	50
86. Næringsutvikling i distrika	50
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	51
Stad Arbeidarparti	51
87. Opprusting av vegnettet i Vestland.....	51
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	51
Kvinnherad Arbeidarparti.....	51
88. Arbeida for at vegstrekka Folgefonntunnelen – Årsnes får turistveg status	51
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	51
Kvinnherad Arbeidarparti.....	51
89. Stortinget løyver pengar til inn henting av etterslepet på fylkesvegane som i dag er på 12 milliardar.....	51
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	51
Kvinnherad Arbeidarparti.....	51

90. Offentlege arbeidsplassar	51
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	51
Kvinnherad Arbeidarparti.....	52
91. Rassikring.....	52
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	52
Kvinnherad Arbeidarparti.....	52
92. Landbruk.....	52
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	52
Kvinnherad Arbeidarparti.....	52
93. Reisetid.....	52
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	52
Kvinnherad Arbeidarparti.....	52
94. Vasskraftutbygging.....	52
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	52
Kvinnherad Arbeidarparti.....	52
95. Elektrifisering av fylkesvegferjer	52
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	52
Kvinnherad Arbeidarparti.....	53
96. Nettleige.....	53
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	53
Kvinnherad Arbeidarparti.....	53
97. E-39.....	53
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	53
Kvinnhead Arbeidarparti	53
98. Veglys.....	53
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	53
Bømlo Arbeiderparti.....	53
99. Kollektivtilbod.....	53
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	53
Bømlo Arbeiderparti.....	53
100. Gratis parkering ved sjukehus	53
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	54
Bømlo Arbeiderparti.....	54
101. Hordfast.....	54
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	54
Bømlo Arbeiderparti.....	54
102. Næring og arbeid I Vestland.....	54
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	55
Austevoll Arbeiderparti	55

103.	Tannhelsetilbod for eldre	55
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	55
	Austevoll Arbeiderparti	55
104.	Ferjetransport.....	55
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	55
	Gloppen Arbeidarparti	56
105.	Ei fullverdig erstatningsordning ved avvikling av pelsdyrnæringa	56
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	56
	Gloppen Arbeidarparti	56
106.	Responstid for ambulanser	56
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	57
	Gloppen Arbeidarparti	57
107.	Tillitsreform innan offentlig forvaltning	57
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	57
	Solund Arbeidarparti	57
108.	Fergeavløysing.....	57
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	57
	Solund Arbeidarparti	58
109.	Kompensasjon for bruk av fellesskapet sine sjøareal.	58
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	58
	Solund Arbeidarparti	58
110.	Vidaregåande skule	58
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	58
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	58
111.	Permisjonsrettigheter.....	58
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	58
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	58
112.	Yrkesskadeerstatning	58
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	59
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	59
113.	Barnevern	59
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	59
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	59
114.	Anti-slaveri-lov.....	59
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	60
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	60
115.	Langsiktig byutvikling i miljøperspektiv.....	60
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen	61
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	61

116.	Det offentlige som aktør	61
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	61
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	61
117.	Transport	61
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	62
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	62
118.	Livslang læring og fagskole	62
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	63
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	63
119.	Klima og energi	63
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	66
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	66
120.	Forsvar og sikkerhet	66
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	66
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	67
121.	Viktige vei- og jernbaneprosjekt i regionen vår	67
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	67
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	67
122.	Et organisert og seriøst arbeidsliv	67
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	68
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	69
123.	Studentboliger	69
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	69
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	69
124.	Tiltak for å sikre høy vaksinedekning i barnevaksinasjonsprogrammet.....	69
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	70
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	70
125.	Kampen for å forhindre vold, voldtekt og overgrep.....	70
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	71
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	71
126.	Vold i nære relasjoner	71
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	71
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	71
127.	Forbud mot kjøp av sex	71
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	72
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	72
128.	Skolegudstjenester	72
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	73
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	73

129.	Sikre kvinners rett til selvbestemmelse over egen kropp	73
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	73
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	73
130.	Gode barnehager.....	73
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	74
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	74
131.	Rødgrønn skattepolitikk	74
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	75
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	75
132.	Tiltak mot barnefattigdom	75
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	75
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	75
133.	Et organisert arbeidsliv.....	75
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	76
	Arbeiderpartiet i Bergen.....	76
134.	Nei til fjordeponering	76
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	76
	Kinn Arbeidarparti	76
135.	Migrasjon.....	76
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	77
	Kinn Arbeidarparti	77
136.	Regionsenter kysten	77
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	77
	Kinn Arbeidarparti	77
137.	Kystvegen	77
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	77
	Kinn Arbeidarparti	78
138.	Petroleumsaktivitet	78
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	78
	Kinn Arbeidarparti	78
139.	Havbruksnæringen	78
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	78
	Kinn Arbeidarparti	78
140.	Stad skipstunnel	78
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	78
	Kinn Arbeidarparti	79
141.	Havbruksfondet.....	79
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	79
	Kinn Arbeidarparti	79

142.	Ein human og rettferdig flyktningpolitikk og en god og inkluderande integreringspolitikk	79
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	79
Vik Arbeidarparti	80
143.	Havområda utanfor Lofoten, Vesterålen og Senja kan ikkje opnast for oljeleting.	80
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	80
Kinn Arbeidarparti	80
144.	Trafikktryggleik fylkesveg 92 Vik- Framfjorden i Vik kommune.	80
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	80
Vik Arbeidarparti	80
145.	Vikjatunnelen.....	80
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	81
Ullensvang Arbeiderparti	81
146.	Framlegg til industriuttale	81
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	81
Ullensvang Arbeiderparti	81
147.	Nei til all statlig støtte til privatskoler	81
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	82
Ullensvang Arbeiderparti	82
148.	Bedre kollektivtilbud	82
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	82
Ullensvang Arbeiderparti	82
149.	Frukt og bær dyrking	82
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	83
Bjørnafjorden Arbeidarparti	83
150.	Redusera barnefattigdom	83
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	83
Bjørnafjorden Arbeidarparti	83
151.	Redusering av barnetrygd for mottakaren av sosialhjelp	83
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	83
Bjørnafjorden Arbeidarparti	83
152.	Samferdsle i Vestland fylke	83
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	83
Askøy Arbeiderparti	84
153.	Nei til fattigdom blant barn	84
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	84
Askøy Arbeiderparti	84
154.	Sosialdemokratisk skattepolitikk	84
	Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	85

Askøy Arbeiderparti.....	85
155. Fremtidens næringer.....	85
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	86
Askøy Arbeiderparti.....	86
156. Mestringsopplevelse er målet.....	86
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	86
Askøy Arbeiderparti.....	87
157. Parkering av aksjer skal ikke tillates.....	87
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	87
Askøy Arbeiderparti.....	87
158. Nei til usosiale skatter og avgifter som rammer arbeidsfolk!.....	87
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	87
Arbeiderpartiet i Bergen.....	87
159. En aktiv alderdom.....	87
Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.....	88
Gloppen Arbeidarparti.....	88
160. Lik nettleige i heile landet.....	88
Innstilling: Forslaget vert avvist. Ivaretatt i Arbeiderpartiets vedtatte politikk.....	89
Stord Arbeiderparti.....	89
161. Stopp stryking av kandidater.....	89
Innstilling: Forslaget vert avvist. Prinsippet er ivaretatt.....	89
Stryn Arbeidarparti.....	89
162. Det må sikrast ei nasjonal utjamning av nettleiga.....	89
Innstilling: Forslaget vert avvist. Forslaget er ivaretatt i fylkestingsprogrammet.....	90
Solund Arbeidarparti.....	90
163. Ekspressbåt.....	90
Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidarparti.....	90
Alver Arbeidarparti.....	90
164. Fjern kvikksølvet ved Fedje.....	90
Innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes stortingsgruppen.....	90
Bremanger Arbeiderparti.....	90
165. Endring av kollektive soner for Sogn og Fjordane/Nordre del av Vestland.....	90
Innstilling: Oversendes fylkestingsgruppen i Sogn og fjordane.....	90
Solund Arbeidarparti.....	90
166. Ekspressbåtruta Bergen-Nordfjord.....	90
Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidarparti.....	91
Bremanger Arbeiderparti.....	91
167. Fylkesveg 616.....	91
Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidarparti.....	91

Sunnfjord Arbeidarparti	91
168. Fv 609 Hundsåna	91
Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidartparti	91
Stord Arbeidarparti	91
169. Kollektivtilbod.....	91
Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Hordaland Arbeiderparti.....	92
Kvinnherad Arbeidarparti.....	92
170. Sunnhordlandsambandet eit ferjefritt samband mellom Kvinnherad og Stord!	92
Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Hordaland Arbeiderparti.....	92

Etne Arbeiderparti

1. E 134 aust/vest vegen

Framlegg: E 134 må satsast på som den viktigaste aust-vest vegen i sør. Strekninga Bakka- Solheim, gjennom Etne/Vindafjord må prioriterast i tråd med vedteken Kommunedelplan 2015.

Grunngjeving: E 134 Drammen-Haugesund er viktigaste aust/vest vegen sør i fylket. Ein rett utbygd E134 Karmøy-Drammen gir stor samfunnsøkonomisk netto nytte (12mrd). Dersom E134 i tillegg får ein arm til Bergen, aukar denne netto nytta til 26 mrd.

Bakka- Solheim er ein 40 km strekning på vestsida av fjellet med svært dårleg standard, til dels utan gul stripe. Det ligg føre godkjende kommunedelplanar for traseen gjennom Etne og Vindafjord frå 2015. Planen gir ny trase utanom alle sentrum og gode tilknytingspunkt. Når Rogfast er ferdig reknar ein med 30% trafikkauke gjennom Etne sentrum. Difor må deler av Bakka-Solheim prioriterast snarast. Regjeringa si avgjerd frå desember 2015 om å satse på E134 må realiserast.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Etne Arbeiderparti

2. Sats på snøggbåt

Framlegg: Snøggbåten må satsast på som eit viktig bindeledd i det nye fylket. For at det skal vera framtidsretta må båtane over på nullutsleppsteknologi. Snøggbåten i Sunnhordland skal marknadsførast som eit reiselivsprodukt langs heile ruta slik andre snøggbåtar i fylket er.

Grunngjeving: Etne Arbeiderparti ser at snøggbåten får ein viktigare funksjon i det nye fylket. Båtrutene til og frå Bergen bind oss saman, frå Etne til Selje. Vestland har ambisiøse mål. Me satsar på veg, småflyplassar, kollektiv og bybane. I dette bildet har snøggbåten ein viktig funksjon. Sjøen må framleis vera eit viktig bindeledd mellom oss. Med ny teknologi blir dette framtidsretta og eit viktig tilbod for pendlarar og turistar gjennom vakre landskap.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Vaksdal Arbeiderparti

3. Likeverdige soningsforhold for kvinner og menn

Forslag: Vaksdal Arbeiderparti ber Vestland Arbeidarparti jobba for at det blir oppretta eit kvinnefengsel sentralt i vår region.

Begrunnelse: Det er ca 58 operative fengsel i Norge, av desse er det 4 kvinnefengsel. Dei 54 mannsfengsla er plassert frå Vadsø i nord til Kristiansand i sør. Kvinnefengsla er i Evje, Kragerø, Oslo og Sarpsborg. Det er med andre ord ei stor geografisk skeivfordeling av soningsplassar for kvinner.

Kvinnelege innsette har ofte mange og samansette problemstillingar som dei best får jobba med i eigne institusjonar. Det er ein fordel med kort veg til spesialisthelseteneste.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Masfjorden Arbeiderparti

4. Nei til vindkraftutbygging i Stølsheimen og Fjonfjella

Forslag: Masfjorden Arbeidarparti vil at Arbeiderpartiet skal sei nei til vindkraftutbygging i Stølsheimen og Fjonfjella, område 18 i Nasjonal ramme for vindkraft på land. Arbeiderpartiet føretrekkjer ein miljøpolitikk ved å effektivisere kraftverk, utbetre kraftlinjer, stimulere til vidareutvikling av vindmøller til havs, og utvikle fangst og lagring av CO₂, i staden for å byggje ut store vindmølleparker i fjellheimen.

Grunngjeving:

Regjeringa si satsing på vindkraftutbygging for å nå gitte bærekraftmål, skjer i stor grad med store naturinngrep. For å bygge vindkraftparkane trengst det veier inn i terrenget og større areal vert beslaglagt. Inngrepa kan i liten grad reverserast og den visuelle opplevinga i området vert i stor grad forstyrra. I Stølsheimen og Fjonfjella er det planar om å byggje Europas største vindkraftanlegg med 300 vindkraftturbinar med ei høgd på 250 meter. Dette meiner vi i Masfjorden Arbeidarparti er svært negativt for området.

Både Stølsheimen og Fjonfjella er av Hordaland fylkeskommune registrert som eit svært viktig område for friluftsliv, både for lokale innbyggjarar og for tilreisande frå Bergensregionen. Innover i Stølsheimen er det turlagshytter, Skavlabu og Vardalsbu, som saman med andre hytter dannar ei samanhengande rute frå vest til aust i Stølsheimen. I fjellområda vest for E 39 i Romarheimsdalen og på sørsida av Masfjorden, ligg Fjonfjella. Svært mange stølar er lokalisert til dette fjellområdet.

Fjonfjella utgjer eit av dei største inngrepsfrie naturområda i ytre deler av Hordaland, som også går heilt ned til fjorden. Turistforeiningshytta Kalvedalshytta ligg sentralt i dette området, med stiar vidare i fleire hovudretningar. Masfjorden Arbeidarparti meiner derfor at desse område må skånast for stor vindkraftutbygging og at område 18 i Nasjonal ramme for Vindkraft på land må takast ut.

Merknad:

Fylkesstyra viser til nyleg vedtak i fylkestingsprogrammet om at Vestland AP vil avvente godkjenning av nye vindmølleparker inntil det er utarbeida ein nasjonal samla plan for vind- og vasskraft.

Innstilling: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen.

Høyanger Arbeiderparti

5. Vidaregåande opplæring

Framlegg: Vidaregåande opplæring er ei av dei største og viktigaste samfunnsoppgåvene styrt frå eit regionalt folkevald nivå. Vestland Arbeidarparti vil i regional samheng arbeide for ein sterk offentleg vidaregåande skule, og vil oppretthalde den noverande desentraliserte strukturen for vidaregåande opplæring. For å oppretthalde eit godt, breitt og likeverdig tilbod er det viktig å halde på vedtaket om fleire inntaksregionar, og at elevane skal ha rett til å gå på nærskulen sin dersom dei ønsker det.

Grunngjeving:

Vestland tilbyr i dag ei vidaregåande opplæring utifrå ein desentralisert struktur med relativt små og mellomstore vidaregåande skular. I store delar av det nye fylket bur likevel ein stor prosentvis del av elevane på hybel på grunn av lange reiseavstandar. I nye Vestland fylkeskommune vil ein desentralisert struktur føre til at det viktige samarbeidet med lokalt næringsliv vert teken i vare. Næringslivet og offentleg sektor etterspør fleire fagarbeidarar, og eit samarbeid mellom skule og næringsliv er heilt avgjerande for å få fleire ut i lære.

Dei vidaregåande skulane er viktige samfunnsaktørar i dei lokalsamfunna dei er lokaliserte, og samarbeider tett med lokalt næringsliv for å utdanne fagarbeidarar for både privat næringsliv og offentleg tenesteproduksjon. Skulane representerer og viktige arbeidsplassar i eit lokalt og regionalt perspektiv.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stryn Arbeidarparti

6. RV 15 Måløy-Otta. Ny lang tunnel på Strynefjellet må prioriterast i NTP

Forslag: Vestland AP krev at Samferdsledepartementet sitt valde konsept for RV 15 Strynefjellet, som er lik SVV si tilråding; ein ny lang tunnel på 16 km mellom Skåre i Oppstryn og Breidalen i Skjåk (B1), vert innarbeid i Nasjonal Transportplan ved komande rullering, som ei framtidsretta løysing for å oppnå tilnærma 100 % regularitet. Dette er den einaste løysinga som eliminerer alle 11 skredutsette parti, reduserer stigninga frå 11 % til under 5 %, og får tilbake trekkruta for villrein i Breidalen.

Grunngjeving:

Eit vegnett som gir god regularitet, trygg veg, lågast mogleg transportkostnader og best miljø er svært viktig for det ekspansive og verdiskapande næringslivet på Nordvestlandet. Både for næringsutvikling og innbyggjarar er det avgjerande viktig at vegnettet er å stole på.

Sogn og Fjordane Arbeidarparti viser til den særskilte funksjonen som Rv 15 har i dag som aust/vest samband for næringslivet i regionen. Sambandet har spesielt stort innslag av tungtrafikk, som tener næringslivet i regionane på begge sider av fjellet. Opprustinga av E6 gjennom Gudbrandsdalen styrkar RV 15 som trafikkroute både til Austlandet og Trøndelag. Mykje av trafikken på FV 60 følgjer også RV 15 over Strynefjellet. Rv 15 er det breie semje om lokalt i regionen og ingen debatt om traseval.

Rv 15 er raskaste vegen til Oslo og Trondheim for mange viktige bedrifter i Nordfjord. Grunna stigning og smale / låge tunnelar på Rv 15 Strynefjellet må mange velje andre og lengre transportetappar. RV 15 er viktig bindeledd mellom sjø og jernbane for godstransport.

I periodar er vegen stengd på grunn av ras eller fare for ras. Alle tre fylka som soknar til RV 15, NHO Transport og Statens Vegvesen, har alle tilrådd konsept B1 som permanent skredsikringstiltak. Konseptvalet er gjort. Difor er det no viktig å prioritere prosjektet i neste NTP.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stryn Arbeidarparti

7. Arbeiderpartiet skal sikre eit desentralisert vidaregåande skuletilbod til alle

Forslag: Det er svært viktig for busettingsmønster og bulyst at bygdesenter får behalde eksisterande vidaregåande skuletilbod og vidareutvikle tilbodet i samsvar med behovet.

Grunngjeving: Arbeiderpartiet ser det som særskilte viktig å oppretthalde ein mest mogleg desentralisert skulestruktur, slik som i dag.

Både privat og offentleg sektor vil i tida framover ha stor trong for kunnskap og kompetanse. Ein av dei viktigaste leverandørane av arbeidskraft er og blir den vidaregåande skulen. Ein desentralisert skulestruktur er ein viktig føresetnad for å oppretthalde bulysta og folketalet i distrikta. Eit vidaregåande skuletilbod er med på å avgjere om ungdom som tek høgare utdanning vel å flytte tilbake til regionen.

Den vidaregåande skulen må gje eit desentralisert utdanningstilbod som næringslivet og elevane i lokalsamfunna etterspør, med yrkesfaglege tilbod som rekrutterer lærlingar til lokale verksemder. Dei vidaregåande skulane er viktige regionale utviklingsaktørar, og legg grunnlaget for vekst og utvikling i heile regionen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stryn Arbeidarparti

8. Rett til læreplass

Forslag: Arbeidarpartiet vil lovfeste retten til læreplass for elevar som har fullført yrkesutdanning i vidaregåande skule.

Grunngjeving: Norsk arbeidsliv vil i framtida ha eit stort behov for faglært arbeidskraft. For å sikre rekruttering av ungdom, må ein gje elvar som vel yrkesfagleg utdanningsveg ein rett til læreplass. Dette vil sikre unge ein god inngang i arbeidslivet og hindre fråfall før fagbrevet er bestått. Retten til læreplass kan sikrast slik at det ved offentlege anbod vert kravd læreplassar hjå den som deltek i anbodet. I tillegg må tilskotet til læreplassane aukast monaleg for å sikre at flest mogleg bedrifter ser nytteverdien av å ha lærling.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stryn Arbeidarparti

9. Kommunereforma - kommuneøkonomi

Forslag: Vestland Arbeidarparti krev auka overføringar til Fylkeskommunen og kommunane for å løyse oppgåver og for å unngå sentralisering og privatisering av tenestetilbod innan skulesektoren, helse- og omsorg, tannhelseteneste og vegvedlikehald. Samanslåing av kommunar og regionar skal vere frivillig. Inntektssystemet skal ikkje nyttast til å straffe kommunar som av ulike grunnar ikkje kan slå seg saman med andre.

Grunngjeving

Mange kommunar i Norge slit med budsjettbalansen. Dei store utfordringane ein møter med aukande tal eldre og delegering av ansvar frå statleg til kommunalt nivå må finansierast. I mange kommunar, og i fylkeskommunen, har ein skore ned budsjetta i mange år. Det vil føre til rovdrift på dei tilsette som er igjen på omsorgssenter og i skular/barnehagar, og vil føre til dårlegare pleie og undervisning, dersom kommunane får lågare inntekter.

God kvalitet i barnehagar, på skulane og innan pleie og omsorg, uavhengig av kvar folk bur i landet, er viktige verdiar DNA har kjempa for i mange år. Det vert spesielt peika på kostnadsauken i samband med gjennomføring av samhandlingsreforma med auka kostnader i omsorgssektoren med fleire eldre og pleietrengande. Kjøp av private tenester innan tradisjonelle offentlege tenesteområder svekkjer på sikt det offentlege tenestetilbodet som folk flest nyttar seg av og vil over tid skape eit klasseskilje med aukande ulikskapar.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stryn Arbeidarparti

10. Nei til bruk av useriøse vikarbyrå.

Forslag: Arbeidarpartiet vil hindre norske kommunar å nytte useriøse vikarbyrå. AP vil at det skal stillast tydelegare krav om ordna arbeidsforhold og strengare konsekvensar for utleigar enn dagens lovverk. Lovverket må og styrke medråderetten for tillitsvalde ved sjølve valet av vikarbyrå.

Grunngjeving: Konkurransetsetting av kommunale tenester og behov for vikarar i helsesektoren har ført til at useriøse vikarbyrå har fått oppdrag med å dekke dette i norske kommunar. Det har vore avdekka sosial dumping, urimelege arbeidskontraktar, pålagde høge kostnader til norskkurs og skatteflukt hjå useriøse aktørar. Ei slik utvikling kan ikkje Arbeidarpartiet akseptere.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stryn Arbeidarparti

11. Styrke arbeidsmiljølova

Forslag: Vestland Arbeidarparti skal arbeide for å reversere svekkinga av Arbeidsmiljølova som har blitt gjennomført av den blå regjeringa. AP skal og hindre ytterlegare svekking av lova, gjennom t.d. arbeidstidsutvalet si innstilling til endringar, jf. NOU 2016:1.

Grunngjeving: Den norske velferdsstaten er bygd på eit sett av reglar som regulerer arbeidslivet, utarbeidd gjennom generasjonar. Små forskjellar og likeverd har bygd seg opp over lang tid til å bli eit vel fungerande samfunn som mange andre misunner oss. Å bryte ned og gjere kvardagen meir utrygg for store grupper i samfunnet gjennom svekking av rettar og aukande forskjellar vil redusere velferd og livskvalitet for heile samfunnet. Arbeidarpartiet ser det som særskilt viktig å verne om eit regelverk som tek vare på alle og ser heilskapen i ei samfunnsutvikling.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stryn Arbeidarparti

12. Ja til dagleg post i heile landet.

Arbeidarpartiet vil gå i mot framlegget om å redusere posttilbodet til anna kvar dag.

Grunngjeving: Dagleg post i heile landet er viktig for busetnad og folketalsutvikling i distrikta. Framlegget om sterkt redusert postombering er distriktsfiendtleg. Posten bør heller få andre oppgåver for å oppretthalde inntekter.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Voss Arbeidarparti

13. Felles takstar på kollektivtrafikken i Vestland fylke

Forslag: Hordaland Arbeidarparti har gjort ein flott innsats med å få felles takst på bussreiser med Skyss i fylket. I distrikta er det andre enn Skyss som står for hovedtyngda av bussrutene, t.d. Øst-Vest Ekspressen og Nettbuss. Dette gjeld både internt i Voss kommune og på strekninga Voss – Bergen. Tog transporterer òg denne strekninga. Verken ekspressbussar eller tog har lågare pris.

For å sikre at fleire skal få mogelegheit til å nytte seg av billige kollektivreiser, ynskjer Voss Arbeidarparti at det vert innført same takst på reiser med ekspressbuss og tog som med Skyss sine buszar. Desse takstane skal gjelde både for enkeltreiser og månadsbillett.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Voss Arbeidarparti

14. Liv og helse må prioriterast

Me krev at:

- Vestland fylkeskommune prioriterer veg og bane mellom Arna og Voss
- At både veg og bane vert planlagt og fullfinansiert på heile strekket Arna – Voss

Begrunnelse:

Europavegen mellom Voss og Bergen er kåra til Noregs verste veg, og me veit at Vossabanen i tillegg går i same ras utsette trase. Med jamne mellomrom er vegen stengd grunna ras og ulukker, og det er berre lukka som til no har spart oss for dei store tragediane .

Voss Arbeidarparti har, saman med eit samla politisk miljø på Voss, gått for alternativ K5. Dette er eit fellesprosjekt mellom veg og bane, med moglegheit for store innsparingar viss heile strekket vert planlagt og utbygd samstundes. Bygginga av ein sikker veg og bane mellom dei to største byane i Noreg er eit nasjonalt ansvar, og me kan ikkje leve med at det ikkje vert prioritert høgare av dei nasjonale styresmaktene.

I dagens Nasjonale Transportplan som Statens vegvesen arbeider etter, er det berre planlegging av Arna – Stanghelle som ligg inne. Jernbanen mellom Arna og Stanghelle er ikkje fullfinansiert.

I samband med rasa på europavegen og jernbanen dei siste åra, har eit samla politisk miljø sagt at noko må gjerast, og at dette skulle prioriterast. Derfor meiner Voss Arbeidarparti at det er på tide at ord følgjer handling. Me aksepterer ikkje lenger at strekninga Voss – Bergen vert strekt ut i tid, og at ein ikkje løyver dei pengane som trengs for å gje dei reisande ein trygg veg og bane.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Voss Arbeidarparti

15. Større innsats for flaumsikring

Forslag: Voss Arbeidarparti viser til NVE sine berekningar over kostnader for å trygga folk og samfunn mot flaum og skred, og krev at innsatsen på dette området vert styrka i tråd med råda frå NVE.

Begrunnelse: Klimaendringane og meir ekstremvêr har ført til at mange plassar i landet er utsette for fare i samband med flaum. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har rekna ut at det trengs om lag 3,9 milliardar i investeringar for å trygge folk og samfunn.

Nivået på dei årlege løyvingane til flaumsikring er i dag alt for låge til å løyse dei utfordringane me har, og det må på plass auka årlege løyvingar til skred, ras og flaumsikring. Forskinga syner at klimaendringane vil føre til endå større problem dei næraste åra, og difor hastar det med å få på plass eit klimafond som kan nyttast for å trygge infrastruktur og samfunn.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Voss Arbeidarparti

16. Noreg bør satsa på havvind

Fleire stader i landet er det store diskusjonar i samband med bygging av landbaserte vindparker. Store deler av det norske fastlandet er allereie utbygd og ny utbygging vil i endå større grad påverka natur- og miljøkvalitetane. Som havnasjon, med store havområde, har Noreg eit svært godt alternativ til landbaserte anlegg. Havvind har og dei fordelane at inngrepa har mindre konsekvensar, det kan byggast større vindturbinar og vindforholda til havs er meir stabile med mindre turbulens. Voss Arbeidarparti ønskjer at Noreg aukar satsinga på havvind, gjennom betre finansieringsordningar og auka forskning. Satsinga må skje gjennom statlege selskap, slik at ein sikrar norsk eigarskap til den ressursen havvind er.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Voss Arbeidarparti

17. Vestland Arbeidarparti vil legge til rett for ei berekraftig satsing på reiselivet i nye Vestland fylke

Vestlandet har unike føresetnader for å tilby attraktive reiselivsprodukt. Naturen og fjordane er eineståande og gjev grunnlag for eit rikt tilbod av opplevingar. I tillegg er fjordane våre kåra til eitt av verdas beste reisemål. Reiselivsnæringa er samstundes ei av verdas raskast veksande næringar. Vestland fylke med sine naturgjevne føresetnader har gode mogelegheiter for å ta sin del av den internasjonale veksten, men auka verdiskaping og heilårs arbeidsplassar er ein føresetnad for vekst. Reiselivsnæringa er ei viktig distriktsnæring som har eit stort potensial for å skape verdiar og arbeidsplassar i heile fylket, samstundes som Bergen vil vere «motoren» for denne satsinga.

Prinsippa for ei berekraftig utvikling av reiselivet skal leggest til grunn for reiselivssatsinga i Vestland fylke. Desse prinsippa skal implementerast i alle kommunar og bedrifter, bransjar i reiselivsnæringa, og vil vere eit konkret verkemiddel for å finne balansen mellom å ivareta naturlandskapet og samtidig vekse som eit attraktivt natur- og kulturbasert reisemål.

Næringa er likevel fragmentert og har trong for ein offentleg innsats på fleire område for å løyse ut dette potensialet. Difor må det offentlege legge til rette for ei rekkje reiselivsmessige infrastrukturtiltak. Dei tilboda som vert utvikla for tilreisande vil også vere attraktive for innbyggjarane. Dette vil også vere med på å styrke bu kvaliteten på fleire stader i Vestland og då særleg i distrikta.

Vestland Arbeiderparti vil difor:

- Legge berekraft til grunn for satsinga på reiseliv i Vestland fylke. Dette mellom anna med utgangspunkt i Innovasjon Norge sin «Standard for Bærekraftig reisemål»
- Satse på enklare kommunikasjonar inn til Vestland og ein saumlaus infrastruktur for kommunikasjon innanfor eige fylke. Dette med grunnlag i innbyggjarane og reiselivet sine behov.
- Legge til rette for heilårs reiseliv i heile fylket og styrke verdiskapinga i næringa
- Vidareføre tilskot og satsing på Fjord Norge og regionale destinasjonsselskap
- Styrke den administrative og strategiske satsinga på reiseliv og utarbeide ein reiselivsstrategi for Vestland fylke basert på ei berekraftig utvikling av både reiselivet og reisemåla.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Voss Arbeidarparti

18. Likeverdige soningsforhold for kvinner og menn.

Det er rundt 58 operative fengsel i Noreg. Av desse er berre 4 kvinnefengsel. Dei 54 mannsfengsla er plasserte frå Vadsø i nord til Kristiansand i sør. Kvinnefengsla er i Evje, Kragerø, Oslo og Sarpsborg. Det er med andre ord ei stor geografisk skeivfordeling av soningsplassar for kvinner. Kvinneleige innsette har ofte mange og samansette problemstillingar som dei best får jobba med i eigne institusjonar. Det er ein fordel med kort veg til spesialisthelseteneste. Voss Arbeidarparti ber Vestland Arbeidarparti jobba for at det blir oppretta eit kvinnefengsel sentralt i vår region.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Voss Arbeidarparti

19. Vern om språket

Vestland Arbeidarparti meiner at alle offentlege institusjonar og verksemder skal ha namn som enkelt viser kva for ei oppgåve institusjonen eller verksemda har, og at norsk rettskriving skal fylgjast.

Begrunnelse: Stortinget har vedteke ei språklov som skal verne om det norske språket. Me opplever eit press på det norske språket, og dessverre ser me at det offentlege Noreg ikkje bryr seg om korkje språklov eller faglege vurderingar når offentlege institusjonar eller selskap skal gjevast namn. Dei siste åra har me opplevd ein farsott med nye uforståelege namn på ulike selskap og institusjonar.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Solund Arbeidarparti

20. Ferjeavløysingsordninga

Ferjeavløysingsordninga må gje full rentekompensasjon i heile perioden på 40 år.

Grunngjeving: Lettare å få realisert prosjekt utan å hamne i vanskelege prioriteringar i forhold til andre fylkeskommunale prosjekt.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Solund Arbeidarparti

21. Kompensasjon for bruk av fellesskapet sine sjøareal

Framlegg: Kompensasjon for bruk av fellesskapet sine sjøareal.

Grunngjeving: Havbrukskommunane må få årleg kompensasjon for bruk av fellesskapets sjøareal. Havbruksnæringa må på lik linje med andre betale for bandlegging av areal. Dette prinsippet er vanleg når verksemder på land kjøper eller leiger areal dei treng.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Solund Arbeidarparti

22. Skuleskyss

Framlegg om Vidaregåande skule: Det må sikrast at ingen vert pressa til å måtte bu på hybel.

Grunngjeving: Solund har ein vidaregåande skule dei kan nytte med dagpendling Austrheim vgs. Det er viktig dagskyssen som går til skulen vert oppretthalde slik at elevar frå Solund kan nytte denne skulen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Sogndal Arbeidarparti

23. Vestland Arbeidarparti vil legge til rette for ei berekraftig satsing på reiselivet i nye Vestland fylke.

Vestlandet har unike føresetnader for å tilby attraktive reiselivsprodukt. Naturen og fjordane er eineståande og gjev grunnlag for eit rikt tilbod av opplevingar. I tillegg er fjordane våre kåra til eitt av verdas beste reisemål. Reiselivsnæringa er samstundes ei av verdas raskast veksande næringar. Vestland fylke med sine naturgjevne føresetnader har gode mogelegheiter for å ta sin del av den internasjonale veksten, men auka verdiskaping og heilårs arbeidsplassar er ein føresetnad for vekst. Reiselivsnæringa er ei viktig distriktsnæring som har eit stort potensial for å skape verdiar og arbeidsplassar i heile fylket, samstundes som Bergen vil vere «motoren» for denne satsinga.

Prinsippa for ei berekraftig utvikling av reiselivet skal leggest til grunn for reiselivssatsinga i Vestland fylke. Desse prinsippa skal implementerast i alle kommunar og bedrifter, bransjar i reiselivsnæringa, og vil vere eit konkret verkemiddel for å finne balansen mellom å ivareta naturlandskapet og samtidig vekse som eit attraktivt natur- og kulturbasert reisemål.

Næringa er likevel fragmentert og har trong for ein offentleg innsats på fleire område for å løyse ut dette potensialet. Difor må det offentlege legge til rette for ei rekkje reiselivsmessige infrastrukturtiltak. Dei tilboda som vert utvikla for tilreisande vil også vere attraktive for innbyggjarane. Dette vil også vere med på å styrke bu-kvaliteten på fleire stader i Vestland og då særleg i distrikta.

Vestland Arbeidarparti vil difor:

- Legge berekraft til grunn for satsinga på reiseliv i Vestland fylke. Dette mellom anna med utgangspunkt i Innovasjon Norge sin «Standard for Berekraftig reisemål»
- Satse på enklare kommunikasjonar inn til Vestland og ein saumlaus infrastruktur for kommunikasjon innanfor eige fylke. Dette med grunnlag i innbyggjarane og reiselivet sine behov.
- Legge til rette for heilårs reiseliv i heile fylket og styrke verdiskapinga i næringa
- Vidareføre tilskot og satsing på Fjord Norge og regionale destinasjonsselskap
- Styrke den administrative og strategiske satsinga på reiseliv og utarbeide ein reiselivsstrategi for Vestland fylke basert på ei berekraftig utvikling av både reiselivet og reisemåla.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Alver Arbeidarparti

24. Nei til vindmøller i sårbare friluftsområde

Alver Arbeidarparti meiner det må seiast nei til utbygging av vindkraft i natur- og friluftsområde med urørt og sårbar natur. Planane for vindkraftutbygging i Stølsheimen og områda vestafor må skrinleggjast.

Grunngjeving: I samband med at NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) greier ut «Nasjonal ramme for vindkraft på land», blir store delar av Stølsheimen og områda vestafor vurdert som aktuelt for utbygging av vindkraft. Dette er eit av dei mest verdifulle fjellområda i Nordhordland og Bergensregionen. Desse planane vil industrialisere store område med urørt og såbar natur, og verdfulle natur- og friluftsområde vil forringast. Desse planane må skrinleggjast. Utbygging av fornybar energi er ikkje berre problemfri, og det fins betre alternativ enn storskala utbygging i t.d. Stølsheimen. Det beste alternativet er satsinga på havvind og vindmøller til havs. Her viser Equinor sitt Hywind-prosjekt utanfor Skottland stort potensialet. Hywindområdet på Tampen i Nordsjøområdet er også spanande

Merknad: Fylkesstyra viser til nyleg vedtak i fylkestingsprogrammet om at Vestland AP vil avvente godkjenning av nye vindmølleparker inntil det er utarbeida ein nasjonal samla plan for vind- og vasskraft.

Innstilling: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen.

Alver Arbeidarparti

25. Snarleg realisering av E39 Vågsbotn-Klauvaneset

Alver Arbeidarparti meiner E39 Vågsbotn-Klauvaneset må prioriterast som første byggjetrinn på Ringveg Øst og realiserast så snart som mogleg.

Grunngjeving:

E39 mellom Vågsbotn og Klauvaneset har ein ÅDT (årsdøgntrafikk) på over 20 000 midt på strekket, 12 % av dette er tungtrafikk, dvs. 2500 kjøretøy. Vegbreidda er på det smalaste mindre enn 6 meter, dette gjer vegen til den smalaste i landet om ein tar omsyn til trafikkmengd. I tillegg er det 25 uoversiktlege avkøyrslar på strekket som er om lag 9 km. Kvart døgn kjører mellom 25 og 30 tankbilar med 40 000 liter bensin/diesel/jetfuel gjennom området på veg til og frå Mongstad.

Vegen er utrykningsveg til og frå Nordhordland for helse (ambulanse), politi og brannvesen, og med rekkverk på begge sider er faren stor for at utrykningskjøretøy ikkje vil kome fram. Likevel er vegen berre tilgodesett med kr 200 mill og oppstart i slutten av andre periode i gjeldande NTP (nasjonal transportplan), noko som betyr at vegen ikkje står klar før etter 2030. No har Statens vegvesen, i samarbeid med Bergen kommune, starta opp arbeidet med eit planprogram for ein kommunedelplan for denne strekninga.

Det er viktig at dette arbeidet blir gjennomført hurtig, slik at E39 Vågsbotn-Klauvaneset kan prioriterast som første byggjetrinn av Ringveg Øst, og realiserast i første periode etter rulleringa av NTP i 2021. Dette er i tråd med Arbeiderpartiet sin merknad til statsbudsjettet 2019 og vedtak som fylkestinget i Hordaland har gjort. I bygginga av Vestland fylke er E39 mellom Bergen og Sogn og Fjordane viktig, og også i denne samanhengen er det avgjerande at flaskehalsen Vågsbotn-Klauvaneset blir prioritert.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

26. Retten til å bestemme over egen kropp

Vestland Arbeidarparti vil avskaffe abortnemndene og innføre selvbestemt abort til uke 18. Innføre gratis oppfølging til pasienter som har utført abort. Ikke innføre juridisk abort. Tilbud om frivillig ultralyd skal gis i uke 10-12 for alle gravide og man skal få tilgang på alle tilgjengelige opplysninger om fosteret.

Begrunnelse:

Vestland Arbeidarparti mener kvinners rett til selvbestemt abort er en svært viktig rettighet, som vi ønsker å styrke. Dagens abortlov slår fast at den gravide er suveren i sin avgjørelse fram til uke 12. Hvis ønsket om abort inntreffer etter uke 12 må den gravide søke til en abortnemnd. For vedtak om innvilgelse fordres enstemmighet.

Vestland Arbeidarparti mener abortnemndenes mandat har gått ut på dato, og vil derfor avskaffe ordningen og finne en løsning som sikrer reell selvbestemmelse også etter uke 18. Vestland Arbeidarparti ønsker derimot ikke en nedtrappingsplan hvor antall nemnder reduseres gradvis, da dette kun vil gå utover kvinnene som ønsker å være tilstede under nemndsmøtene ved at reiseveien blir lengre. Fram til avskaffelsen av samtlige abortnemnder mener Vestland Arbeidarparti at det er behov for kompetansehevende tiltak og gjennomgang av nemndene slik at sårbare kvinners behov, kvinner med språklige barrierer og kvinner i prostitusjon, rus eller lignende blir ivaretatt i større grad.

Ved en avvikling av abortnemndene ser Vestland Arbeidarparti fortsatt behov for rådgivning og bistand til kvinner og familier som velger å utføre abort. Et godt tilbud for samtaler må fortsatt sikres på sykehusene for kvinner og familier. Juridisk abort er et forslag om å la et barns biologiske far si fra seg alle rettigheter, privilegier og ansvar inkludert økonomisk støtte før barnet blir født. Vestland Arbeidarparti mener dette er en ansvarsfraskrivelse av farsrollen og at det vil etterlate moren i en særdeles vanskelig situasjon der hun kommer til å være alene om ansvar og økonomi.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

27. Skolegudstjenester

Vestland Arbeidarparti vil at skolen ikke skal stå som arrangør av religiøse arrangementer, men at skolen skal fortsatt kunne legge til rette for at elever kan få delta på skolegudstjenester i regi av kirken i forbindelse med høytider. Dette skal skje gjennom aktiv påmelding. Skolen skal arrangere et likeverdig og livssynsnøytralt tilbud som oppleves som meningsfylt for de elevene som velger å ikke delta på skolegudstjeneste. Og at skolen skal legge til rette for at også elever med andre religioner eller livssyn skal kunne delta på arrangementer i forbindelse med religiøse høytider

Begrunnelse:

Religionsfriheten er et viktig prinsipp som er slått fast i FNs verdenserklæring om menneskerettigheter. Fellesskolen skal være for alle. Derfor må den være livssynsnøytral, og undervisningen skal ikke være forkynnende. Samtidig skal skolen anerkjenne og respektere elevers rett til å ha en tro.

Vestland Arbeidarparti anerkjenner at mange har et nært forhold til skolegudstjenester. Samtidig er det en utfordring at mange skoler tar det for gitt at alle elevene skal delta på skolegudstjenester. Mange steder må elever som ikke ønsker å delta aktivt melde seg av.

Dette kan oppleves som stigmatiserende og som et press til å være med. I tillegg melder elever og foreldre om at skolene ikke alltid stiller opp med et likeverdig alternativ til de elevene som velger ikke å delta på skolegudstjeneste.

Vestland Arbeidarparti mener at elever som ønsker det fortsatt skal ha mulighet til å delta på skolegudstjenester i forbindelse med høytider som jul og påske. Men en viktig forutsetning er at det er kirken selv, og ikke skolen, som står som arrangør. Det må være aktiv påmelding, og skolene må stille med et likeverdig og livssynsnøytralt alternativ for de elevene som av ulike grunner ikke ønsker å delta på skolegudstjeneste.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

28. Likestilling og inkludering i forsvaret

Vestland Arbeiderparti vil at Norge skal videreføre ordningen om allmenn verneplikt. Ungdom skal få bedre informasjon om førstegangstjenesten og videre muligheter i Forsvaret. Forsvaret skal være tilrettelagt for begge kjønn og at det innen 2025 skal være en betydelig økning i antallet kvinnelige ansatte i forsvaret. Forsvaret skal få flere kvinnelige ledere. Forsvaret trenger en klar kulturendring for å leve opp til de prinsippene det er satt til å forsvare. Forsvaret skal inkludere samfunnets legningsmangfold og skal slå hardt ned på diskriminering, trakassering, hets, uønsket seksuell oppmerksomhet og mobbing

Begrunnelse:

Etter at allmenn verneplikt ble utvidet i 2015 har likestillingsspørsmålet blitt enda viktigere for forsvaret. Vestland Arbeidarparti er positive til at kvinner nå likestilles med menn og forventes å delta i landets forsvar, men mener forsvaret fremdeles har en lang vei å gå for å sørge for reel likestilling og tilrettelegging for begge kjønn. Menn og kvinner har forskjellige biologiske behov som forsvaret må legge til rette for. Forsvaret kan aldri godta trakassering, hets, uønsket seksuell oppmerksomhet og mobbing. Vestland Arbeiderparti mener Forsvaret enda har en lang vei igjen å gå for å nå prinsippene som politisk legges til grunn for et trygt, moderne og likestilt Norge. Forsvaret speiler i dag ikke de prinsipper det er satt til å forsvare.

Forsvaret skal inkludere mangfoldet i et moderne vestlig demokrati. Det innebærer at mennesker utenfor det heteronormative også skal føle seg ønsket og verdsatt i Forsvaret. Stigma rundt seksuell legning er lite belyst i Forsvaret, og undersøkelser viser skremmende holdninger rundt ulike seksuelle legninger i forsvaret. Forsvaret har de senere årene gjort mye bra for å bedre holdninger, men Forsvaret har fremdeles en lang vei å gå.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

29. Likestilling i politikken

Det skal være maks 60 % av ett kjønn på parti- og valglistene i Norge

Begrunnelse: Muligheten til representasjon og innflytelse skal ikke være begrenset på grunn av hvilket kjønn man er. Allikevel ser vi at mandatfordelingen i folkevalgte forsamlinger er skjevt fordelt i dagens samfunn.

Vestland Arbeidarparti mener det bør være et mål at folkevalgte organer skal gjenspeile samfunnet på en god måte, og at mener det er nødvendig å gjøre folkevalgte organer mer likestilte og representative.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

30. Retten til god seksuell helse

Vestland Arbeidarparti vil utvide helsestasjonstjenester til å inkludere de opp til 25 år. I tillegg ønskes det å utvide forskrivningsretten til helsesykepleiere til at de kan veilede om og skrive ut prevensjon for de under 16 år. Gi alle opp til 25 år tilbud om gratis selvbestemt prevensjonsmiddel og gratis nødprevensjon hos skolehelsetjenesten. Tilby gratis HPV-vaksine og at det innføres som en del av skolevaksinasjonsprogrammet. Innføre e-helsetjeneste. Gi alle unge opp til 25 år tilgang til gratis medisin for behandling av alle seksuelt overførbare sykdommer. Gjøre kvinnelige hygieneprodukter kostnadsfritt tilgjengelig på skoler og helsestasjoner. At alle videregående skoler skal ha tilgjengelig prøvetakingsutstyr for kjønnsykdommer og et sted disse prøvene kan leveres.

Begrunnelse:

Alle mennesker har rett til en god seksuell helse. Tilgang til kunnskap, informasjon og undervisning om seksualitet og seksuell helse er grunnleggende for å gi mennesker mestringskompetanse og kontroll over sin egen seksuelle og reproduktive helse. Det er derfor viktig at det offentlige går foran for å sørge for at alder, sosioøkonomiske faktorer og sosiale forhold aldri hindrer mennesker i å få tilgang på god og riktig kunnskap, informasjon om deres rettigheter og tilgang på helsetjenester som ivaretar deres fysiske, psykiske og seksuelle helse. Kvalifisert helsepersonell skal alltid være lett tilgjengelig for alle, spesielt for utsatte grupper som ungdom.

Vestland Arbeidarparti er stolte over den positive utviklingen i Norge hvor samfunnet i større grad er preget av toleranse for mangfold av legninger, åpenhet, få tabuer og selvbestemmelsesrett. Dette betyr derimot ikke at vi er i mål med å skape et samfunn hvor alle passer inn, og føler deres seksuelle rettigheter er ivaretatt.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

31. En bedre skolehelsetjeneste

Vestland Arbeidarparti vil innføre en helsesykepleiernorm i tråd med Helsedirektoratets anbefaling, innføre obligatorisk besøk hos skolehelsetjenesten hvert skoleår. I tillegg ønsker Vestland Arbeidarparti at helsesykepleier kan henvise direkte til psykolog.

Begrunnelse:

Skolehelsetjenesten er et av de viktigste lavterskeltilbudene vi har, både for å gi ungdom noen å snakke med hvis de har det vanskelig, men også ved å forebygge psykiske og fysiske vansker. I dag står skolehelsetjenesten ovenfor en del utfordringer. En av de utfordringene er at døren til helsesykepleier alt for ofte er stengt og, den andre er at dette tilbudet er for varierende. Derfor ønsker Vestland Arbeidarparti å innføre en helsesykepleiernorm i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger, samtidig som dette følges opp med statlige øremerkede midler.

En tredje utfordring er at terskelen for å besøke skolehelsetjenesten er for høy, derfor ønsker Vestland Arbeidarparti å innføre obligatoriske timer hos helsesykepleier hvert skoleår.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

32. Framtidsretta seksualitetsundervisning

Vestland Arbeiderparti vil at det skal utformes en fornyet læreplan innen seksualitetsundervisning. At seksualitetsundervisningen i skolen i større grad handler om grensesetting, rettigheter, seksualitet, kjønns- og legningsmangfold, funksjonsevne, kjønnsidentitet, kommunikasjon, relasjoner og følelser. At det skal tilbys en oppdatert obligatorisk kurs innen seksualitetsundervisning for helsesykepleiere. Det skal opprettes fag/emner for seksualitetsundervisning innen barnehage-, lærer og lektorutdanning.

Begrunnelse:

Dagens seksualitetsundervisning er svært mangelfull. Det er svært ujevnt tilbud på ulike skoler og ofte lite relevant for hva ungdommer faktisk trenger, og tar sjeldent opp kommunikasjonsdelen av sex. Grensesetting og samtykke er områder som er essensielle når det kommer til seksualitet og forståelse vedrørende egen kropp og egne rettigheter. Vestland Arbeidarparti mener den ideelle seksualitetsundervisningen bør ta for seg temaer som blant annet grensesetting, følelser og kjønns- og seksualitetsmangfold

Vestland Arbeiderparti mener barn må lære å være normkritiske, med mål om alle skal bli inkludert uansett legning og kjønnsidentitet. Blant ungdom finnes det fortsatt mange fordommer og dårlige holdninger til LHBTI-samfunnet, og for Vestland Arbeidarparti er det en prioritert oppgave å sørge for at disse fordommene forsvinner. Det skal også være en sentral del av seksualitetsundervisningen å lære om grensesetting og respekt for hverandre. Mer kunnskap om hverandre og hverandres grenser er et viktig tiltak for å forebygge hendelser som vold og voldtekt. Andre temaer som toleranse, legningsmangfold, kjønns- og likeverd må i større grad prege seksualitetsundervisningen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

33. Grønne byer og lokalsamfunn

Ha belønningsordninger til hjørnestensbedrifter som omstiller og kutter klimautslipp. At alle nye tjenestebiler kommuner går til anskaffelse av skal være fossilfrie eller nullutslippskjøretøy. Alle større byer skal ha bysykler. At alle skolekantiner drives offentlig med miljøvennlig mat. At norske myndigheter aktivt jobber for å redusere kjøttforbruket. Innføre en plastavgift på ny plast for å gjøre det gunstig for bedriftene å kjøpe gjenvunnet plast. Forby bruk av mikroplast i produkter. Gi støtte til bedrifter som vil starte opp med å lage nye produkter av gjenvunnet plast. Sette i gang prosjekt for å finne plast i havet.

Begrunnelse:

Norge består av mange små lokalsamfunn og større og mindre byer. For å få til grønne lokalsamfunn er det viktig at alle rollene i lokalsamfunnet er med, både frivilligheten, næringslivet og det offentlige. Vestland Arbeidarparti vil belønne de som kutter i sine klimautslipp og omstiller.

Norske storbyer har mulighet til å bli helt utslippsfrie og kan lede an nasjonalt og internasjonalt på vei mot fornybarsamfunnet. I fremtidens storbyer er menneskene i sentrum, ikke bilene.

Byggene produserer egen energi, det er satt av plass til grønne lunger og urban matproduksjon, og havnene er ledende på grønn maritim teknologi.

Mat påvirker i stor grad både helsen vår og klimaet. Ved å spise mindre kjøtt kan vi både redusere klimagassutslipp og få bedre helse. De siste 50 årene har vi i Norge doblet vårt kjøttforbruk. Samtidig sier FN at vi må redusere kjøttforbruket med 60% for å nå fornybarsamfunnet. Norge har mulighet til å tilby sunn og miljøvennlig mat, om vi gjør det lettere og mer attraktivt å velge frukt, grønt og fisk, og mer bærekraftig kjøtt.

Vestland Arbeidarparti vil at Norge skal gå foran i å finne alternativer til plast, i å redusere forbruket av plast og i å gjenvinne plasten som finnes i naturen. Norge kan gå i front med teknologi for å finne plast i havet og resirkulere den. Vi må også bygge opp kompetanse på å lage nye produkter av gjenvunnet plast. Vestland Arbeidarparti mener at vi har kompetanse og ressurser til at 25% av all plast i Norge skal være fornybart innen 2025.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

34. Fremtidens næringer

Vestland Arbeidarparti ønsker å legge bort kravet om konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja.

Begrunnelse:

Fire år etter at oljeprisen falt med over 60 % kan vi slå fast at regjeringen ikke klarte å ta de grep som var nødvendig for å skjerme sør- og Vestlandet for virkningene av krisen i landets største og mest inntektsbringende næring. I stedet for å bruke sitt økonomiske handlingsrom målrettet inn mot de kriserammede næringene og regioner, valgte regjeringen å kutte skatter for de rikeste og svekke fellesskapet. Arbeidsledigheten steg på kort tid til rekordnivå, før den i løpet av 2017 igjen bevegde seg nedover.

Årene som kommer byr på en rekke utfordringer for Norge som olje- og gassproduserende nasjon. I tråd med klimaavtalen som ble inngått i Paris i 2015 skal vi kutte egne utslipp og bidra sterkt til nedgang i globale klimagassutslipp. Det globale energiforbruket må gradvis dekkes av fornybare energikilder, og fossil energi må gradvis fases ut.

En direkte konsekvens av det grønne skiftet, og satsing på nye næringer må være å legge bort kravet om konsekvensutredning i Lofoten Vesterålen og Senja. Ressursene her bør få ligge i fred. Konsekvensen av uhell er for stor, behovet for olje er for lite og fiskeressursene i området er uerstattelige.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

35. Forby atomvåpen

Vestland Arbeidarparti vil at Norge skal undertegne og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartismøtene.

Begrunnelse:

Arbeiderpartiet er dypt bekymret for den økende risiko som atomvåpen utsetter oss for. Verden har mange ganger vært på randen av kjernefysisk katastrofe som følge av spenninger, misforståelser, tekniske feil og ulykker. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking setter livet på jorda i fare.

FN-traktaten som forbyr atomvåpen er et viktig skritt på en lang vei mot en atomvåpenfri verden, men Norge har ikke undertegnet denne. Å undertegne bidrar til at atomvåpen stigmatiseres som uakseptable våpen for alle land. Slik kan vi få en ny bevegelse i det fastlåste arbeidet med gjensidig og balansert kjernefysisk nedrustning og deretter avskaffe disse våpnene.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

36. Palestina

Vestland Arbeidarparti mener at okkupasjonen av Palestina oppheves. Det gjennomføres full stans i bygging av bosettinger og utviding av eksisterende. Norge må kritisere Israels brudd på grunnleggende menneskerettigheter, forakt for demokratiske prinsipper samt utstrakt bruk av volds- og maktovergrep rettet mot barn og unge.

Begrunnelse:

25 år etter Oslo-avtalens undertegnelse har situasjonen forverret seg for palestinerne. Okkupasjonen, blokaden av Gaza og den folkerettsstridige muren gjennom Vestbredden frarøver palestinerne friheten over egne liv, og gjør etableringen av en palestinsk stat stadig vanskeligere. Norge må anerkjenne Palestina som stat, kreve at muren rives og at okkupasjonen oppheves.

Den største trusselen mot en fredelig tostatsløsning er byggingen av nye og utvidelsen av eksisterende bosetninger. Mange bosetterer ødelegger hus og hjem, bruker vold mot palestinere og mennesker blir drevet på flukt. Israel bygger murer på tvers av palestinsk jord.

Murene skiller familier fra hverandre og bønder fra jorda si. For å passere må palestinerne reise gjennom tungt bevæpnede checkpoints. Der opplever de alt fra plutselige endringer i åpningstider, brutal behandling og grov voldsbruk rettet mot barn og voksne.

Flere hundre palestinske barn sitter i dag fengslet for urimelige grunnlag, ofte etter brutale arrestasjoner. Israel skiller systematisk på myndighetsalder og den kriminelle lavalder mellom israelerne og palestinerne. Norge må ta rapportene om mangelfull og urettferdig domstolsbehandling av barns saker i det israelske rettssystemet på alvor og kritisere den internasjonalt. Palestinere og israelere må stå like for loven.

Humanitære hjelpeorganisasjoner må sikres tilgang inn til Gaza, og det må legges press for å sikre pressefrihet og journalisters adgang inn til Gaza. Norge må ta initiativ for å sikre at internasjonale aktører legger press for å sikre dette.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

37. Sosial boligpolitikk for alle

Vestland Arbeidarparti mener at startlån skal være tilgjengelig for unge som egenkapital. Kommunale boliger skal være familievennlige, med en god geografisk spredning.

Vi må lovfeste retten til varig tilrettelagt bolig for varige bostedsløse, og innføre et midlertidig botilbud for andre bostedsløse. Alle kommuner tar i bruk leie-til-eie-modellen som del av den sosiale boligpolitikken. Inngå forpliktende samarbeid mellom kommuner, stat og boligbyggelag med sikte på å ta i bruk leie-til-eie-modellen i flere utbyggingsprosjekter. Vi skal også etablere flere ikke-kommersielle utleieboliger.

Begrunnelse:

Et trygt sted å bo er definert som et basisbehov gjennom FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, men for mange er stigen i boligmarkedet trukket opp for lengst. I Norge er det ifølge SSB mellom 170 000 og 280 000 som kan defineres som vanskeligstilte på boligmarkedet.

Særlig krevende er det for ungdom, kvinner i utsatte yrker, i ufrivillige deltidsstillinger og personer med flerkulturell bakgrunn. Arbeiderpartiet mener derfor at flere bør inkluderes i boligmarkedet gjennom å styrke Husbanken og utvide startlånordningen.

Vestland Arbeiderparti vil øke boligbyggingen, og gjennomføre et løft for den sosiale boligpolitikken. Leie-til-eie-modellen må løftes til å bli en del av den nasjonale boligpolitikken. Leie-til-eie må utvides til alle kommuner, og Husbanken må stille med finansiering for de som er vanskeligstilt på boligmarkedet. Staten må inngå forpliktende samarbeid med boligbyggelag og utbyggere, med sikte på å etablere flere leie-til-eie-prosjekter med finansiering fra Husbanken.

Vestland Arbeidarparti vil styrke det akutte overnattingstilbudet for de rundt 4000 bostedsløse i Norge, og lovfeste retten til varig tilrettelagt bolig for vedvarende bostedsløse. For å skaffe bedre oversikt over bostedsløse og vanskeligstilte på boligmarkedet må det gjennomføres en ny nasjonal kartlegging av bostedsløse.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

38. Høyrepopulisme og ekstremisme i vekst

Vestland Arbeidarparti vil jobbe hardere for å straffeforfølge personer som ytrer politiske hatytringer på Internett. Vi skal frata statsstøtten til organisasjoner som aktivt fremmer diskriminering. Kriminalisere kjøp, salg og bruk av diskriminerende og hatefulle symboler og gjenstander. Sørg for at terrorangrepet 22. juli og høyreekstremisme som politisk strømning blir viet en betydelig andel i pensum i samfunnsfagene i grunnskolen og videregående.

Begrunnelse:

Fra unge AUFere på 1930-tallet mistet livet i kamp mot Francos fascisme, til AUF og Arbeiderpartimedlemmer ble fengslet og henrettet under tysk okkupasjon i årene 1940-45, og ikke minst til 69 av våre, mistet livet på Utøya 22. juli 2011 har vi blitt minnet på viktigheten av arbeidet mot anti-demokratiske ideologier.

Vestland Arbeiderparti ser med stor bekymring på den voksende høyrepopulismen i Europa. Høyrepopulistiske og innvandringsfiendtlige politikere skaper i stadig større grad fiendebilder av innvandrere, jøder og muslimer og som en antirasistisk organisasjon vil Arbeiderpartiet lede an kampen for et samfunn for alle.

Vestland Arbeiderparti ønsker også et sterkere vern av spesielt utsatte grupper i samfunnsdebatten, og vil at arbeidet for å straffeforfølge personer som sprer trusler på internett prioriteres. Som et ledd i kampen mot den gryende høyreekstremismen i Europa, vil Arbeiderpartiet også støtte arbeidet med å beskytte grupper som mottar hets og trusler fra ytterliggående grupperinger. Arbeiderpartiet ønsker derfor et forbud mot demonstrasjoner i regi av voldelige organisasjoner. Arbeiderpartiet setter minoritetspersoner og andre særlig utsatte gruppers frihet fra hets foran ekstremistiske grupperingers rett til å spre hat og frykt i befolkningen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

39. En human og rettferdig flyktningepolitikk og en god og inkluderende integreringspolitikk

Vestland Arbeiderparti krever at Norge ikke legger til rette for brudd på menneskerettigheter og flyktningkonvensjonen gjennom avtaler med tredjeland for å hindre at asylsøkere kommer til Norge. At alle voksne og barn med beskyttelsesbehov får samme rettigheter i Norge og at vi derfor beholder dagens regelverk for subsidiær beskyttelse og at Norge ikke inngår, eller støtter, returavtaler med land som har grove brudd på menneskerettighetene.

At UNCHRs anbefalinger om hvilke flyktninger landene skal ta imot følges, og at mottakerland ikke kan sette krav til utdanning, arbeidserfaring og lignende og at solidaritetspotten skal komme i tillegg til bistandsbudsjettet, ikke innenfor samme økonomiske ramme.

Vestland Arbeiderparti mener at enslige mindreårige asylsøkere ikke gis midlertidig opphold, at mindreårige asylbarn sine søknader prioriteres, og skal vurderes innen 3 måneder. Og at Norge forplikter seg til å ta imot det antall kvoteflyktninger FNs høykommissær for flyktninger ber om.

Begrunnelse:

Når Arbeiderpartiet nasjonalt nå skal utforme ny politikk på migrasjonsområdet er det viktig at denne politikken har en klar forankring i vårt sosialdemokratiske verdigrunnlag, og at den er basert på solidaritet med de som flykter. Vår flyktningepolitikk må være rettferdig og human. Den må forene stabile og langsiktige regler med en vellykket integrering, og den må basere seg på et internasjonalt samarbeid og regelverk.

Barn på flukt er en spesielt sårbar gruppe, både om de er på flukt sammen med familie, men ikke minst om de er på flukt alene. I saker som omhandler barn skal hensynet til barnets beste veie tungt. Arbeiderpartiet vil føre en human asylpolitikk som tar imot de som trenger beskyttelsen mest. Arbeiderpartiet vil ta imot de som kan integreres i det norske samfunnet, men også de ressursvake. Norge skal ta imot flyktninger som er handikappet og legge til rette for at også de blir godt integrert i samfunnet.

FNs Høykommissær for flyktninger ber flest mulig land ta imot flere kvoteflyktninger. Antall overføringsflyktninger som er klar for å bli bosatt har de siste årene økt dramatisk. Dette er flyktninger som har meget stort behov for å komme til land som kan gi dem sikkert og varig opphold.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

AUF i Vestland

40. Fjorddeponi og gruvedrift

Forslag:

Framtidige søknadar om å deponere gruveavfall i sjø skal ikkje bli innvilga. Tilnærma full utnytting av ressursane i alle gruveprosjekt i Noreg, slik at ein unngår deponering av avgangsmassar i fjord/sjø. Det må greiast ut kva moglegheiter som finnast for massar frå gruvedrift, slik at ein i større grad kan nytte dei til andre formål. Det innvilga utsleppsløyyet for deponering av gruveavfall i Førdefjorden må vurderast på nytt.

Grunngjeving:

Vestland Arbeidarparti er positive til gruvedrift. Mineral trengs til næring og med dei førekomstane som Noreg har så kan vi bidra til verdas etterspørsel etter mineral. Det er viktig at ein har eit klart berekraftsmål i gruvedrift. Både internasjonalt, men ikkje minst nasjonalt og lokalt. Dagens løysingar for handtering av restmassar frå mineralutvinning er ikkje akseptabel. Verken sjø eller landdeponi er gode løysingar. Miljødepartementet uttalte sjølv i ein rapport 25/1/19 at det vert som å velje mellom pest eller kolera. Direktoratet peikar på høgare utnytting av massane som den beste løysinga. I Førdefjorden er det gjeve utsleppsløyve til gruvedrift i Engebøfjellet. Havforskningsinstituttet, Fiskeridirektoratet med fleire har peika på at det ikkje er ein bærekraftig løysing.

Ein vil øydelegge alt liv under heile driftstida, og det er usikkert om økosystemet i fjorden vil ta varig skade av eit så massivt inngrep. Det er fleire selskap som ynskjer å utvinne mineraler i Engebøfjellet. Vi skal ikkje peike på einskilde bedrifter, men eit av selskapa seier at fjorddeponering er den einaste løysinga medan det andre seier at utvinninga er fullt mogleg utan fjorddeponi. Miljødirektoratet var negativ til prosjektet, men når samfunnsnytte vart ein del av kriteria valde direktoratet å seie ja under sterke forutsetningar. I seinare tid har både antall årsverk og driftstid blitt kraftig redusert. Noko som var ein del av kriteria for at samfunnsnytta skulle vege tyngre enn miljø.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

41. Trygderegulering

Arbeidarpartiet sentralt må arbeida for at trygdene ikkje blir underregulerte og at kjøpekrafta til pensjonistar og uføre blir oppretthaldne. Forslaget skal sendast til stortingsgruppa.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

42. Grunnbemanning i helsesektoren

Staten må overføre nok midlar til kommunane, slik at grunnbemanninga i helsesektor kan aukast.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

43. Bytte politidistrikt

Arbeidarpartiet må ta initiativ til og flytta Sunnhordland frå Politidistrikt sør vest, til Vest og Hordaland. Dette må skje før dei fjerna for mykje av dagens tilbod. Skatte etaten er borte, er da nesta er Tingretten? etc etc

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

44. Pedagog- og bemanningsnorm

Arbeiderparti sentralt skal jobbe for at pedagognormen og bemanningsnormen vert etterlevd. Dersom barnehager ikkje klarer å stette normen sine krav skal det gå utover overføringane til barnehagen og inntaket av barn til barnehagen skal reduserast dersom det er barnehagar i same kommune som stettar kravet. Arbeidarparti sentralt må jobbe for ein lov/regelending for dette.

Grunngjeving:

Dette for at ikkje private barnehagar skal kunne spekulere i dette økonomisk.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

45. SFO

Arbeidarparti sentralt skal jobbe for at SFO (skolefritidsordning)-kostnadane for foreldre vert redusert. Det bør settes eit tak på kostnadane for ein SFO-plass og samstundes kunne samkjøre barnehageplass og SFO-plass med søskenmoderasjon.

Grunngjeving: I dag kan kostnadane bli betydeleg for ein barnefamilie dersom familien har fleire barn i barnehage og SFO.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

46. Tannlegerefusjon

Arbeidarparti sentralt må jobbe for å få refusjonsordning på tannlege på lik linje med refusjonsordning for lege.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

47. Ungdomskontakt

Arbeidarparti sentralt jobber for at enn får midler til prosjektstillingar Ungdomskontakt, og at den vert gjort som ei fast stilling i 100%stilling.

Grunngjeving:

Dette er eit svært viktig tiltak for å førebygge fråfall hjå unge. Denne stillinga tilbyr eit lavterskeltilbod for praktisk hjelp til barn og unge som slit med å gå på skulen. Det er viktig med forebyggjande tiltak for å hindre fråfall i skulen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

48. Parkering ved sjukehus

Bømlo og Stord Arbeiderparti ønskjer å endre på praksisen med parkeringskostnader for pasientar og pårørande ved norske sjukehus. Dette fordi det rammar på ein usosial måte.

Begrunning: Me har ein stolt tradisjon i Noreg for gratis helsetenester. Eit klart brot med dette er parkering for pasientar og pårørande ved sjukehusa våre.

For å parkera ved sjukehuset på t.d. Stord må ein betala 20 kr. pr. time og det er kun unntaksvis at ein får fri parkering. Dette er særst usosialt og rammar dei som allereie har store kostnader knytt til helseutfordringar ekstra hardt. Bømlo Arbeiderparti vil at alle som er pasientar og pårørande ved norske sjukehus skal kunne parkera gratis. (I Samarbeid mellom Stord og Bømlo AP)

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

49. CO2-fangst

Arbeidarpartiet sentralt må arbeide for snarast mogleg realisering av fullskala CO2 fangst og lagring.

Grunngjeving: Stord Arbeidarparti påpeiker at FN sitt klimapanel seier at verda treng ei rask og omfattande utbygging av fangst- og lagringsanlegg av CO2 for å kunna avgrensa global oppvarming til under 2 grader. Dette inngår også som sentralt premiss i alle klimaavtalar, og skal Norge nå sine klimamål er dette også ein føresetnad.

Noreg er allereie verdslendiende på utvikling av CO2 fangst teknologi, og testanlegget på Mongstad har vore ein ubetinga suksess. Teknologien er klar for oppskalering til fullskala, og både ved sementfabrikken i Brevik og bossforbrenningsanlegget ved Klemetsrud utanfor Oslo er planane klare for fullskala anlegg dersom statleg finansiering kjem på plass.

I tillegg til klimaverknadene (fangst ved sementfabrikken i Brevik vil aleine representere CO2 fangst tilsvarande utslepp frå 200.000 bilar) representerer dette også store muligheiter for norsk leverandørindustri, då denne teknologien er aktuell for mange tusen slike utsleppskjelder globalt. Ein Sintef rapport frå 2018 viser at denne industrien kan skapa 30 – 40.000 nye arbeidsplassar i Norge fram mot 2050 i tillegg til å styrka grunnlaget for 80 – 90.000 eksisterande arbeidsplassar. Stord Arbeiderparti vil minna om at Kværner på Stord har erfaring med bygging av slike anlegg gjennom å ha levert testanlegget til Mongstad.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

50. Konsekvensutgreiing av LoVeSe

Stord Arbeidarparti vil understreka viktigheita av ein føreseieleg oljepolitikk, og står fast ved kompromisset på førre landsmøte i Arbeiderpartiet om norsk oljepolitikk, derunder også konsekvensutgreiing av LoVeSe.

Grunngjeving: Alle ulike framskrivingar av verdas framtidige energibehov syner at me vil i lang tid framover vera avhengig av fossile energibærarar. Norsk oljeproduksjon har langt lågare CO2 avtrykk enn andre oljeproducentar, og norsk oljeindustri er verdslaiande i utvikling av meir miljøvenleg oljeteknologi. Det blir difor meningslaust om me skulle avvikla vår oljeindustri til fordel for andre land som tek miljøutfordringane langt midre på alvor. I tillegg er dette ofte diktatoriske regimer der inntektene av ressursane ikkje kjem det breie lag av folket, men snarare dei internasjonale oljeselskapa samt ein liten maktelite i landa, til gode.

I tillegg representerer vår oljeindustri teknologimiljø me er avhengige av for utvikling av morgondagens bærekraftige næringar. I staden for å gjera dette til motpolar må det difor arbeidast i parallell med utvikling av meir klimavenleg oljeproduksjon og gradvis overgang til meir klimavenlege energiformer og nye bærekraftige næringar.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

51. Fleire arbeidsledige i Arbeid

Stord Arbeidarparti må ta initiativ saman med NAV, lokalt næringsliv og fagrørsla for å iverksetja tiltak for å få fleire arbeidsledige unge ut i arbeid. Ofte handlar dette om unge som har «droppa ut» av skulen, men som ved tilbod om opplæring og praksis ute i bedrifter ofte viser seg å bli dyktige arbeidstakarar når dei blir gitt moglegheit til det.

Vidare ynskjer Stord Arbeiderparti, at når NAV går inn med arbeidslivstiltak opp mot næring og industri, må dei sikre at det er seriøse aktørar. Dette for at ikkje unge arbeidssøkkjarar blir utnytta av useriøst næringsliv gjennom stønadsordningar frå NAV, slik det har vore fleire døme på, i fylgje lokal fagrørslle.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

52. Garanti for læreplass

Arbeiderpartiet ynskjer at Vestland Arbeiderparti søkjer å oppnå ein tilsvarande modell, som er utprøvd i Hordaland fylket, med garanti for lærlingplass også i Sunnhordland.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

53. Folkehøgskule

Stord Ap ynskjer at Vestland Ap støttar etableringa av ein entreprenørskaps- folkehøgskule på Stord.

Grunngjeving:

I eitt års tid har lokale initiativtakarar jobba for å etablere ein folkehøgskule på Stord. Prosjektet har vorte svært positivt motteke i lokalsamfunnet, og Stord kommune, Fitjar kommune, Samarbeidsrådet for Sunnhordland og ei rekkje bedrifter som t.d. Kværner, SKL og Fronta har stilt seg bak prosjektet. Ein tek sikte på å levera inn søknad i 2019.

Stord folkehøgskule skal vera ein frilynt folkehøgskule som skal byggja på dei kvalitetane som kjenneteiknar kommunen og regionen vår; som sterke tradisjonar for industri og entreprenørskap, idrett og friluftsliv. Tilbodet skal bestå av liner for entreprenørskap, idrett, friluftsliv i tillegg til ei rekkje valfag. Det er lagt vekt på at tilboda ikkje skal konkurrere med, men vera eit supplement til dei eksisterande folkehøgskulane i regionen.

Ein folkehøgskule vil vera svært positivt for stordsamfunnet. Fleire vert kjende med kommunen og kvalitetane våre, me vil kunna trekkja til oss fleire unge vaksne, og det vil styrka kvalitetane og tradisjonane me har bygd samfunnet vårt på. At nabokommunar og Samarbeidsrådet for Sunnhordland også har stilt seg bak dette prosjektet, viser at dette er eit prosjekt med positiv effekt for heile sunnhordlandsregionen.

Hordaland fylkeskommune har ein ambisjon om å styrka entreprenørskapskulturen i fylket. Å bidra til realiseringa av ein entreprenørskapsfolkehøgskule på Stord vil vera ein god måte å gjera det på.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stord Arbeidarparti

54. Private barnehagar

Stord Arbeidarparti ynskjer lovendringar som gjer kommunane betre i stand til å stilla krav til kvaliteten og styra dimensjoneringa av private barnehagar.

Grunngjeving:

Private barnehagar er ein viktig del av del av tenestetilbodet og har vore avgjerande for å sikra full barnehagedekning i mange kommunar. Generelt leverer også dei private barnehagane gode tenester.

Det er likevel ei utfordring at kommunen, som har det overordna ansvaret for tenestene, i for liten grad har kontroll med og styringsmoglegheit overfor dei private barnehagane. Dagens lovverk gjev ikkje kommunen høve til å stilla same krav til kvalitet og bemanning i dei private som i dei kommunale barnehagane. Kommunen har heller ikkje dei same sanksjonsmoglegheitene. Det verkar konkurransevridande.

Kommunen kan heller ikkje nekta private barnehagar å ta inn born utan rett til plass, eller redusera kapasiteten i ein privat barnehage ved ev. folkenedgang. Dette gjev økonomiske og andre utfordringar for kommunane.

Lova bør difor endrast på følgjande punkt:

- Klarare minstekrav til kvalitet
- Rett til å påleggja felles kvalitetssikringstiltak
- Rett til å avkorta tilskot ved uakseptabel/ulovleg låg kvalitet
- Kommunale/nasjonale reglar for opptak bør gå føre barnehagens vedtekter
- Rett til å nekta tilskot til born utan rett til plass
- Tidsavgrensa godkjenning av barnehagar

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Austrheim Arbeidarparti

55. Sats på vekst i sjømatproduksjonen:

Auka sjømatvekst skal gje lokale ringverknader

Vestlandet er ein region for framtida! Vi har gode velferdsordningar, innbyggjarar som er høgt utdanna og høg sysselsetting. Vi er ein sentral region innan olje og gass, prosessindustri, leverandørindustri, fornybar energi, skipsverft, fiskeri og fiskeoppdrett, turisme og kulturnæringane. Vestlandet Ap vil prioritere og vidareutvikle dette.

I Noreg har vi produsert og eksportert fisk i generasjonar. Dei siste ti åra er eksporten frå sjømatnæringa meir enn dobla. Vestlandet Ap meiner at landet må ha ambisjonar om ei ytterlegare dobling dei neste ti åra, slik at sjømateksporten når 200 milliardar kroner i 2030. Føresetnaden er at vi får til eit taktskifte der det blir lagt til rette for vidare berekraftig vekst.

Næringa skapar mange lokale arbeidsplassar og store lokale ringverknader. Ei dobling av eksporten i 2030 vil også innebere mange fleire arbeidsplassar og auka ringverknader lokalt. Ikkje minst blir det viktig å sikre fleire norske arbeidsplassar basert på norsk råstoff.

I 2018 kom den første store utbetalinga frå havbruksfondet til norske fylke og kommunar. 620 millionar kroner vart delt mellom kommunar og fylke i region Vestland. Vestland Ap meiner vi må bygge vidare på havbruksfondet og sikre at framtidig vekst gir ei stabil og årleg utbetaling til dei kommunane og regionane som legg til rette for næringa. Alternativet er ein statlig særskatt som i praksis vil innebere ei massiv overføring av verdier frå næringslivet på kysten til statskassa i Oslo. For Vestland er det viktig at overskotet blir investert tilbake på kysten og i bedriftene, slik at dei bidreg til å skape gode lokalsamfunn, arbeidsplassar og innovasjonskraft i næringa og i ein veksande leverandørindustri.

Sjømatnæringa har gått frå å vere ei rein primærnæring til å bli ei høgteknologisk næring. Teknologiske og biologiske innovasjonar skal sikre at utfordringane knytta til lakselus og rømming blir løyst, og god sameksistens med villfisknæringa. Dette skjer samtidig med at det blir utvikla ny teknologi som havbaserte løysingar og landbasert oppdrett, noko som svekkar dei naturgitte fortrinna vi har. Dette vil skjerpe den internasjonale konkurransen og vi må difor ikkje pålegge næringa særskattar som svekkar Noreg i den globale konkurransen.

Folketalet i verda veks raskt og behovet for trygg og klimavenleg mat blir større. Norsk sjømat spelar ei viktig rolle i FN's berekraftsmål om bruk av havet på ein berekraftig måte, og for å auke matproduksjonen i verda. I 2018 bidrog norsk sjømat med 37 millionar måltid kvar einaste dag. Våre naturlege fortrinn, ansvarlege forvaltning og avanserte produksjon, gjer at norsk fisk og teknologi kan mette stadig fleire magar, og dekke den veksande globale etterspurnaden etter høgverdige protein produsert med lågt CO₂-avtrykk.

Vestland Arbeiderparti vil:

- Sikre vidare og berekraftig vekst i havbruksnæringa.
- Sikre fleire norske arbeidsplassar basert på norsk råstoff
- Sikre kystkommunane stabile inntekter frå havbruksnæringa ved å vidareutvikle Havbruksfondet.
- Gå imot innføring av ein statleg grunnrenteskatt som svekker konkurransekrafta til næringa i den globale konkurransen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Austrheim Arbeidarparti

56. Fensfjord vidaregåande skule

Austrheim Arbeidarparti ber om at Vestland Arbeiderparti følgjer opp vedtaka som Hordaland fylkesting har gjort om å vidareføra drifta av Austrheim vidaregåande skule og modernisere denne. Som ein del av moderniseringa skal det ifølgje vedtaka etablerast ein fylkeskommunal tannklinikk på skulen. Skulen som ligg sentralt på kysten av Vestland fylke, bør skifta namn til Fensfjorden vidaregåande skule og linjetilbodet må tilpassast behovet til næringslivet i Fensfjord-området.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Austrheim Arbeidarparti

57. Betre reserveferjer på fylkesvegsambanda:

Austrheim Arbeidarparti ser med stor uro på alle uønskte hendingane ein har hatt med reserveferjene på fylkesvegsambanda. Særleg har sambandet Sævrøy – Fedje hatt ei reserveferje som ikkje har vore eigna til sambandet. Austrheim Arbeidarparti ber om at Vestland Arbeiderparti sikrar trygge og gode ferjesamband på fylkesvegane i fylket sjølv i dei periodane av året der desse vert trafikkert av reserveferjer.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Årdal Arbeidarparti

58. Industri

Årdal AP, Høyanger AP, Bremanger AP, Ullensvang AP, Kvam AP, Kvinnherad AP

Industrien skapar store verdiar og mange arbeidsplassar på Vestlandet. Vi vil gje vår industri ein større plass i vårt arbeids- og næringsliv. Vestlandet har mange fortrinn som gjer det muleg, med rik tilgang på naturressursar, høg kompetanse og konkurransefortrinn som ligg i den norske modellen. Det ligg eit stort potensiale innan fleire industrielle sektorar, mellom anna kraftforedlende industri, design- og merkevedrive industri, samt råvareindustri. Mineralnæringa må utviklast vidare med høge miljøkrav og med vekt på produktutvikling og innovasjon.

Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet med interessante framtidsmulegheiter. Bedriftene skal omstille seg til ein meir miljøvenleg produksjon. Vestland AP vil at staten stiller opp med omstillingsmidlar gjennom ENOVA.

Trepartsamarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Vestland AP vil ha fokus på det fagleg politiske samarbeidet.

Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige rammevilkår.

Vestland Arbeidarparti vil:

- føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande, kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv.
- vidareføra CO2-kompensasjonsordninga etter 2020 med minst 75% kompensasjon. Dette er viktig for å sikra norske arbeidsplassar, og sørge for at industri ikkje vert flytta til land med mindre stram klimapolitikk.
- leggja til rette for og utnytte vårt fortrinn ved at fornybare og framtidsretta energiressursar som t.d. sol-, vind- og vasskraft vert nytta til vidare utvikling av norsk kraftforedlande industri.
- satse på dei unge ved å betre lærlingordninga og fagutdanninga. Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil stille krav til kontinuerleg etter- og vidareutdanning.
- ha konkurransedyktige rammevilkår som gjer det attraktivt å investere i norsk industri.
- ha fokus på forvaltning av vasskraftressursane slik at det i framtida vil vere grunnlag for industriproduksjon i landet.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Sunnfjord Arbeidarparti

59. Landbruk

Midlane til investering og bedriftsutvikling i landbruket, IBU-midlane, er i dag for små til å dekke behovet for investering i landbruket. Investeringsstøtta strekk ikkje til slik at dei som ynskjer investere må vente eit eller fleire år på klarsignal om støtte.

Vi treng investeringsstøtte både til dei større husdyrbruka og til dei mindre husdyrbruka (for eksempel 15 kyr) som treng fornying av driftsbygningane.

Sunnfjord Arbeidarparti krev at regjeringa stiller meir midlar til disposisjon for investeringar i landbruket. Den må minst doblast i høve til dagens nivå.

Grunngjeving: Bønder som skal fornye driftsbygningane til lausdrift i mjølkeproduksjonen og andre driftsbygningar til husdyr ser ikkje moglegheit for realisering utan at støtta til investeringar vert auka vesentleg. Mangel på investeringsmidlar kan føre til at engasjert ungdom gjev opp å satse på ei framtidsretta utbygging og fornying av driftsbygningane. Skal landbruksnæringa lukkast å fornye driftsbygningane må det monaleg meir investeringsstøtte på plass.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Sunnfjord Arbeidarparti

60. Rv5 Førde- Naustdal

Sunnfjord Arbeidarparti krev at det vert fortgang i skredsikring av Rv 5 mellom Naustdal og Førde.

Grunngjeving: Rv5 er ein av dei mest rasutsatte vegstrekningane på rute 5C. (Oslo Lærdal Florø - Oslo Lærdal Bergen). Skredvika mellom Naustdal og Erdal har skredfaktor 5,3. Dette medfører at vegen forbi Skredvika ligg på sjuandeplass på Vestlandet. Tal viser og at steinnedfall og skredfrekvensen har auka dei seinare åra grunna klimaendring og nedbør. Skredfaktor er nakne tal. Den uttrygge følelsen og påkjenninga folk sitter med når ein køyrer i rasområdet, den uttrygge følelsen dei som sitter heime og veit at nokon av sine nærmaste køyrer i rasområdet, kan ikkje målast i ein skala.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Sunnfjord Arbeidarparti

61. Kortbanenettet i Vestland

Vestland AP må arbeide for å oppretthalde dagens tilbod og struktur på kortbanenettet i Vestland.

Grunngjeving

Ein av grunnpilarane for samferdsel i den nye regionen er kortbanenettet. Småflyplassane er avgjerande viktig for befolkning og næringslivet i regionen. Næringslivet er i utstrakt grad avhengig av eit funksjonelt rute tilbod for å kunne oppretthalde sitt aktivitetsnivå.

For ein stor del av innbygarane i Vestland er det lang reiseavstand til regionscenter og hovudstad. Kortbanenettet er dermed eit viktig transportalternativ og kollektivtilbod mellom lokalsamfunn og resten av landet. Særleg i denne delen av landet der tog ikkje er eit alternativ.

Vestland AP må arbeide for at dagens struktur vert oppretthalden og styrka, og at det blir tilbydd eit formålstenleg rutetilbod.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Sunnfjord Arbeidarparti

62. Styrk eldreomsorga

Arbeidarpartiet vil byggje ei likeverdig og god eldreomsorg i heile landet. Den skal vere uavhengig av den enkelte brukars og kommunes økonomi. For mange kommunar må lovpålagde tenester bli prioritert, og det kan medføre at viktige omsorgsoppgåver blir stoppa eller reduserte. Staten må styrke økonomien til kommunane slik at dei maktar å ta i vare sine omsorgsoppgåver.

Regjeringa har lagt fram ei stortingsmelding: «Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre». Det er eit fylldig dokument med oversyn over mange gode og naudsynte tiltak for å nå dei måla meldinga legg opp til, at eldre skal få halde på god helse, oppleve god livskvalitet, og når det trengst, få den helsehjelpa den enkelt har behov for. Men derimot, i same meldinga, står det mindre forpliktande: «Det understrekes at forbedring av eldreomsorgen i hovudsak dekkes av kommunenes frie inntekter.» For kommunar med dårleg økonomi vil dette hindre ei utbygging av tenestene.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bremanger Arbeiderparti

63. Industri

Industrien skapar store verdier og mange arbeidsplassar på Vestlandet. Vi vil gje vår industri ein større plass i vårt arbeids- og næringsliv. Vestlandet har mange fortrinn som gjer det muleg, med rik tilgang på naturressursar, høg kompetanse og konkurransefortrinn som ligg i den norske modellen. Det ligg eit stort potensiale innan fleire industrielle sektorar, mellom anna kraftforedlende industri, design- og merkevaredrive industri, samt råvareindustri. Mineralnæringa må utviklast vidare med høge miljøkrav og med vekt på produktutvikling og innovasjon.

Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet med interessante framtidsmulegheiter. Bedriftene skal omstille seg til ein meir miljøvenleg produksjon. Vestland Ap vil at staten stiller opp med omstillingsmidlar gjennom ENOVA.

Treparts samarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Vestland Ap vil ha fokus på det fagleg politiske samarbeidet.

Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige rammevilkår.

Vestland Arbeidarparti vil:

- Føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande, kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv.
- Vidareføre CO2-kompensasjonsordninga etter 2020 med minst 75% kompensasjon. Dette er viktig for å sikre norske arbeidsplassar, og sørge for at industri ikkje vert flytta til land med mindre stram klimapolitikk.
- Legge til rette for og utnytte vårt fortrinn ved at fornybare og framtidretta energiresursar som t.d. sol-, vind- og vasskraft vert nytta til vidare utvikling av norsk kraftforedlende industri.
- Satse på dei unge ved å betre læringordninga og fagutdanninga. Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil stille krav til kontinuerleg etter- og vidareutdanning.
- Ha konkurransedyktige rammevilkår som gjer det attraktivt å investere i norsk industri.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bremanger Arbeidarparti

64. Stad Skipstunnel

Vestland Arbeidarparti skal vere ein pådrivar for at Stad Skipstunnel vert bygd. Stadthavet er eit krevjande og frykta havstykke, som har teke mange liv. Stadthavet bremsar regulariteten langs norskekysten. Havstykket har omkring 100 stormdøgn i året.

Grunngjeving:

Stad Skipstunnel vil først og fremst trygge ferdslen langs kysten vår. Båtar med fisk, for og varer vert liggande og vente på gunstigare vêrforhold. Det gjev dårlegare prisar og mindre påliteleg transport. Veksten som er spådd i næringane frå havet vil medføre at behovet for påliteleg transport langs kysten vert heilt nødvendig.

Skal Noreg nå klimamåla som er sett, må meir av framtidens transport gå via sjø i staden for på vegane difor må regulariteten opp. Stad Skipstunnel vil opne opp for hurtigbåt mellom Bergen og Ålesund. Det vil knyte Vestlandet saman på ein heilt unik og ny måte, og føre til ein langt større bu- og arbeidsmarknadsregion frå Florø/Måløy, via Ulsteinvik og til Ålesund. Stad Skipstunnel vert ein utviklingsmotor for kysten og regionen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bremanger Arbeiderparti

65. Fylkeskommunal støtte til kultur

Bremanger Arbeidarparti vil at Arbeidarpartiet skal bygge og styrke Sogn og Fjordane (Vestland) som ein nasjonalt og internasjonalt leiande kulturregion. Det er difor behov for ei brei satsing på musikkfeltet som tek sikte på å auke kompetansen hjå alle aktørar, både dei frivillige og dei profesjonelle. Aktuelle tiltak bør vere auka økonomisk støtte til det rytmiske musikkfeltet og kompetansesenter som Brak.

Grunngjeving:

Arbeidarpartiet skal vere ein viktig støttespelar for kulturfeltet. I samband med samanslåinga med Hordaland er det viktig at dette satsingsområdet vert oppretthalde. Kunst og kultur er viktige element i høve det å skape opplevingar. Dette har store potensielle ringverknader, både sett i samanheng med å hindre fråflytting, men og det å auke tilflytting til regionen.

Særskilt gjeld dette det rytmiske musikkfeltet. Innanfor kultur har den økonomiske støtta i stor grad vore forfordelt til dei meir marginale musikkfelt, som t.d. folkemusikk og klassisk musikk. Sogn og Fjordane har skapt og skaper i dag mange aktørar både på utøvarsida og i resten av næringskjeda. Vi registrerer at Hordaland og Bergen har klart å bygge gode kompetansemiljø som gjer at artistar og bransjeaktørar kan satsa frå sitt eige nærområde, medan Sogn og Fjordane framleis er prega av at artistar og andre aktørar søker ut av fylket og regionen for å byggje karrierane sine og for å kunne satse både nasjonalt og internasjonalt. Ein bør difor jobbe for ei profesjonalisering av det eksisterande miljøet. Dette kan ein oppnå ved å auke støtta til kompetansesenter som Brak, festivalane i Sogn og Fjordane, samt dei dugnadsbaserte musikkmiljøa i fylket. Slik kan ein skape eit sterkare kulturfelt og sysselsetting innan kreative næringar.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bremanger Arbeiderparti

66. Offentlige tenester i eigen regi

Arbeidarpartiet Vestland skal vere ei stor motvekt til privatisering og konkurranseutsetting av offentlige tenester, og vil gjennom trepartsamarbeid styrke den offentlige sektoren. Arbeidarpartiet Vestland skal arbeide for at vi har ein offentlig sektor som er rusta for framtidens tenestebehov av god kvalitet, riktig kompetanse og gode tenester.

Grunngjeving:

- Offentlige tenester er ein god bærebjelke i velferdstaten og velferdsordningane bør eigast, finansierast og drivast av det offentlige.
- Privatisering, konkurranseutsetting og utskilling av offentlige tenester og er ikkje løysinga på framtidens utfordringar.
- Vestland Arbeiderparti ønsker levande lokalsamfunn med offentlige tenester i eigen regi.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bremanger Arbeiderparti

67. Framlegg til endring av nett tilknytning for Elkem Bremanger

Bremanger AP er svært uroa over NVE sitt framlegg til omklassifisering av 132-kV linja i Svelgen frå sentralnett til regionalnett. For hjørnesteinsbedrifta Elkem Bremanger vil dette gje kraftig auke i netttariffen.

Kraftforedlende industri konkurrerar i den internasjonale marknaden og treng langsiktige og stabile rammevilkår. Ei tilfeldig sentralnetts utbygging rammer her ei bedrift medan andre smelteverk får behalde sentralnettstilknytning. Slik kan vi ikkje ha det!

Grunngjeving: Statnett arbeider no med endring av tariffmodellen for sentralnettet. Bremanger Arbeidarparti meiner at eventuell omklassifisering av 132-kV linja i Svelgen må utsettast til ein har utarbeidd ein nett-tariff for kraftforedlende industri som er lik for alle, uavhengig av nett tilknytning.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Sogndal Arbeidarparti

68. Desentraliserte fagmiljø og tenester i Statens vegvesen

Statens vegvesen er i dag inndelt i fem regionar. Regionvegkontora er ikkje lagt til dei største byane, men til Leikanger for Region vest, Lillehammer for Region øst, Bodø for Region nord, Molde for Region midt og Arendal for Region sør. Grunngjevinga for å legge regionvegkontora til mindre byar og tettstadar var at ein skulle få ei god fordeling av dei statlege arbeidsplassane.

Sams vegadministrasjon vert no lagt ned, ein del av dei tilsette vert flytt til fylkeskommunane og Statens vegvesen skal omorganiseras. Vegdirektøren la 15. januar fram si tilråding til departementet der han tilrår ei endring frå dagens regionmodell til ein divisjonsmodell.

Det er bygd opp betydelege kompetansemiljø på regionvegkontora og på underliggende kontorlokasjonar. Vestland Arbeidarparti vil i tråd med intensjonsavtalen mellom Hordaland og Sogn og Fjordane halda på satsinga på Leikanger med sterke fagmiljø innan samferdsle på minst same nivå som i dag.

I tillegg til regionvegkontora har Statens vegvesen fleire desentraliserte kompetansearbeidsplassar i Vestland. Tilsette som jobbar med investeringsprosjekt og drift- og vedlikehaldsoppgåver sit i dag desentralisert for å kunne ivareta sine arbeidsoppgåver der vegane og prosjekta er. Desse tilsette har ofte kontorstad samlokalisert med trafikkstasjonar. I tillegg er det også viktige kompetansearbeidsplassar på kontorstad Bergen.

Regjeringa vurderer no å legge ned 26 av 72 trafikkstasjonar, i tillegg vil dei endre funksjonane til dei trafikkstasjonane som er att. Trafikkstasjonen på Norheimsund er føreslått nedlagt, trafikkstasjonane på Odda, Stord, Voss og Sogndal vert endra til servicekontor. Trafikkstasjonen på Nordfjordeid vert føreslått å vera ein oppmøtestad. Oppmøtestadar skal kun ha tilreisande bemanning, servicekontora skal ha eit mindre omfattande tilbod enn dagens trafikkstasjonar og kundesenter.

I tillegg til reduksjon av statlege arbeidsplassar i distrikta, vil innbyggjarane få eit redusert tenestetilbod.

Vestland Arbeidarparti vil at innbyggjarane skal ha tilgang til tenester der dei bur. Ved framtidig organisering av Statens vegvesen må det vektleggast at innbyggjarane skal ha likeverdige tenester og at viktige statlege arbeidsplassar framleis skal finnast desentralisert i fylket.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Sogndal Arbeidarparti

69. Høgare utdanning og forskning

Institusjonar for høgare utdanning og forskning spelar ei svært viktig rolle for den regionale samfunnsutviklinga. Vestland Arbeidarparti vil difor arbeida aktivt for å vidareutvikla samarbeidet med desse institusjonane.

Som lekk i dette samarbeidet vil Vestland Arbeidarparti sjå positivt på å kunna nytta regionale fondsmidlar til å støtta vidare utvikling av institusjonane gjennom å bidra til forskings- og utviklingsprosjekt.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

70. NEI til innskrenking av retten til sjølvvalt svangerskapsavbrot!

Luster Arbeiderparti godtek ikkje innstrammingane i rettane til sjølvvald abort slik fleirtalsregjeringa har varsla i plattformen si. Arbeiderpartiet skal sikra alle kvinner lik rett til svangerskapsavbrot uavhengig av tal foster eller økonomisk status.

Fleirtalsregjeringa si plattform representerer eit alvorleg angrep på abortlova som har vore omforeint og nær uendra sidan den vart vedteken for 40 år sidan. Luster Arbeiderparti krev at grunnleggjande etisk vanskelege spørsmål som sjølvvald abort ikkje vert brukt av noko parti i eit spel for å skaffa seg vidare regjeringsmakt. Nasjonal behandlingsteneneste for avansert invasiv fostermedisin har varsla at innstramminga av retten til fosterreduksjon kan leia til at fleire – ikkje færre – tvillingar vert abortert i framtida. Stortinget må snarast få innsyn i Helsedirektoratet sine utgreiingar knytt til lovendinga i abortlova, som til no verkar dårleg fagleg fundert. Abortar etter veke 12 må førebyggast i so stor grad som mogleg, og dette prinsippet må gjelda uavhengig av tal foster.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

71. Styrk rettane til alvorleg sjuke barn

Luster Arbeiderparti forventar at fleirtalsregjeringa snarast reverserer alle svekkingar som Høgre/FRP/Venstre-regjeringa siste åra har gjort i rettane til pleiepengar og behandling av alvorleg sjuke barn.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

72. NEI til klasseskilje ved assistert befruktning og fosterdiagnostikk

Luster Arbeiderparti vil motverka det vaksande klasseskilje blant dei som har råd til å få naudsynt fosterdiagnostikk og vellukka assistert befruktning, og dei som ikkje har det. Fleirtalet i Stortinget bør snarast råd fylgja opp valløfta på feltet.

Det er fleirtal i Stortinget for å gjera endringar i bioteknologilova slik at fleire ufrivillig barnlause par og einslege kan få barn. Desse får no draumane om familie knust fordi KRF gjennom den nye regjeringsplattformen er gjeve vetorett i spørsmålet om eggdonasjon og assistert befruktning for einslege.

Også innføring av tidleg ultralyd og NIPT-prøve vil redda liv. Det er eit viktig verkemiddel for å få ned tal ynskte og uynskte seinabortar. Suksessfull assistert befruktning for par og einslege samt viktige delar av fosterdiagnostikken er i dag forbeholdt dei som har moglegheit til å oppsøka det utan fellesskapet si hjelp.

Luster Arbeiderparti godtek ikkje at eit parti p.t. med ein oppslutnad under sperregrensa skal sperra for endringar i bioteknologilova som er fagleg tilrådde og naudsynte for alle det gjeld.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

73. Gjer det mogleg å få barnehageplass når permisjon er fullgått

Om du tar ut 80% permisjon, så får du 49 veker totalt og dette er ikkje nok, når det 52 veker i året og mor må ta ut 3 veker før termin, og viss barnet blir født før tida så mister dei antall dagar barnet er født før termin. Dette er eit problem for foreldre i oppstart fasen av familielivet. Dei sit gjerne på huslån og har ikkje råd til å ta ut ulønna permisjon, og viss dei da er tilflyttarar, blir det vanskeleg med hjelp frå besteforeldre t.d. Når ein veit at snitt lønna i Norge er lågare for kvinner, blir det som regel dei som må ta ut ulønna permisjon. Dette går utover pensjonopptjening og karrieren til den som tar ut permisjon.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

74. Hindre svart økonomi og arbeidskriminalitet

Nye Vestland fylkenkommune må følgje dei «STRATEGISKE GREP FOR Å HINDRE SVART ØKONOMI OG ARBEIDSLIVSKRIMINALITET VED ANSKAFFELSER I KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER» frå Samarbeid Mot Svart Økonomi (SMSØ).

Det offentlege bør stå fremst i kampen mot arbeidslivskriminalitet og svart økonomi og det kan dei gjera ved å ha ansvarlege innkjøp. I SFJ har det vert felles innkjøpsavtale mellom fylkeskommunen og alle kommunane, men no ved fylkessamanslåing veit ikkje me korleis det vil bli med den avtalen. Det må lagast ny innkjøpsreglement for fylket og da kan AP stå i bresjen for å hindre svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Samarbeid mot svart økonomi er eit samarbeid mellom NHO, KS, YS, Unio, Skatteetaten og LO.

Dei 10 punkta er: 1. Ta eit klart standpunkt om svart økonomi eller arbeidslivskriminalitet. 2. Rett innsatsen inn der risikoen er størst- bygg og anlegg, reinhald. 3. Gå konkret til verks. 4. Begrens antall ledd i i kontraktskjeden. 5. Sett krav til fagkunnskap. 6. Vit kven som arbeider for oss. 7. Vit kve vi betalar til. 8. Krev innsyn i relevante skatteopplysninger. 9. Gjennomfør kontroller. 10. bruk dei gode verktøyene som finnes.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

75. Sosial bustadbygging

Me treng fleire bustadar som folk i etablerarfasa har råd til å bu i. Dette er eit samfunnsansvar, men i dag er dette styrt av den private marknaden. Det råkar særleg ungdomane våre. Luster Arbeidarparti meiner dette er eit offentleg ansvar. Arbeidarpartiet må vise veg og gå inn for sosial bustadbygging i by og bygd.

36 nye leiligheter på Furuset i Oslo vart nominert til Arkitekturprisen 2017. Bustadane var relativt rimelege og med god standard. Det er flott! Men dei var bygd av Stiftelsen Betanien Oslo med stønad frå Husbanken. Kvar er Staten?

Statsministeren etterlyser høgare fødselstal i nyttårstala si. Me treng rekruttering og fleire hender i viktige, offentlege arbeidsoppgåver i åra som kjem. Kven vil jobbe i desse viktige yrka med relativt låg inntekt? Kor skal dei bu? Korleis skal dei betale utgiftene til mat og barnehage viss bustadutgiftene et opp heile inntekta? Regjeringa kan ikkje halde fram med å overlate dette viktige samfunnsoppdraget til det private næringslivet. Me skal vere garantisten for at folk i etablerarfasa skal få seg ein skikkeleg bustad til ein rimeleg kostnad slik at dei har råd til å produsere fleire barn. Det treng heile Noreg!

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

76. Utbygging av hydrogenstasjonar

Arbeidarpartiet ynskjer statleg subsidiering av utbygging av hydrogenstasjonar over heile landet, for å sikre nok stasjonar innan utgangen av 2021 til at dette vert eit reelt og attraktivt alternativ som nullutsleppskøyretøy på lik line med elbilar.

Tidene for utgreiing og planar for fleire hydrogenstasjonar er forbi, og no er tida overmoden for storstila utbygging. Planane for dette i regi av dagens regjering er alt for defensive sidan teknologien og køyretøya alt er kommersielt tilgjengelege. Overgang til Hydrogen er ei internasjonal satsing i mange land, som treng statleg satsing og subsidiar for å få opp bruken. Dette samsvarar godt med satsinga innan hydrogen som har vore på Vestlandet seinare åra, og mogelegheitene ein ser innan produksjon og bruk av denne utsleppsfrie energikjelda her i regionen.

I dagens Norge har tal hydrogenstasjonar vorte bygt ned, og det er nærast uråd å ha hydrogenbilar som privatbilar eller til nyttetransport. Dette er særst synd då teknologien er klar og utprøvd, og kan vere eit særst godt utsleppsfritt supplement til el-bilar. Store bilmerke som Toyota og Hyundai har i fleire år alt hatt slike bilar for sal i Norge, men dette krev utbygging av stasjonar. Dersom ein satsar på storstila utbygging av fyllstasjonar vil desse bilane bli attraktive, etterspurnaden etter hydrogen vil gå opp, og det vil verte meir attraktivt å produsere hydrogen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Luster Arbeiderparti

77. Krav om overføring av statlege oppgåver til Vestland fylke

Vestland Arbeidarparti krev i samråd med intensjonen bak regionsreforma, at fleire statlege oppgåver vert overført til, og desentralisert i det nye fylket. Som stort parti i eit av dei største fylka her i landet er det viktig at ein stiller tydelege krav i samsvar med intensjonen ved regionsreforma, ei desentralisering av makt frå hovudstaden.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvam Arbeidarparti

78. Barnehageinntak

Framlegg: Inntaksregimet når det gjeld barnehageplassar må endrast slik at born får rett til barnehageplass innan ein månad etter søknad er fremja. Kostnadene ved dette skal refunderast av staten.

Grunn Noreg treng fleire born. Då er det viktig at retten til barnehageplass vert reell, og at det vert gjeve statleg tilskot til å få barnehageplass når ein treng det.

Innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen

Kvam Arbeidarparti

79. Rassikring

Framlegg: Dei årlege løyvingane over statsbudsjettet til rassikring av fylkesvegar bør trappast kraftig opp, slik at dei mest rasutsette vegane vert sikra innan ti år.

Grunn: Behovet for rassikring er hinsides løyvingane til rassikring som vert gjevne over statsbudsjettet. Klimaendringane gjer Vestlandet og Nord-Noreg endå meir utsette for ekstremnedbør, og særleg fylkesvegane våre vert endå meir rasfarlege. Med dagens nivå på rassikringsmidlar til fylkesvegane vil det kunne ta over hundre år før ein har nokolunde rassikre fylkesvegar. Dei årlege løyvingane til rassikring må difor mangedoblast.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvam Arbeidarparti

80. KVU arm til Bergen

Framlegg: Det må snarast koma ei konseptvalutgreiing av «arm til Bergen» frå E134 Haukelivegen.

Grunn: Dette prosjektet gjev god avkastning i høve til investeringa, og bør prioriterast svært høgt.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvam Arbeidarparti

81. Skattlegging av oppdrett

Framlegg: Ein andel av selskapsskatten som oppdrettsselskapa betalar bør gå direkte til kommunen der oppdrettsanlegget ligg.

Grunn: Fiskeoppdrett legg beslag på store areal i både sjø og vatn. Kommunane som legg til rette for havbruk, treng fast og føreseieleg kompensasjon for dette. Midlar frå Havbruksfondet er vel og bra, men dei er verken føreseielege eller faste nok til at kommunane kan leggja dei inn som grunnlag for drift. Det er urimeleg at lokalsamfunna vert kompensert korkje for dårlegare lokalt yrkes- og fritidsfiske, skade på villaksstamma, forureining eller for bandlegging av store sjøareal.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stad Arbeidarparti

82. Stad Skipstunnel

Forslag: Arbeiderpartiet skal vere ein pådrivar for at Stad Skipstunnel vert bygd.

Grunngjeving:

Stadthavet er eit krevjande og frykta havstykke, som har teke mange liv og som bremsar regulariteten langs norskekysten. Havstykket har opptil 100 stormdøgn i året.

Stad Skipstunnel vil først og fremst trygge ferdselen langs kysten vår. Båtar med fisk, for og varer vert liggande og vente på gunstigare verforhold. Det gjev dårlegare prisar og mindre påliteleg transport.

Veksten som er spådd i næringane frå havet vil medføre at behovet for påliteleg transport langs kysten vert helt nødvendig. Skal Norge nå dei klimamåla som er sett, så må meir av framtidens transport gå på båt istadenfor på vegane. Då må regulariteten opp.

Stad Skipstunnel vil opne opp for hurtigbåt mellom Bergen og Ålesund. Det vil knytte Vestlandet saman på ein heilt ny måte, og ein vil få ein bu- og arbeidsmarknadsregion frå Florø/Måløy, via Ulsteinvik og til Ålesund. Stad Skipstunnel vert ein utviklingsmotor for kysten og regionen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stad Arbeidarparti

83. Høgskuleutdanning

Stad Arbeidarparti vil arbeide for å sikre desentralisert og gjerne deltids høgskuleutdanning, først og fremst innan sjukepleie og pedagogikk.

Grunngjeving:

Det er ei utfordring i dei fleste distriktkommunar å rekruttere nok kvalifisert arbeidskraft, særleg innan oppvekstsektoren og eldreomsorga. Ved å legge til rette for desentralisert utdanning, legg ein også til rette for at arbeidstakarar i eigen organisasjon kan få ta høgare utdanning og optimalisere egne evner. Samtidig som kommunane sikrar seg den kompetansen dei treng. Dette vil skape auka trivsel, stabilitet, samt bevare viktig kunnskap på dei ulike arbeidsplassane.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stad Arbeidarparti

84. Kommuneøkonomi

Stad Arbeidarparti meiner at kommuneøkonomien må styrkast.

Grunngjeving:

Kommunane skal vere både tenesteytar og samfunnsutviklar, der den aller viktigaste oppgåva til kommunane er å gi gode tenester til innbyggjarane – barnehage, heimeteneste, skule, brøyting, barnevern etc. Kommunane får stadig fleire oppgåver utan at rammene nødvendigvis aukar tilsvarande.

Det er viktig at kommunane får gode nok rammer til at dei faktisk kan gi gode tilbod. Dette må stortinget ta ansvar for gjennom budsjett.

Kommunane gjennomgår no mange stader omfattande endringar i samband med kommunereform og endring av inntektssystemet. Arbeiderpartiet må vere pådrivar for at både «nye» og «gamle» kommunar har gode nok rammer til å gi gode tenester.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stad Arbeidarparti

85. Desentralisert vidaregåande skule, best for eleven og samfunnet

Stad AP ønskjer at Vestland fylkeskommune skal behalde ein desentralisert skulestruktur for vidaregåande skule fordi det er best for eleven og samfunnet.

Grunngjeving:

Den desentraliserte skulestrukturen er avgjerande for skulane for å kunne greie å halde følge med næringslivets sine behov for arbeidskraft og utvikling. Derfor må vi sikre at skulane får ro til å skape sterke band til lokalt næringsliv og bygge opp eit sterkt fagmiljø som Vestland fylkeskommune treng. På ein vidaregåande skule leggast grunnlaget for arbeidslivet, anten eleven går mot eit fagbrev eller ei akademisk utdanning. Undervisninga blir best når den går i tett samarbeid med lokalt næringsliv. Det lokalet næringslivet er avhengig av at dei vidaregåande skulane har den kompetansen, maskinparken og kunnskapen dei treng for at dei sjølve skal få tak i dei arbeidstakarane dei har behov for. Den lokale kompetansen er vanskeleg å erstatte viss skulane sentraliserast.

Vestland fylkeskommune består av mange driftige lokalsamfunn som har behov for ulik arbeidskraft. Med desentralisert skulestruktur treng færre elevar å flytte på hybel. Vi veit også at elevar som må flytte på seg, og kanskje i tillegg ikkje kjem inn på førsteønsket sitt, slit meir med gjennomføring av skulen. Ikkje minst er det lettare å finne læreplassar i lokalmiljøet når skulen samarbeider tett med næringslivet på staden. Dei vidaregåande skulane har i mange år vore ein viktig regional utviklingsaktør, lat oss fortsetje med det.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stad Arbeidarparti

86. Næringsutvikling i distrikta

Stad Arbeiderparti meiner verkemiddelapparatet i distrikta må styrkast. Aktiv satsing på gründerar og entreprenørskapskompetanse, vil føre til knoppskyting i eksisterande næringsliv og aktiv tilrettelegging for nye næringar i Vestland og resten av distrikts-Noreg. Høg digital kompetanse i distrikta og godt utbygd breiband er ei forutsetning for å oppretthalde verdiskapinga. Nasjonale satsingar på klima og miljøarbeidsplassar må også kome distrikta til gode.

Grunngjeving:

Kommune -og regionsreforma vert av mange oppfatta som ei sentraliseringsreform, der altfor lite er avklart om utflytting av oppgåver og etatar frå hovudstadsområdet. Blant anna vil ein framtidsretta jordbruksproduksjon vere viktig for Vestland fylke. Særleg på Vestlandet må vi passe på at reformane ikkje fører til avviking av distrikta.

Vestlandet har eit variert næringsliv, der primærnæringsane og næringsmiddelindustrien knytt til både jordbruk og havbruk er livsviktige næringar i ei tid der tradisjonell oljenæring er på retur.

Vi må satse på og legge til rette for nyskaping og utvikling av eksisterande og nye næringer for å sikre framtidig busetting i distrikta og levande bygder. Verkemiddelapparatet, med Invasjon Norge og kommunale/regionale næringsfond må oppretthaldast og styrkast. I tillegg må tenester og forskning flyttast ut i distrikta, for å sikre at utviklinga og fornyinga kan tuftast på forskning og innovasjon, som er bærekraftig.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Stad Arbeidarparti

87. Opprusting av vegnettet i Vestland

Stad Arbeidarparti meiner at ramma til vegformål må aukast betrakteleg. E-39 på vestlandet med tilførsleveggar har langt frå fullgod standard. Mange strekningar er blant dei dårlegaste i landet. Det er også viktig for å unngå dødsulykker, at det blir satsa på bygging av sykkel og gangstiar, samt rassikring.

Grunngjeving: Reisetida på Vestlandet er for lang. Ferjer og fjellovergangar er ein bremsekloss for næringslivet i regionen. Når anlegget frå Bjørseth til Skei er ferdig i 2019, er det ikkje planlagt andre anlegg på E-39 i dagens Sogn og Fjordane. Dette er for dårleg no når Vestland fylke blir ein realitet, og det er større behov for god kommunikasjon Nord/Sør på vestlandet enn nokosinne. Stad Arbeidarparti vil at Vestland fylke krev større satsing på infrastruktur, og derfor må det løyvast meir pengar til veg.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

88. Arbeida for at vegstrekka Folgefonntunnelen – Årsnes får turistveg status

Merknad: forslaget treng grunngjeving

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

89. Stortinget løyver pengar til inn henting av etterslepet på fylkesvegane som i dag er på 12 milliardar.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

90. Offentlege arbeidsplassar

Arbeida for at regionsenteret Husnes vert styrka med offentleg og fylkeskommunale tenester/arbeidsplassar.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

91. Rassikring

Prioritera ras-sikring av strekkja Sundal- Ænes.

Merknad: forslaget treng grunngeving

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

92. Landbruk

Sikra og utvikla landbruket og ivareta dyrka mark.

Merknad: forslaget treng grunngeving

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

93. Reisetid

Vestland AP tek ansvar å arbeida for ei innkorting av reisetida Kvinnherad - Stord.

Merknad: forslaget treng grunngeving

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

94. Vasskraftutbygging

Sikra vasskraftutbygging og oppgradering av eksisterande kraftverk. (Innanfor godkjente planar og område.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

95. Elektrifisering av fylkesvegferjer

Full statleg kompensasjon for elektrifisering av fylkesvegferjer.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

96. Nettleige

Lik nettleige over heila landet.

Merknad: forslaget treng grunngjeving

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnherad Arbeidarparti

97. E-39

E-39 Sørleg kryssing og utgreiing av indre trase.

Merknad: forslaget treng grunngjeving

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kvinnhead Arbeidarparti

98. Veglys

Vestland fylket overtar ansvaret for dagleg drift, av veglys langs fylkesvegane.

Merknad: forslaget treng grunngjeving

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bømlo Arbeiderparti

99. Kollektivtilbod

Bømlo Arbeiderparti vil at Vestland Arbeiderparti skal jobba for eit godt kollektivtilbod for heile Vestland.

Begrunning: Bømlo arbeiderparti er oppteken av at distrikta får eit godt og tilfredstillande kollektivtilbod. Me opplever at kollektivtilboda blir reduserte i forhold til det me har hatt tidlegare. Slik kollektivtilbodet fungerer i dag kan det vera vanskeleg å komma seg til offentlege tenester og tilbod ved kun å nytta seg av offentleg transport. Det må vera mulig for alle innbyggjarar å kunna nytta seg av offentleg transport og ikkje vera avhengig av eigen bil. For dei som bur utanfor byane må kollektivtilbodet styrkjast og ein må jobba for at miljøvenlege løysingar blir prioritert også i utkantstrok.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bømlo Arbeiderparti

100. Gratis parkering ved sjukehus

Bømlo Arbeiderparti ønskjer å endre på praksisen med parkeringskostnader for pasientar og pårørande ved norske sjukehus. Dette fordi det rammar på ein usosial måte

Begrunning: Me har ein stolt tradisjon i Noreg for gratis helsetenester. Eit klart brot med dette er parkering for pasientar og pårørande ved sjukehusa våre. For å parkera ved sjukehuset på Stord må ein betala 20 kr. pr. time og det er kun unntaksvis at ein får fri parkering. Dette er særst usosialt og rammar dei som allereie har store kostnader knytt til helse utfordringar ekstra hardt. Bømlo Arbeiderparti vil at alle som er pasientar og pårørande ved norske sjukehus skal kunne parkera gratis.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bømlo Arbeiderparti

101. Hordfast

Bømlo Arbeiderparti vil at Vestland Arbeiderparti skal arbeida for oppstart av Hordfast snarast råd og seinast innan 2025.

Begrunning: Hordfast er eit viktig prosjekt for å binde saman Sunnhordland og Haugalandet med det nye vestlandsfylket. Utviklinga av E39 på Vestlandet, spesielt aksen Bergen-Stavanger, er dessutan det viktigaste verkemiddelet for regionbygging og verdiskaping langs kysten. Ein ferjefri E39 vil knyte saman store næringslivsregionar og bu-, arbeids- og servicemarknader.

Hordaland Arbeiderparti har tidlegare vedteke å arbeida for realisering av Hordfast. I årsmøtevedtak frå 2018 gjekk årsmøte inn for at Hordfast må sikrast oppstart i kommande NTP-periode, vidare at alternativ F med sørleg kryssing over Langenuen er det alternativet som best tar hensyn til klima, miljø og kulturminner. Debatten om framtida for Hordfast og ferjefri E 39 blomstrar opp igjen med argumenter om høge kostnader og at prosjektet er urealistisk. Hordaland arbeiderparti har påpeika dei store kostnadane med prosjektet som ei utfordring og det må arbeidast med at kostnadane blir reduserte.

Realisering av Hordfast vil ha store positive konsekvensar for heile Vestland. Næringane og verdiskapinga som skjer i den sørlege delen av Vestland fylke er viktig for heile regionen og realisering av Hordfast vil bety mykje for verksemdar og næring.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bømlo Arbeiderparti

102. Næring og arbeid i Vestland

Bømlo Arbeiderparti vil at Vestland Arbeiderparti skal arbeida for raskast mogleg realisering av Bømlo fiskerihamn slik at me også i framtida kan behalda eit levande og framtidssretta fiskeri der verdiskaping og rekruttering står i fokus.

Begrunning:

Bømlo er leiande i landet innan havbruk og fiskeri. Det har i lang tid vore jobba med etablering av ei nasjonal fiskerihamn på Bømlo. Den lokale fiskeflåten tilhøyrande i Bømlo genererer store verdiar for regionen vår.

Den planlagde fiskerihamna vil liggja strategisk til for fiskeflåten og med kort avstand til E39 og E134. Satsing på fiskerihamna vil skapa fleire arbeidsplassar i regionen og skapa gode synergjar for framtidig rekruttering innan fiskeri og havbruk. Fiskerihamna er lagd inn i NTP i andre periode. I Arbeiderpartiet sitt framlegg til NTP ligg den i første periode.

Det er laga ein forskoteringsordning for fiskerihamner, men den sitjande regjering har ikkje prioritert forskotering for Bømlø fiskerihamn. Næringa er utolmodig for å starte opp og det er viktig for næringa at det ikkje går for lang tid før arbeidet kjem i gong.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Austevoll Arbeiderparti

103. Tannhelsetilbod for eldre.

Tannhelsetilbodet må bli ein del av helsetilbodet forøvrig for eldre i kommunal omsorg.

Grunngjeving: Forsking viser store variasjonar i tannhelsetilbodet til eldre, og at 2/3 av eldre i kommunal omsorg ikkje får det tilbodet dei har rett på. Det er også eksempel på at det medfører store øydeleggingar på tannsett etter berre ½ år dersom tannhelse blir forsømt. Problemet kan m.a skuldast at tannhelse er fylkesansvar medan helse generelt er eit kommunalt ansvar. Det er eit behov for å sjå på andre måtar å organisere helstilbod på slik at ein kan gi eit heilskapleg og lett tilgjengeleg tilbod.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Austevoll Arbeiderparti

104. Ferjetransport

Austevoll Arbeiderparti vil at Arbeiderpartiet skal arbeide mot ei endring og omorganisering av ferjeverksemda med sikte på å i større grad å likestillta bruk av ferje med bruk av riksveg og fylkesveg. Det må omfatta ei økonomisk likestilling og innebera ei standardheving i tilbodet ved å utarbeida standard for opningstider, frekvens og kostnad for brukar.

Grunngjeving

I distrikta vil ein i dei fleste tilfelle vere avhengig av bruk av bil for å få til ei effektiv pendling. Offentleg transport tilbod er ikkje tilstrekkeleg utbygd i tilknytting til ferjeleier, og det er samfunnsnyttig at ein då legg til rette for at folk kan nytta bil til pendling og til å nytte seg av samfunnsteneste som ein gjerne må til byar og tettstader for å nytta.

Marine næringar ligg langs kysten og i distrika og mykje av transport føregår med ferje Det er særskrevjande å vere avhengig av ferje der det ikkje er alternative reiserute og det er nattestengt og/eller innstilte ferjer som ein har sett mykje av i det siste. I tillegg opplever ein at det urimeleg dyrt å reise med ferje, noko som er særsk uheldig for reisande som ikkje ser seg råd til å kjøpe rabattordningar, og ikkje minst for næringslivet som får ferjekostnader i tillegg til bompengar på fastlandet. Turisme, kulturliv og ikkje minst idrettstilbod til barn og ungdom lid også pga. av dei ekstrakostnadene som ferjetransport medfører og som kjem i tillegg til bompengar på fastlandet. Det er også eit poeng at ferjebillettar berre aukar, medan tunnelar, bruer og andre vegprosjekt etter kvart blir nedbetalte. Samfunnsøkonomisk og miljømessig er miljøvenlege ferjer eit godt alternativ til bru og veg, og som ein del av miljøsatsinga bør ein halde på gode rabattordningar for elbilar, og akseptere at bil er eit godt og teneleg framkomstmiddel i distrikta.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Gloppen Arbeidarparti

105. Ei fullverdig erstatningsordning ved avvikling av pelsdyrnæringa

Arbeiderpartiet krev at staten ved avvikling av ei heil næring må gjere opp for seg på ein ordentleg måte. Det må etablerast ei fullverdig erstatningsordning for gjeldssanering og opprydding og som gjev bonden høve til omstilling.

Grunngjeving: Ei styrt avvikling av pelsdyrhald må innehalde løysingar som gjev grunnlag for tryggleik, omstilling og nye mogelegheiter for bonden.

I 2017 gjorde Stortinget vedtak om ei berekraftig utvikling av næringa. Mange i næringa har deretter omstilt seg til nytt regelverk, og gjort store investeringar. I Jeløya-plattformen og seinast i den nye regjeringsplattformen til H, FrP, V og KrF er avvikling av pelsdyrhald innan 2024/2025 endeleg forankra.

Avvikling vil få store negative konsekvensar for enkeltfamiliar, landbruket, lokalsamfunn og distrikta. Livsgrunnlaget for hundrevis av familiar vil forsvinne og mange fryktar for gard og grunn.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Gloppen Arbeidarparti

106. Responstid for ambulanser

Forslag: Gloppen Arbeidarparti vil at Arbeiderpartiet skal arbeide for å utvikle likeverdige akutt-tenester uansett kor ein bur i landet. I dag er det helseforetaka som har styring over ambulansetenesta, men Gloppen AP meiner at det trengs politisk styring av helseforetaka gjennom ei forskriftsfesting av responstida for å nå målet om likeverdige tenester over heile landet.

Grunngjeving: Fleire ambulansar landet rundt kan stå i fare for å forsvinne heilt eller delvis fordi helseforetaka skal spare pengar.

I dag er vegleiane responstid 12 minutt i byane og 25 minutt i rurale landlige strøk. Ein rapport viser at responstida er generelt høg for kommunar i Nordfjord, men Gloppen, Bremanger og Stryn peikar seg særskilt negativt ut. Der nådde høvesvis 24 prosent, 32 prosent og 34 prosent av akuttoppdraga med bilambulanse ikkje fram innan 25 minutt.

Nærvær av ambulansen betyr mykje for befolkninga sin opplevde tryggleik, færre ambulansestasjoner i spreidd bebygde strøk er utfordrande. Dette aukar responstida frem til pasienten.

Helsedirektoratet har kjørt kampanjen «Prate, smile, løfte», som skal få folk til å ringe 113 ved symptoma på hjerneslag. Grunnen er openbar: Hjerneceller som ikkje får blodtilførsel, dør etter rundt fem minuttar. Nå er også den nasjonale dugnaden «Samen reddar vi liv» i gang. Målet er livslang førstehjelpsopplæring av publikum, og styrking av samspelet mellom innringar og operatør på 113-sentralen. Dagens politikk heng ikkje saman når man på den eine sida – som er heilt riktig og nødvendig – bruker millionar av kroner på å oppfordre alle til å ringe 113 ved symptoma på akutte tilstander. For så på den andre sida å spare ved å svekke beredskapen og redusere talet ambulansar man er avhengig av, for å få pasientane til sjukehus etter at de har ringt 113.

Ein svekka akuttberedskap og reduksjon av tal ambulansar er verken god samfunnsøkonomi eller framtidsretta. Tar vi med at hjerneslag kvart år kostar samfunnet milliardar av kroner, og at tid er avgjerande for utfallet for den slagamma, er bare dette meir enn god nok grunn til å ta dagens situasjon alvorlig.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Gloppen Arbeidarparti

107. Tillitsreform innan offentleg forvaltning

Forslag: Gloppen Arbeidarparti føreslår at trepartssamarbeidet vert revitalisert gjennom eit samarbeid om ein tillitsreform, og med dette at store delar av målstyringa i offentlege verksemder blir erstatta av tillitsbasert styring. Implisitt i forslaget ligg det at offentlege verksemder som i dag er organisert etter føretaksmodellen må oppløysast og tilbakeførast til dei folkevalde sin kontroll, og at privatisering av offentlege tenester vert stoppa.

Grunngjeving: Då New Public Management (NPM) med Mål og Resultatstyring (MRS) vart innført som eit overordna styringsprinsipp i offentleg sektor, var utgangspunktet ei forenkling ved å erstatte detaljstyring. Reformeringa skulle bere preg av politiske overordna mål, og vidare ei vurdering av oppnådde resultat. MRS i seg sjølv var meint å gje rom for autonomisk styring, uavhengigheit og mindre byråkrati. Samla sett skulle dette føre til ein betre, smartere og meir effektiv ressursbruk.

Det er på høg til at Norge no erkjenner at NPM med MRS sine styringsprinsipp ikkje har hatt ønska effekt. I fleire store offentlege verksemder, herunder oppvekst- og skulesektoren, helse- og omsorgssektoren (både 1. og 2. line tenestene) nyttas det unødvendige mengder med ressursar for å tilfredsstille kravet om rapporteringar av mål-/ delmålsresultat. Ei god målstyring krev og forutset ein lineær produksjon. Det er sjeldan ein finn innan offentlege områder og ein får store utfordringar med å lage presise resultatmål. I staden opplev ein ei oppsplitting av offentlege tenester der fokuset i produksjon er flytta frå kvalitet til kvantitet, til ugunst for brukarane.

Gloppen AP vil og trekkje frem NAV som eksempel på eit område der MRS prinsippa har fått store konsekvensar. I NAV har dette utforma seg som ein arbeidslineideologi som baserer seg på eit menneskesyn med systematisk mistenkeliggjering og eit brutalt strafferegime om ein er uheldig å falle utanom arbeidslivet, heilt eller delvis, uavhengig av grunn.

Vi har her kort synleggjort behovet for ei kursendring som konfronterar den markedsliberalismen og dei markedskreftane som herjar i det norske samfunn idag. Vi treng eit Arbeidarparti som kjempar mot materiell nød, undertrykking, autoritetsfrykt og maktmisbruk som New Public Management og Mål- og resultatstyring har vist seg å gje.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Solund Arbeidarparti

108. Fergeavløysing

Fergeavløysingsordninga må gje full rentekompensasjon i heile perioden på 40 år.

Grunngjeving: Lettare å få realisert prosjekt utan å hamne i vanskelege prioriteringar i forhold til andre fylkeskommunale prosjekt.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Solund Arbeidarparti

109. Kompensasjon for bruk av fellesskapet sine sjøareal.

Kompensasjon for bruk av fellesskapet sine sjøareal.

Grunngjeving: Havbrukskommunane må få årleg kompensasjon for bruk av fellesskapets sjøareal. Havbruksnæringa må på lik linje med andre betale for bandlegging av areal. Dette prinsippet er vanleg når verksemder på land kjøper eller leiger areal dei treng.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Solund Arbeidarparti

110. Vidaregåande skule

Framlegg om Vidaregåande skule: Det må sikrast at ingen vert pressa til å måtte bu på hybel.

Grunngjeving: Solund har ein vidaregåande skule dei kan nytte med dagpendling Austrheim vgs. Det er viktig dagskyssen som går til skulen vert oppretthalde slik at elevar frå Solund kan nytte denne skulen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

111. Permisjonsrettigheter

Permisjonsrettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel har et klart kjønnsperspektiv. Dette gjelder både helseperspektivet for mor og barn, og sosial beskyttelse for mødre. Kvinner har derfor et særskilt vern i norsk lov, som skal ivareta andre forhold enn omsorgsansvaret. Endring av rettigheter til foreldrepermisjon er omfattende, og kan ikke gjennom-føres uten at både kvinners og menns stilling ivaretas. Skal fedre og medforeldre ha en reell mulighet til å ta større del av omsorgsansvaret, må retten til foreldrepenger være knyttet til egen inntekt.

Arbeiderpartiet i Bergen ønsker:

- Arbeide for å øke lengden på foreldrepermisjonen, en likere deling av foreldrepermisjonen og kvinners rettigheter ved svangerskap og fødsel.
- Arbeide for at fedre/medforeldre opparbeider selvstendig rett til foreldrepenger.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

112. Yrkesskadeerstatning

Forskjellene i helsetilbudet for kvinner og menn medfører ulik behandling for samme sykdomsforhold. Kvinnerrelaterte lidelser har lavere status, og forskning, diagnostisering, medisiner og behandling tar i for stor grad utgangspunkt i menns sykdomsbilde. Såkalte «ubestemte helseplager» og muskel- og skjelettlidelser defineres ikke som yrkesskade-/sykdom, og utløser ikke rett til yrkesskadeerstatning. Arbeiderpartiet mener jobberelaterte skader og sykdommer må sidestilles med andre typer yrkesskade.

Arbeiderpartiet i Bergen ønsker:

- Arbeide for at belastningslidelser gir rett til yrkesskadeerstatning.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

113. Barnevern

Barn som sviktes av sine nærmeste skal være trygge på at fellesskapet stiller opp for dem. Derfor er det helt avgjørende at barnevernet har høy tillit i hele befolkningen. Barnevernet er et av de mest kompliserte sosiale feltene i samfunnet, og skal løse et bredt spekter av oppgaver på flere fagområder og ofte over lang tid. Det krever ansatte med rett kompetanse og en organisering som sikrer faglighet og nærhet til både barna og familiene. Det er viktig å heve kompetansen til de ansatte og gi bedre faglige verktøy i arbeidet med utsatte barn og familier.

Barnevernet skal være et offentlig ansvar. Der det offentlige må kjøpe tjenester, skal ideelle organisasjoner benyttes framfor kommersielle aktører. Det skal stilles krav til kvalitet og kompetanse. Ideelle aktører skal gis forutsigbarhet gjennom langsiktige kontrakter.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At det skal tilbys statsautoriserttolk i viktige møter mellom barnevernet og foreldre med flerkulturell bakgrunn.
- Bergen kommune skal følge retningslinjene til IMDI knyttet til bruk av tolk.
- At det skal settes i gang tiltak for å øke den flerkulturelle kompetansen i barnevernet.
- At det skal opprettes flere møteplasser for kulturutvikling mellom barnevernet og flerkulturelle barnefamilier (for eksempel seminarer om barnevernet i en flerkulturell kontekst).
- Forby kommersielle aktører i barnevernet. Ideelle organisasjoner benyttes framfor kommersielle aktører
- Ha lavterskeltilbud for familier som sliter.
- Sikre fosterfamiliene bedre og mer forutsigbare vilkår, veiledning, støtte og opplæring.
- Rekruttere flere flerkulturelle fosterfamilier.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

114. Anti-slaveri-lov

«Arbeiderpartiets visjon er en rettferdig verden uten fattigdom og i fred, der menneskene er frie, likestilte og har innflytelse på sine liv. Alle mennesker er unike, uerstattelige og like mye verdt. Hver av oss skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Vi vil ha et samfunn basert på frihet, solidaritet og like muligheter for alle.»

Arbeiderpartiet i Bergen bør derfor gå i front og kjempe for en rettferdig og human lov knyttet til kjøp og bruk av arbeidskraft, både nasjonalt og internasjonalt. Vi trenger en moderne slaveri-lov som kan bidra til å stanse tvangsarbeid i internasjonale leverandørkjeder, så vel som på norske arbeidsplasser.

Ifølge Global Slavery Index er det i dag 40,3 millioner mennesker som lever under betegnelsen «moderne slaveri» på verdensbasis. Bare i Norge er det estimert at det finnes 9000 slaver. Da spesielt innen bygg og anlegg, kosmetikk, ulovlig sexindustri og vaskeribransjen.

Vi importerer varer for ca. 680 milliarder i året. Deler av dette er laget av barn eller slaver, dette har vi ikke noe lovforbud mot.

En av de viktigste grunnene til en lovendring er at man skal forhindre brudd på menneskerettighetene. Punkt to er at det skal være like konkurransevilkår for dem som jobber på lovlig vis.

En egen slaverilovgivning er nødvendig. Det vil være en viktig signaleffekt og øke bevisstheten slik at både Stortinget og forbrukere blir mer bevisst på at det er flere slaver i verden i dag enn noen gang. Minstekravet til Arbeiderbevegelsen bør i det minste være at vi står bak vår egen visjon.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Be om at det blir utredet en egen anti-slaverilov
- At import av varer laget av barn eller som et resultat av slaveri blir forbudt.
- At politiet og arbeidstilsynet får tilført økte ressurser for å avdekke slaveri i Norge

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

115. Langsiktig byutvikling i miljøperspektiv

Norge har satt seg som mål at utslipp av klimagasser i 2030 skal være redusert med minst 40 prosent fra 1990-nivå. Dette legger premissene for hvordan byen vår skal utvikles fremover. Samtidig må byutviklingen sikre sosial bærekraft og støtte opp om muligheten til å leve gode liv i byen.

Arbeiderpartiet er garantisten for at Bergen tar sin del av ansvaret på en måte som ivaretar både klimaet og innbyggernes livskvalitet. Hovedoppgavene blir å sikre infrastruktur som er nødvendig for vekst i byen, redusere klimagassutslippene fra pendling, videreutvikle den bergenske byformen og trygge boligsosiale hensyn i Bergen.

En trivelig, gjenkjennelig og inkluderende by

I og nær Bergen sentrum er flere områder åpnet opp for byutvikling de kommende årene. I tråd med bærekraftig bypolitikk skal arealkrevende industri erstattes med bolig og arbeidsplassintensiv næring, handels- og servicefunksjoner og offentlige kulturinstitusjoner, skoler og barnehager. De nye sentrumsområdene gir et stort potensial for byutvikling som vil skape bedre balanse mellom boliger og arbeidsplasser i sentrale deler av Bergen og redusere behovet for pendling. For at dette skal bli gode steder å være for alle, må kommunen sørge for en variasjon i type boliger, og eierstruktur som legger til rette for en sammensetning av bergensere fra ulike samfunnslag.

Bergensk byskikk er et samlebegrep for ulike gode prinsipper som fortsatt bør prege byutviklingen fremover. Det betyr en tett by der naturlandskap, kulturhistorie og vår eksisterende bebyggelse gir grunnlag for en finmasket byromstruktur med kvalitet og identitet. De nye byområdene bør i stor grad utvikles med bruk av trematerialer, stor fasadevariasjon og begrenset fasadelengde, med en allmenningsstruktur og med stigende byggehøyder mot høydedragene i byen. Kaifronten i Bergen skal være åpen for allmennheten, og byggehøydene mot vannflater skal ikke være høyere enn bebyggelsen bak, slik at utsikten ivaretas.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Bergen kommune skal være en aktiv premissgiver for byutviklingen i Bergen.
- Sentrale transformasjonsområder som Dokken og Indre Laksevåg må legges til rette for barnefamilier og folk flest, med virkemidler for sosial boligpolitikk.

- Bergen kommune skal ha fokus på fortetting med kvalitet og videreutvikling av bergensk byskikk.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

116. Det offentlige som aktør

Bergen kommune, og andre offentlige institusjoner som stat, fylkeskommune og offentlige foretak, er viktige grunneiere i de fleste av de nye byutviklingsområdene, og må opptre som langsiktige aktører.

I andre europeiske byer, som København, Hamburg og Göteborg, sikrer by og stat den sosiale bærekraften i utviklingen av nye sentrumsområder ved å delta i gjennomføringen av transformasjonen som både eier og investor, i tillegg til å være reguleringsmyndighet. På tilsvarende måte må Bergen kommune aktivt forvalte de tunge offentlige interessene på lang sikt og sikre en sterk og helhetlig offentlig styring.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Offentlig byplanlegging i Bergen må gis høyere prioritet.
- Det må utvikles en mer sammenhengende boligpolitikk for Bergensområdet der transformasjonen av de nye sentrumsområdene skjer i samspill med det pågående arbeidet med et boligbyggeprogram for byregionen.
- Kommunen må utvikle gode samarbeidsprosesser med eiendomsutviklere og benytte nye verktøy og samarbeidsformer, herunder offentlige utviklingsselskap spesifikt for transformasjonsområdene.
- Nye bydelstyre må aktivt ta del i behandling av saker etter plan og bygningsloven innenfor nærmere bestemt område for å sikre et nær demokratisk element i byutviklingen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

117. Transport

Det må utvikles en ny nasjonal og kommunal boligpolitikk for folk flest, med virkemidler særlig for unge, førstegangsetablerere og barnefamilier. Husbanken må få et utvidet mandat og flere ressurser. En økende befolkning vil kreve et utvidet transportsystem. Bergen kommune har i tråd med klimaavtalen i Paris og statlige føringer vedtatt at all vekst i transportbehovet skal tas med kollektiv, sykkel eller gange. Samtidig er mange avhengige av å bruke bilen deler av veien for at kollektivtransport skal være et reelt alternativ for dem. I dag er det for lite tilrettelagt for å sette fra seg bilen for å ta buss og bane videre.

Bergen trenger et komplett utbygget bybanenett. Selv om dette må bygges ut over tid er det viktig at viljen til utbygging synliggjøres i overordnede planer og fremtidsvisjoner for byen. Det bør lages en helhetlig plan for etablering av bybane til alle Bergens bydeler. Bybanen må etableres på et tidlig tidspunkt i byutviklingen for å unngå økt personbiltransport og CO₂-utslipp.

Bergen bør ha som mål å etablere et mest mulig bilfritt sentrum samt å fjerne gjennomgangstrafikk på Danmarks plass for å redusere klimagassutslipp og bedre bergensernes helse. Bilfrie sentrumsområder vil både gi renere luft for bergenserne og frigjøre arealer som kan benyttes til rekreasjonsområder.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Trafikkvekst som følge av utbygging av Dokken, Indre Laksevåg og andre sentrale transformasjonsområder må tas kollektivt med bybanen som hovedtransportsystem.
- Det bør utarbeides en helhetlig strategisk plan for et fremtidig bybanenett i Bergen og omegnskommunene.
- Det skal etableres mer innfartsparkering, både for bil og sykkel, rundt Bergens sentrale deler og utenfor bydelssentrene.
- Innfartsparkering, kollektivterminaler, bybanestopp og bomstasjoner i størst mulig grad må ses i sammenheng.

Bergen kommune skal ha som mål å gjøre Bergen sentrum og Danmarks plass mest mulig bilfri innen 2030.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

118. Livslang læring og fagskole

Kunnskap er makt, og derfor har lik rett til utdanning alltid vært et sentralt krav for Arbeiderpartiet. Alle må sikres lik rett til grunnskole, videregående opplæring og lengre utdanninger. Utdanning må være tilpasset og dimensjonert til arbeidslivets behov, for at flest mulig ungdommer sikres arbeid etter endt utdanning. I et arbeidsliv i stadig raskere endring, vil relevante etter- og videreutdanninger ha enda større betydning fremover.

Den offentlige fellesskolen legger grunnlaget i utdanningssystemet. Et trygt læringsmiljø er avgjørende for den enkeltes og samfunnets utvikling. Arbeiderpartiet ønsker en mer helhetlig skoledag, trygge økonomiske rammer og en skole som sikrer like muligheter for alle. Arbeiderpartiet mener at arbeidslivskunnskap om det norske trepartssamarbeidet, samt faglige rettigheter og plikter skal være en del av opplæringsplanen i videregående skole.

Å ta et utdanningsvalg er for mange unge et vanskelig valg, og mange velger feil. Arbeiderpartiet vil derfor styrke rådgivningstjenesten i ungdomsskolen, slik at flere gjør kvalifiserte valg. Gjennomsnittsalder for å ta fagbrev i Hordaland er 27 år. Det tyder på at mange unge har tatt utdanningsvalg som ikke førte frem til relevant arbeid, men har seinere fått jobb i andre yrker og kvalifisert seg til å ta fagbrev gjennom praktisk arbeid og tilrettelagt teoriundervisning.

Livslang læring er oftest knyttet til arbeidslivets behov, med det daglige arbeidet som en viktig læringsarena. Vi må derfor tilrettelegge for et arbeidsliv som evner å ta i bruk og videreutvikle den enkeltes kompetanse. Voksnes læring er viktig som virkemiddel for sosial utjevning og økt trygghet. Arbeiderpartiet skal være pådriver og tilrettelegge for at arbeidslivet selv utvikler relevante utdanningstilbud i samsvar med arbeidslivets behov.

Partene i arbeidslivet må være sentrale aktører i planlegging og iverksetting av etter- og videreutdanningstiltak. I hovedavtalen mellom partene fremgår at alle arbeidsplasser skal gjennomgå virksomhetens kompetansebehov, og i samarbeid sette opp kompetanseplan. Mellom annet er økonomiske barrierer et hinder for at dette fungerer fullt ut etter intensjonen. Derfor vil Arbeiderpartiet bidra til gode rammevilkår, med stipend- og låne-ordninger og dekning av utgifter til livsopphold, slik at flere skal kunne benytte seg av etter- og videreutdanning. I denne sammenheng må Statens Lånekasse tilby lån også til dem som studerer mindre enn 49%. For bedrifter som dekker kostnader med etter og videreutdanning, bør det vurderes å etablere en refusjonsordning, etter modell fra skattefunn.

I forbindelse med omstruktureringer i næringslivet og lignende, opplever mange å måtte ta nye utdanningsvalg i voksen alder. Derfor må kvaliteten i karriereveiledningen styrkes, for å bidra til likeverdige, tilgjengelige og godt kjente tilbud for unge og voksne i alle livsfaser. Dette krever en rådgivningstjeneste hvor flere ansatte har yrkesfaglig bakgrunn.

Fagskolen er en viktig aktør i utdanningssystemet, og ikke minst viktig i et etter og videreutdanningsperspektiv. Fagskolene tilbyr relevante utdanninger for virksomheter og fagarbeidere som ønsker videreutvikling i sine fag. Arbeiderpartiet vil arbeide for en bedre og mer forutsigbar finansierungsordning. Overordnet styring og finansiering av utdanningssektoren skal være et offentlig ansvar.

Arbeiderpartiet mener utdanningssystemet må åpnes ytterligere for å etablere et mest mulig sømløst utdanningssystem. Utdanning på fagskole må gi gode overganger til annen og lengre utdanninger, eksempelvis til relevante tilbud i UH sektoren.

Arbeiderpartiet vil:

- Arbeide for å styrke og synliggjøre det offentlige fagskoletilbudet.
- Arbeide for å styrke og synliggjøre Y-veien, fra fagbrev og inn i lengre utdanninger.
- Arbeide for å styrke arbeidsplassbaserte tilbud innen fagopplæring og fagskole.
- Arbeide for å kvalitetssikre og tilrettelegge eksisterende og nye voksenopplæringstilbud tilpasset de voksnes livssituasjon.
- Arbeide for at arbeidsgiver tilbyr nødvendig kompetanseheving ved reformer, omorganisering og teknologiske endringer, eksempelvis ved å etablere "kompetansefunn", etter modell fra skattefunn.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

119. Klima og energi

Nye Vestland fylke vil stå for en fjerdedel av norsk kraftproduksjon og en stor del av virksomheten på norsk sokkel styres fra Bergen. Titusener arbeidstakere i Bergen har sitt virke i energiselskaper, oljeservice- og leverandørbedrifter.

80% av dagens globale energiforbruk dekkes av fossile energikilder som kull, olje og gass. Dette må gradvis fortrenkes av fornybare energikilder om vi skal klare å nå våre mål om å hindre global temperaturøkning over 1,5 grader. Global energiomlegging vil ta tid, men vi må ha en politikk som påskynder utviklingen og reduserer etterspørsel etter fossil energi. Dette byr på store utfordringer for en energinasjon, men også muligheter.

Energirelatert virksomhet i vår by og landsdel er preget av teknologi, innovasjon og kompetanse. Dette er det viktig å ivareta, slik at dagens energinæring blir en del av løsningen når morgendagens nullutslippsløsninger skal skapes.

Olje og gass:

Strengt utslippskrav i norsk petroleumsvirksomhet har ført til at Norge har lave utslipp ved produksjon, men også til at vi er verdensledende på utvikling av teknologi og løsninger som trengs for å redusere utslipp fra produksjon av olje og gass. For å bidra til at vi når våre globale klimamål må utslippene fra norsk olje- og gassproduksjon reduseres med minst 2,5 millioner tonn årlig innen 2030 og videre kutt frem mot 2050. Vår region har en viktig rolle i arbeidet med å utvikle teknologi for karbonfangst og lagring. Slik teknologi vil være helt nødvendig for å få nødvendige

utslippsreduksjoner fra bruk av fossil energi. Verdens største testsenter på Mongstad og et fremtidig mellomlagringsanlegg for CO2 på Kollsnes vil sette vår region i front i utvikling av denne teknologien.

Det er viktig at vi klarer å utnytte dette til å skape bærekraftige industriarbeidsplasser for fremtiden. For at vi skal nå FN's bærekraftsmål om å utrydde sult og fattigdom må det også utvikles ny teknologi for å kunne høste bærekraftig av havets ressurser. Havbruk, vind- og bølgekraft vil være viktig i fremtiden, og norsk energinæring har teknologi og kompetanse til å utvikle dette. Vi ser også at teknologiutvikling i energinæringen gir løsninger og produkter som andre teknologitunge sektorer i Norge gjør seg nytte av og slik bidrar til vekst i fastlandsøkonomien. Stabile og forutsigbare rammevilkår er viktig for at næringen skal kunne gjøre de nødvendige investeringer for å nå disse målene.

En direkte konsekvens av det grønne skiftet må likevel være å legge bort kravet om konsekvensutredning i Lofoten, Vesterålen og Senja. Ressursene her bør få ligge i fred.

Vannkraft:

Regulerbar vannkraft er ryggraden i vårt fornybare energisystem. Den har skapt grunnlag for industri og bosetting, den har lagt grunnlag for at vi har en fornybarandel på 70%, -den høyeste fornybarandel noe industrialisert land kan vise til. Likevel blir denne type energiproduksjon beskattet hardere enn olje- og gassproduksjon. Grunnrentebeskatningen er nå et hinder for lønnsomme investeringer i utbygging, opprustning og vedlikehold av kraftanlegg. Dette er et paradoks i en tid hvor vi trenger mer fornybar energi, og ønsker at den skal produseres med en mest mulig miljøvennlig teknologi. Et regjeringsoppnevnt utvalg skal se på kraftskatteregimet og har fått mandat til å se på alle skatteelementer. Arbeiderpartiet i Bergen mener at de kommuner som avgir areal og naturverdier til kraftproduksjon skal ha kompensasjon for dette slik dagens ordninger gir. Endringer i skattesystemet må derfor handle om grunnrenteskatten, som i dag i sin helhet går til staten. Vannkraftutbygging har hatt store positive virkninger for landet, men regulering av vassdrag har også gitt belastning på natur og miljø. Arbeiderpartiet i Bergen mener at fremtidig produksjonsøkning i første rekke må skje gjennom effektivisering av kraftanlegg og linjenett fremfor å legge beslag på større naturverdier. I vernede vassdrag skal søknad om utbygging avslås. I andre vassdrag skal hensynet til naturmangfold og miljøvern veie tungt.

Vindkraft:

Store kostnadsreduksjoner og skattemessig favorisering har gjort at det nå blir mer og mer lønnsomt å satse på landbasert vindkraft, også i Norge. Et høyt antall konsesjonssøknader og høyt konfliktnivå rundt en rekke av planene har ført til at det nå utarbeides en nasjonal ramme for vindkraft i Norge. Målet er å definere områder hvor det kan bli aktuelt å legge til rette for bygging av landbasert vindkraft. Arbeiderpartiet i Bergen registrerer at vindkraftanlegg i stor bygges, eies og kontrolleres av utenlandske selskaper. Vindkraft gir liten, om noen lokal verdiskapning, og der er ingen pålagte former for kompensasjon for naturinngrep og arealbeslag utover den gevinsten grunneierne får. Vi registrerer også at nasjonale myndigheter i mange tilfeller gir konsesjon på tross av motstand fra berørte kommuner. Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor at kriterier for å tillate vindkraftutbygging må inkludere aksept fra berørte kommuner i tillegg til natur- og miljøfaglige vurderinger, tilgang til eksisterende nett og andre forhold. Med disse kriteriene på plass vil det være lite rom for storstilte utbyggingsplaner. I den grad det likevel bygges ut vindkraft med lokal aksept må det også gi inntekter til lokalsamfunnet i form av naturressursskatt på et nivå som tilsvarer vannkraftkommunenes samlede økonomiske kompensasjon for avståelse av natur- og miljøverdier. Arbeiderpartiet vil prioritere vindkraftutbygging i havområdene.

Stølsheimen

Arbeiderpartiet i Bergen registrerer at det foreligger planer om storstilt utbygging av vindkraft i Stølsheimen, herunder Stølsheimen landskapsvernområde. En slik utbygging vil være et sterkt ødeleggende naturinngrep og området vil miste sin verdi som rekreasjons- og turområde.

Arbeiderpartiet i Bergen stiller seg på linje med miljøvernorganisasjoner, turlag og lokal velforening når vi sier et klart nei til vindmøller i Stølsheimen, herunder Stølsheimen landskapsvernområde.

Kollektivtransport

Vi vet gjennom et uendelig antall klimarapporter og våre forpliktelser gjennom Parisavtalen, at vi i Norge vil måtte benytte oss mindre av personbil som transportmiddel. For å sikre at alle har muligheten til å reise miljøvennlig trenger vi verdens beste kollektivsystem. I Bergen skal bybanen være ryggraden, med gode matesystemer med busser, gode ordninger for innfartsparkering og hyppige avganger.

Bussene skal være miljøvennlige, og i fremtiden må alle busser som går på fossilt drivstoff byttes ut med busser basert på nullutslippsteknologi. Å drifte kollektivtrafikk er dyrt. Skal vi sikre et godt og fremtidsrettet tilbud må vi bruke pengene på rett måte. Å holde prisene nede er viktig, men minst like viktig er det å sikre et godt nok tilbud, med nok og hyppige avganger. Derfor mener Arbeiderpartiet i Bergen at vi ikke skal øke prisene på periodekort ut over prisveksten hvert år, og at vi skal prioritere flere avganger og utbygging av kollektivnettet de neste årene. For å sikre større inntekter som igjen kan brukes på å utvikle et enda bedre kollektivtilbud mener Arbeiderpartiet i Bergen at vi skal bruke inntekter fra bompengeringen til å finansiere drift av kollektivtrafikken.

Å reise sømløst med ulike reiseprodukter øker tilfredsheten med kollektivtilbudet, og vil gjøre at flere velger å reise kollektivt. Derfor beklager vi at staten og NSB enda ikke har gjort det mulig å reise med tog mellom Arna og Bergen Sentrum med enkeltbillett kjøpt hos Skyss. Hordaland fylkeskommune har fullfinansiert denne samordningen, og nå må staten levere. Dette handle rom å se kollektivtransport i et større perspektiv. Vi må slutte å se de ulike formene for transport som separate reiser, og begynne å snakke om mobilitet som helhet. Vi skal ta ansvar for hele reisen, fra man går ut døren til man er fremme på jobben eller skolen. Alle transportformer må samordnes og byttet mellom dem må være sømløse. Derfor mener vi at bysykkelordningen bør innlemmes i Skyss sine periodekort.

Arbeidsforhold

Hordaland fylkeskommune har som en stor offentlig aktør et særlig ansvar for å sikre gode arbeidsforhold for alle som enten jobber i fylkeskommunen, eller som jobber i selskaper som leverer tjenester til fylkeskommunen. I tillegg til å gjøre det attraktivt å reise kollektiv skal Arbeiderpartiet sikre at de ansatte i Skyss gis et godt arbeidsmiljø og ikke blir negativt påvirket av evt. organisatoriske endringer rundt Skyss. Samtidig er det svært viktig at Bergen Kommune tar en aktiv rolle opp mot Skyss, slik at man sikrer en god kollektivdekning i og rundt Bergen, når Skyss skal inn i det nye Vestlandet.

Ungdom

Gode reisevaner etableres tidlig, derfor må vi sikre gode nok tilbud til ungdom. Derfor bør man innføre et nasjonalt månedskort for ungdom frem til fylte 20 år. Dette blir viktig nå i et Norge hvor vi slår sammen fylkene våre, og vi får større regioner. Om vi som et land skal bli mer sammenknyttet må vi kunne ha et reisetilbud som tillater at gammel fylkeskultur jevnes ut.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At staten følger opp arbeidet til Hordaland fylkeskommune og sikrer enhetstakst på togreiser mellom Arna og Bergen sentrum
- Ikke øke prisene på periodekort med mer enn årlig indeksregulering.
- Prioritere flere og hyppigere avganger
- Arbeide for ytterligere statlige midler til byvekstavgaltene
- Innlemme bysykkelordningen i Skyss sine periodekort
- Sikre de ansattes rettigheter
- At staten innfører et nasjonalt ungdomskort

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

120. Forsvar og sikkerhet

Verdensbildet er stadig i endring. I de siste årene har vi fått et mer utfordrende internasjonalt trusselbilde som også gir grunn til bekymring for Norges sikkerhet. «Cyberkrig» med systematiske dataangrep skjer allerede, «hybridkrig» foregår i land nær oss, og er et mer sannsynlig scenario enn full konvensjonell krig. Internasjonale samarbeidsorganisasjoner svekkes og stormaktspolitikk vinner frem.

Norsk fred og sikkerhet ivaretas best gjennom et forutsigbart internasjonalt samarbeid basert på folkeretten. Vårt fundament for en troverdig sikkerhetspolitikk er vårt medlemskap i NATO. Norge deltar også i -og støtter, FNs fredsbevarende operasjoner. Vi vil øke norske bidrag til FN-operasjoner. Norsk deltakelse i væpnede internasjonale operasjoner skal forankres i FN-mandat eller anerkjent folkerettslig grunnlag. Sikkerhetspolitisk blir de nordiske landene vevet stadig tettere sammen. Vi mener at det nordiske forsvarssamarbeidet må styrkes som et supplement til NATO-samarbeidet. Atomvåpen utgjør en trussel mot menneskehetens eksistens, men arbeidet for nedrustning og ikke-spredning har nærmest stoppet opp. Det endelige målet bør være en verden uten kjernevåpen. Den internasjonale ikkespredningsavtalen NPT må følges opp. Det må legges press på atommaktene for at de skal ruste ned.

NATO-medlemskapet forplikter oss til å ta ansvar for våre egne områder og vår egen forsvarsevne slik at vi kan motstå et angrep frem til våre allierte kan komme til unnsetning. Norsk basepolitikk skal ligge fast. Vi må derfor ha et troverdig forsvar med tilstrekkelige ressurser i alle forsvarsgrener som kan håndheve suverenitet over våre land- og havområder. Dette fordrer at forsvaret må tilføres større ressurser i tråd med målsettingen om at vi gradvis øker forsvarsbudsjettene opp mot 2% av BNP. Vi må ha særlig oppmerksomhet på landmakten, som må moderniseres og styrkes betydelig. I dette bildet er Heimevernet en viktig del. For å sikre vitale objekter langs kysten, som for eksempel olje- og gassanlegg, Bergen havn og Haakonsværn, trenger vi også et Sjøheimevern som har båter og folk med lokal kunnskap.

Fregatten «Helge Ingstad»s forlis har svekket vår beredskap og evne til suverenitetshevdelse til havs. De nødvendige tiltak som må til for å gjenopprette denne må iverksettes så snart som mulig. Finansieringen av dette må ikke svekke nødvendig styrking av forsvaret som helhet. Det norske regelverket for eksport av krigsmateriell skiller mellom A-, B- og flerbruksmaterieell. A-materieell er våpen, ammunisjon og visse typer militært materieell. B-materieell er øvrig militært materieell.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Norge skal forby salg av krigsmaterieell (A og B) til autoritære ikke-demokratiske regimer som begår krigsforbrytelser eller menneskerettighetsbrudd
- Norge skal fortsatt bidra aktivt i FN-operasjoner.
- Alle styrkebidrag og operasjoner i utlandet skal være i tråd med internasjonal lov
- Norges bidrag til NATO skal i størst mulig grad skje i vårt eget interesseområde.
- Norge må aktivt jobbe og stemme for atomnedrustning.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

121. Viktige vei- og jernbaneprosjekt i regionen vår

Arbeiderpartiet vil sørge for at hele Vestland skal være et attraktivt fylke med fremtidsrettede og bærekraftige transportløsninger både for folk og næringsliv. Vestland må ha et vei- og samferdselsnett som er trygt og som knytter kommunene og fylket sammen på en god måte, og vi må ha effektive transportkorridorer mot resten av landet. Derfor vil Arbeiderpartiet ruste opp fylkesveiene og satse på rassikring, tunnelsikring og opprusting av fylkesveiene.

Arbeiderpartiet er opptatt av å sikre utvikling i hele regionen vår, og derfor må de regionbyggende samferdselsprosjektene i Vestland prioriteres i planperioden. Ringvei Øst, med særlig nordre strekk mellom Vågsbotn og Klauvaneset, samt ny jernbane og vei til Voss er spesielt viktig for Arbeiderpartiet i Bergen. Arbeiderpartiet i Bergen er kritisk til manglende prioritering av samferdselsprosjekter på Vestlandet. Det vises spesielt til manglende finansiering og utsettelse av dobbeltspor til Voss.

Arbeiderpartiet i Bergen mener også at det må satses på fergefri E39 langs hele kysten. Kostnadene i prosjektet er redusert, men fortsatt for høye. Selv med store statstilskudd vil bompengene og det samlede kostnadsnivået bli store og øke bompengebelastningen i vår region ytterligere. Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor ytterligere kostnadsreducerende tiltak er avgjørende for å sikre både fremdrift og realisering av prosjektet. Dette inkluderer for eksempel å se på mulighetene for å redusere hastigheten, at prosjektet bygges som tofeltsvei med midtdeler på deler av strekningen og utsettelse av deler av strekningen.

Arbeiderpartiet i Bergen vil arbeide for:

- Bybane til alle bydeler.
- Ringvei Øst, med nordre strekk mellom Vågsbotn og Klauvaneset som førsteprioritet
- E16 og Bergensbanen Arna-Voss
- Fergefri vei på nord-sør-aksen på vestlandskysten
- Rassikring av utsatte områder

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

122. Et organisert og seriøst arbeidsliv

Arbeid og sysselsetting er vår fremste sak. Å ha arbeid - i et anstendig arbeidsliv - gir mennesker deltagelse og tilhørighet, og det styrker tilliten mellom mennesker og fellesskapet. I Norge har vi hatt negativ utvikling de siste årene. Sterk lavlønnskonkurransen, finanskrisen og oljenedturen, har redusert andelen i jobb fra 72 prosent i 2008 til 67 prosent i 2017. Verdien av dette fallet er beregnet til over 2500 milliarder kroner. Dette er også tapte inntekter for omfordeling og offentlig verdiskaping.

Den norske arbeidslivsmodellen er en suksess, som har bidratt til økt verdiskaping, økt produktivitet, og ikke minst, et konkurranse- og omstillingsdyktig arbeidsmarked i Norge. Men den norske modellen er ikke en institusjon. Det er et samarbeid mellom tre parter. I tillegg til myndigheter, forutsetter modellen sterke og ansvarlige organisasjoner i arbeidslivet. Det oppleves nå at modellen er under press- og det er det organiserte arbeidslivet som angripes.

Kraftig økning av forskjellige typer midlertidighet i arbeidslivet, gir den enkelte arbeidstaker manglende forutsigbarhet for både arbeid og inntekt, og et liv som settes på vent. Dette skaper også vanskelige forhold for at fagforeninger skal kunne organisere og kreve tariffavtale. I tillegg ble fagforeningenes kollektive søksmålsrett fjernet av regjeringen Solberg. Ansatte i varehandel, på kjøpesenter og i franchise foretak, fratras sin forhandlingsrett ved at de reelle beslutningene ofte ligger utenfor juridisk arbeidsgiver. Vi er også bekymret når vi hører at tillitsvalgte innenfor kollektivtransport rapporterer at partssamarbeidet svikter der fylkeskommunens styring på leverandøren påvirker de ansattes arbeidsvilkår, og slik fratras fagforeningen legitim forhandlingsrett. Arbeidstilsynet og NAV rapporterer at anbud som kun vektlegger pris som viktigste kriterium, ikke evner å skape helsefremmende arbeidsplasser. Det er derfor viktig at offentlige innkjøpere vekter flere komponenter som ivaretar arbeidsmiljøet.

Dette er forhold som i sum undergraver det organiserte arbeidslivet, og med det den norske modellen. Regjeringen ble for ett år siden pålagt krav fra Stortingets om å styrke det organiserte arbeidslivet, men nå unnlater regjeringen å følge opp. I regjeringserklæringen gjentas budskapet om å «anerkjenne at mange arbeidstakere velger å være uorganisert». Dette er et farlig budskap i en tid da sosial dumping og press på arbeidstakernes rettigheter brer om seg, uten at Politi og Arbeidstilsyn får ressurser til å følge opp. Fagforeningsfradraget står fortsatt på 2013-nivå, og faller dermed ytterligere i verdi. Frys av fradrag i kronebeløp, står ellers i skarp kontrast til arbeidsgivernes faste prosentvise fradrag for kontingent.

Men både kommuner og fylkeskommune kan gjøre tiltak som bygger oppunder den norske modellen. Det offentlige kjøper varer og tjenester for rundt 500 mrd. i årlig. Også i kommune- og fylkespolitikken må innkjøpsmakt brukes for å bidra til en ønsket samfunnsutvikling. Uten gode rutiner for kontraktsoppfølging løper kommunene en risiko for å bli vertskap for sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Kreves det tariffavtale hos leverandør på alle fagområder hvor det er mulig, vil dette i all hovedsak unngås.

Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor at

- offentlige bør i sine innkjøp stille krav om at leverandørene skal ha landsdekkende tariffavtale, og ellers i alle tilfeller ha kontrakts klausuler som sikrer mot å bli vertskap for sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.
- ved innkjøp fra virksomheter som omfattes av lærefag, må det kreves at virksomheten er lærebedrift og har lærlinger (på oppdraget)
- Det må finnes gode rutiner for å følge opp egne kontraktbetingelser, at disse blir fulgt og etterlevd av leverandører, og eventuelt deres underleverandører. Det må være gode, klare og tydelige sanksjonsmuligheter ved kontraktbrudd
- På offentlige anbud må flere kriterier enn pris stilles og vektlegges, slik at et forsvarlig arbeidsmiljø ivaretas.
- Den generelle åpningen av midlertidig ansettelse må reverseres
- Fagforeningenes kollektive søksmålsrett må gjeninnføres
- Politi og Arbeidstilsyn må få økte ressurser til bekjempelse av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet
- Kommunene må arbeide for å skape heltidskultur.
- Kommunene bør etablere vikar-pool i egen regi for å dekke variabler i eget bemanningsbehov.
- Kommunene må legge til rette for et godt samarbeid med kommunens egne ansatte og deres organisasjoner, slik at disse blir hørt og tatt med på råd før beslutninger fattes.
- Skattefradraget for fagforeningskontingent må heves

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

123. Studentboliger

Store deler av studenters inntekter låses opp i bokostnader. For enkelte kan tilgangen på studentboliger være avgjørende for om en har muligheten til å studere eller ikke. Dette mener Arbeiderpartiet i Bergen er uheldig. Bygging av studentboliger er et viktig virkemiddel for å kjøle ned leiemarkedet, i tillegg til å gi rimelige boliger til studenter som ønsker det. Arbeiderpartiet i Bergen mener at dekningsgraden bør ligge på minst 25 prosent. For å nå denne dekningsgraden er det nødvendig at det kommer større bevilgninger til utbygging av studentboliger de neste årene. Storbyene må i fremtidige runder prioriteres, da dette er området med størst press.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Bygge minst 4000 studentboliger i året frem til målet om en dekningsgrad på 25 % er nådd. Målet om dekningsgrad må tilpasses i byer der det er en stor andel studenter
- Definere studentboliger som et eget arealformål i Plan- og bygningsloven
- Øke tilskuddsandelen til 50 % av kostnadsrammen
- Gi en større andel av tildelingen til de store byene

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

124. Tiltak for å sikre høy vaksinedekning i barnevaksinasjonsprogrammet

God oppslutning om barnevaksinasjonsprogrammet, er avgjørende for en god folkehelse. Et viktig mål er å sikre flokkimmunitet ved at så mange barn som mulig vaksineres (høy dekningsgrad). Dette betyr at også de få som av medisinske grunner ikke kan vaksineres, også er beskyttet.

Vaksinemotstand er økende utfordring i mange land, inkludert Norge. Dette til tross for bred faglig enighet om vaksinenes effektivitet. Motstanden er ofte basert på feilaktig oppfatning av risiko for bivirkninger. Obligatorisk vaksinerings av barn har tidligere vært fremmet av Oslo Arbeiderparti, men frarådes av Folkehelseinstituttet da dette ikke øker dekningsgrad, og fordi frivillighet gir best grunnlag for å bygge tillit.

I dag er det slik at passivitet eller muntlig avslag til tilbud om barnevaksinasjon er tilstrekkelig, mens det derimot kreves skriftlig samtykke fra en forelder ved vaksinerings av barn.

En annen utfordring er at selv om alle barn i Norge, inkludert barn uten oppholdstillatelse, i utgangspunktet har rett på helsetjenester (herunder også vaksiner), fremtrer det av lovteksten i spesialisthelsetjenesteloven at dette ikke automatisk er gratis for denne gruppen. Arbeiderpartiet bør føre en solidarisk folkehelsepolitikk som beskytter alle barn i Norge, uavhengig av migrasjonsbakgrunn og oppholdsstatus, mot alvorlig sykdom. Det er et kollektivt gode å skape trygghet gjennom høy flokkimmunitet, og slik også beskytte sårbare enkeltindivider.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Foreldre som av ikke-medisinske grunner vil motsette seg at barna vaksineres, må i høyere grad ansvarliggjøres ved at det avkreves en underskrevet erklæring om at de fratar sine barn denne rettigheten inntil barnet selv bestemmer (fra fylte 16 år).
- Norge må forplikte seg til å tilby gratis vaksinasjon til alle barn uavhengig av oppholdstillatelse. Ettersom udokumenterte immigranter ikke har folkeregistret

adresse må en finne passende arenaer for å formidle tilbudet, for eksempel i forbindelse med fødsel eller i asylmottak.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

125. Kampen for å forhindre vold, voldtekt og overgrep

Hvert år anslås det at mellom 8000 og 16.000 kvinner blir utsatt for voldtekt eller voldtektsforsøk i Norge. 1 av 10 menn har blitt utsatt for en form for overgrep i løpet av livet. Til tross for disse dystre tallene, er det bare en brøkdel av voldtekter som ender i anmeldelse, og kun 1% av voldtektsanmeldelsene ender i fallende dom.

Endring av straffeloven som omhandler voldtekt

FNs Kvinnekomité og Amnesty har i flere år kritisert norske myndigheter for mangelfull innsats for å forebygge, etterforske og straffe voldtekt. Det er flere tiltak som må til for å sørge for flere domfellelser. En sentral innvending er at den norske voldtektsbestemmelsen i straffeloven ikke er i overensstemmelse med internasjonale menneskerettighetsstandarder som pålegger staten å kriminalisere ufrivillig seksuell omgang.

Sex uten oppriktig samtykke er voldtekt. Straffelovbestemmelsen må endres slik at den definerer at all seksuell kontakt skal være frivillig. På den måten kan norsk lovgivning bedre ivareta rettssikkerheten for voldtekts ofre. En annen er å styrke politiets voldtektsarbeid- og etterforskning ved å styrke Kripos' voldtektsgruppe, og sørge for at ekspertgruppen involveres i alle saker

Overgrepssbilder

Overgrepssbilder, også omtalt som hevnporno, er å offentliggjøre eller dele private bilder og filmer av seksuell karakter av andre uten tillatelse. Det er en relativt ny form for kriminalitet, men som har eksplodert i omfang.

Overgrepssbilder som enten er stjålet eller delt uten samtykke utgjør et digitalt overgrep, og etterforskning av slike bilder bør prioriteres av politiet. Alle politidistrikt bør ha ressurspersoner på digital etterforskning, slik at de har kapasitet og kompetanse til å etterforske og straffeforfølge de som stjeler, deler og viderebringer slike overgrepssbilder. Arbeiderpartiet i Bergen mener maksimumsstraffen for deling av overgrepssbilder i dag er for lav, og derfor ønsker vi å øke strafferamma.

Hjelpelinje for å hindre overgrep

I Norge i dag mangler det en rekke hjelpetilbud for potensielle overgripere. Det finnes ingen god nettside med god kvalitetssikret informasjon eller en hjelpetelefon som potensielle overgripere kan ta kontakt med. Både fastleger, psykologer og sykepleiere mangler tilfredsstillende kompetanse på feltet, noe som kan være kritisk for om potensielle overgripere kommer til å begå et overgrep eller ikke. Flere land har et lavterskeltilbud for denne gruppen, det er det på tide at også vi får her i Norge.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At straffeloven bør endres slik at loven definerer at all seksuell kontakt skal være frivillig
- At antallet døgnåpne voldtektsmottak økes og at det sørges for god geografisk spredning i landet
- At strafferammen for overgrepssbilder økes
- Øke støtten til tjenester som slettmeg.no

- Endre lovverket til at personen avbildet i seksuell karakter har rettigheter på bildet og derfor kan be om at bildene blir slettet, selv om bildene kun er privat oppbevart
- Opprette en hjelpetelefon og anonym chattetjeneste for mennesker som er i faresonen for å begå overgrep
- At krisesenteret gjøres lettere tilgjengelig for alle
- Arbeide for økte midler til etterforskning av voldtektssaker
- Styrke politiets etterforskning av voldtekt og seksuelle overgrep
- Styrke KRIPOS sin voldtektsgruppe

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

126. Vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem, og en krenkelse av menneskerettighetene. Arbeiderpartiets skal arbeide for at alle kommuner lager en handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Handlingsplanen skal bidra til å heve kompetansen hos de ansatte i kommunen og videreutvikle samarbeidet mellom faggrupper, sektorer og forvaltningsnivåer.

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet har Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), i samarbeid med de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), laget en nettbasert veileder for utvikling av kommunale/interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Veilederen forteller hvordan de som skal lage en handlingsplan kan gå fram, fra idé til planlegging og gjennomføring. RVTSene kan bidra i kommunene i utviklingen av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. Kilde: <https://www.nkvts.no/sites/komplan/Sider/default.aspx>

Vold i nære relasjoner utgjør både et kriminalitets- og folkehelseproblem. Arbeiderpartiet skal arbeide for at alle kommuner får oversikt over omfanget av vold i nære relasjoner i sin kommune.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Arbeide for at alle kommuner lager en handlingsplan mot vold i nære relasjoner iht. veileder utarbeidet av NKVTS og RVTS.
- Arbeide for at alle kommuner etablerer tverrfaglige team som samarbeider om hvordan kommunen kan forebygge vold i nære relasjoner (politi, kommune, barnevern). Og tilrettelegge for at tverrfaglige team bidrar til økt forståelse for hva vold i nære relasjoner handler om.
- Arbeide for å sikre finansiell støtte til iverksettelsen av tiltak for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

127. Forbud mot kjøp av sex

Det norske forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester har vært en reform for å skape frihet for mennesker som har vært utsatt for menneskehandel, trafficking og annen organisert kriminalitet. Mennesker er ikke varer som skal bli solgt. Prostitusjon er en av de industriene på verdensbasis som tjener mest penger. Mye av industrien drives gjennom organisert kriminalitet og mange av de

prostituerte er smuglet inn i landet gjennom menneskehandel og trafficking. Bakgrunnen for at mennesker, spesielt kvinner, havner inn i prostitusjon kan være mange. Men de største årsakene er ofte tvang, trusler, fattigdom, rusavhengighet, menneskehandel og trafficking. Prostitusjon er en utnyttelse av kvinner i sårbare situasjoner.

Arbeiderpartiet i Bergen ønsker at kjøp av sex fremdeles skal være ulovlig, og at mennesker som i dag selger seksuelle tjenester eller som er ofre for trafficking må få gode muligheter til å komme seg ut av miljøet. Arbeiderpartiet i Bergen ønsker å gi ofre for trafficking og menneskehandel oppholdstillatelse, slik at de skal kunne ha andre muligheter til inntekt. Samtidig mener vi at oppfølgingen av dem som kjøper sex, men ønsker å slutte må bli bedre.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At kjøp av sex og formidling av salg av sex skal være ulovlig i Norge
- Ha en nasjonal handlingsplan mot kjøp av sex
- Sikre et tilgjengelig, lavterskel og godt helsetilbud for de som selger sex
- At ofre for menneskehandel og trafficking skal få oppholdstillatelse slik det er nedfelt i FNs protokoll for å forebygge, bekjempe og straffe handel med mennesker.
- Bevilge mer penger til hjelpetiltak for de som selger sex og sikret en forutsigbar økonomi for disse tiltakene
- Politiet må styrke kunnskapen og kompetansen sin om selgere av sex
- Opprette et nasjonalt kunnskap- og ressurscenter om sexkjøp og menneskehandel for seksuelle formål
- Gi et tilbud til mennesker som ønsker å slutte å kjøpe sex

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

128. Skolegudstjenester

Religionsfriheten er et viktig prinsipp som er slått fast i FNs verdenserklæring om menneskerettigheter. Fellesskolen skal være for alle. Derfor må den være livssynsnøytral, og undervisningen skal ikke være forkynnende. Samtidig skal skolen anerkjenne og respektere elevers rett til å ha en tro.

Skolegudstjenester har en lang tradisjon i Norge, særlig i forbindelse med julehøytiden. Dette er en tradisjon med røtter i Norges historie og kulturarv. Arbeiderpartiet i Bergen anerkjenner at mange har et nært forhold til skolegudstjenester. Samtidig er det en utfordring at mange skoler tar det for gitt at alle elevene skal delta på skolegudstjenester. Mange steder må elever som ikke ønsker å delta aktivt melde seg av. Dette kan oppleves som stigmatiserende og som et press til å være med. I tillegg melder elever og foreldre om at skolene ikke alltid stiller opp med et likeverdig alternativ til de elevene som velger ikke å delta på skolegudstjeneste.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at elever som ønsker det fortsatt skal ha mulighet til å delta på skolegudstjenester i forbindelse med høytider som jul og påske. Men en viktig forutsetning er at det er kirken selv, og ikke skolen, som står som arrangør. Det må være aktiv påmelding, og skolene må stille med et likeverdig og livssynsnøytralt alternativ for de elevene som av ulike grunner ikke ønsker å delta på skolegudstjeneste.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At skolen skal ikke stå som arrangør av religiøse arrangementer
- At skolen skal fortsatt kunne legge til rette for at elever kan få delta på skolegudstjenester i regi av kirken i forbindelse med høytider som jul og påske

- At det skal være aktiv påmelding til eventuelle skolegudstjenester
- At skolen skal arrangere et likeverdig og livssynsnøytralt tilbud som oppleves som meningsfylt for de elevene som velger ikke å delta på skolegudstjeneste
- At skolen skal legge til rette for at også elever med andre religioner eller livssyn skal kunne delta på arrangementer i forbindelse med religiøse høytider

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

129. Sikre kvinners rett til selvbestemmelse over egen kropp

Alle kvinner har rett til selvbestemt abort i Norge etter dette ble innført i 1978. Arbeiderpartiet i Bergen mener kvinners rett til selvbestemt abort er en svært viktig rettighet, som vi ønsker å styrke. Dagens abortlov slår fast at den gravide er suveren i sin avgjørelse fram til uke 12. Hvis ønsket om abort inntreffer etter uke 12 må den gravide søke til en abortnemnd. Nemnda består av to leger, den ene ansatt ved den avdelingen hvor svangerskapsavbruddet skal foretas, den andre oppnevnt av fylkeslegen. For vedtak om innvilgelse fordres enstemmighet.

Arbeiderpartiet ønsker å avskaffe dagens abortnemnder. Nemndene må erstattes av et system som bygger på gravides selvbestemmelse, integritet og verdighet. Systemet må ta høyde for ny teknologi og støtte kvinnene i sitt valg ved å sikre lik tilgang til nøytral og objektiv informasjon om diagnostikk og andre forhold.

Juridisk abort er et forslag om å la et barns biologiske far si fra seg alle rettigheter, privilegier og ansvar inkludert økonomisk støtte før barnet blir født. Arbeiderpartiet i Bergen mener dette er en ansvarsfraskrivelse av farsrollen og at det vil etterlate moren i en særdeles vanskelig situasjon der hun kommer til å være alene om ansvar og økonomi. Vi er sterkt imot en svekkelse av barnets og mors rettigheter ved fødsel.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Avskaffe abortnemndene og erstatte ordningen med et system som sikrer verdighet, integritet og gravides selvbestemmelse.
- Dette innebærer at kvinnen har rett til selvbestemt abort inntil uke 18
- At gratis oppfølging og etterkontroll skal informeres om og tilbys pasienter som har utført abort
- Ikke innføre juridisk abort

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

130. Gode barnehager

Arbeiderpartiet er garantisten for en sterk velferdsstat med gode og universelle tjenester. Skoler og barnehager er noen av de viktigste institusjonene i landet vårt, og finansieres over skatteseddelen. Da blir det særlig viktig å forvalte disse ressursene på en troverdig og tillitvekkende måte.

Gjennom barnehageløftet fikk alle norske barn muligheten til å gå i barnehage. Det er en prestasjon vi skal være stolte av. Denne opptrappingen hadde ikke vært mulig uten private aktører. Samtidig er det et problem at barnehagesektoren etter hvert har fått et stort innslag av aktører med profittmotiv. Barnehagen skal være et trygt sted som gir rom for lek, vennskap og læring.

Derfor er det viktig at det er nok voksne til å se og følge opp alle barn, og at disse har relevant utdanning. Slik skaper vi god kvalitet i barnehagene.

For å sikre at fellesskapets penger skal komme barna til gode mener vi at nasjonale myndigheter burde innføre regler som hindrer private, kommersielle barnehager å ta ut profitt. Kommunene burde også gis anledning til å stille krav om kvalitet og bemanning i private barnehager. Vi ønsker et mangfold av barnehager. Det er likevel utfordrende at Bergen har 70 % private barnehager. Det gjør det krevende å gjennomføre barnehageopptaket og sikre barnehageplass der folk bor. Vi vil øke den kommunale andelen ved å bygge flere kommunale barnehager. I de tilfeller private barnehager står i fare for å legges ned eller skal selges, skal kommunen vurdere å kjøpe barnehagen.

For å sikre gode barnehager i Bergen er det viktig at kommunen har tilstrekkelig mulighet til å stille krav til barnehagene – også de private.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- at alle barn skal få barnehageplass i nærmiljøet.
- at tilbudet i skole- og barnehagesektoren i hovedsak er en offentlig oppgave.
- at en må sikre god bemanning i barnehagenes åpningstid. minst halvparten av de ansatte i barnehagen skal være pedagoger innen 2022.
- at de nasjonale normene må fullfinansieres.
- at kommunen må få muligheten til å stille flere krav til private barnehager.
- at tilsynene må styrkes for å sørge for god sikkerhet og godt inneklima.
- at kommuner bør få forkjøpsrett på barnehager som skal legges ned eller selges.
- at i de tilfeller der private barnehager står i fare for å legges ned eller skal selges, skal kommunen vurdere å kjøpe barnehagen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

131. Rødgrønn skattepolitikk

Det er ingen områder hvor forskjellen mellom arbeiderbevegelsen og høyresiden er større enn nettopp skattepolitikken. For å ta Norge i en ny retning vil Arbeiderpartiet legge om fra blå til rødgrønn skatt.

For arbeiderbevegelsen har alltid hensynet til de brede lag i befolkningen trumfet interessene til de som har mest fra før av. Gjennom en sosialdemokratisk samfunnsmodell har man bygd opp et velferdssamfunn med ambisjon å gi ulike mennesker like muligheter. Vi har kommet langt, men ulikhetene som følger av sosiale og økonomiske forskjeller gir fortsatt store forsprang til enkelte. Tall fra SSB viser at formuesulikheten har økt de siste årene. Skal vi i fremtiden ha mulighet til å ta store velferdsløft som vil gi flere mennesker bedre muligheter er vi avhengig av å sikre skatteinngangen. I en tid hvor veksten i formuer er større enn lønnsveksten og at kapitalen samler seg på få hender må Arbeiderpartiet presentere en politikk som omfordeler til alle.

En omlegging fra blå til rødgrønn skatt betyr at skattebyrden må økes for de med de største inntektene og formuene, mens skattebyrden reduseres for små og middels store inntekter. Satsen på formuesskatten må økes. Samtidig mener Arbeiderpartiet at små og vanlige inntekter må skatlegges lavere, slik at folk med lave inntekter får økt sin kjøpekraft.

Flate avgifter er en usosial og urettferdig form for skatlegging som rammer de som har minst mest. Det er urettferdig at arveavgiften fjernes, formuesskatten reduseres, mens vanlige folk må betale mer i usosiale avgifter. Arbeiderpartiet vil at skattesystemet skal innrettes slik at de som eier mest

skal bidra mest. Arbeiderpartiet ser med bekymring på regjeringens økte avgifter. Flate avgifter som ikke har en helse- eller miljøpolitisk begrunnelse må erstattes med progressiv skattlegging. Nye digitale inntektsmodeller og multinasjonale selskaper utfordrer skattegrunnlaget.

I dag misbruker både multinasjonale selskaper og enkeltpersoner det internasjonale skattesystemet for å unngå å betale skatt. For Arbeiderpartiet er det en selvfølge at alle skal betale skatt. Derfor vil Arbeiderpartiet gå inn for enhetlig skattlegging av multinasjonale selskaper. Digitale selskaper som Facebook og Google fører inntektene sine ut av landet til hovedkontor i land med kunstig lave skattesatser. Det undergraver skattegrunnlaget i Norge og andre land. Derfor vil Arbeiderpartiet at selskaper med en digital inntektsmodell skal skattlegges i landet der tjenesten leveres.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Øke satsen på formuesskatten, men beholde et høyt bunnfradrag
- Redusere skattebyrden for lave og middels store inntekter
- Redusere flate avgifter som ikke har en helse- eller miljøpolitisk begrunnelse
- Selskaper med en digital inntektsmodell må skattlegges i landet der tjenesten leveres, og skattenivået på digitale tjenester må økes
- Innføre enhetlig skattlegging av multinasjonale selskaper

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

132. Tiltak mot barnefattigdom

Sosialdemokratiets mål er et Norge med små forskjeller, derfor må snu veksten i norsk barnefattigdom. Nesten 100 000 barn lever i relativ fattigdom i Norge i dag. Det kan være manglende midler til å dra på ferie, betaling av idrettskontingenten, innkjøp av klær eller dårlige boforhold. Barnetrygden er et av tiltakene i kampen mot fattigdom. Når barnetrygden ble innført i 1946, var den ment som et tiltak for å sikre at foresatte hadde råd til mat og klær. I dag er fattigdom en langt mer kompleks problemstilling. Når fattigdommen har endret seg, mener vi også det er nødvendig å se på andre tiltak som supplement til barnetrygden i kampen mot fattigdom.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- At barnetrygden ikke skal regnes som en del av sosialhjelpen for å sikre at tiltaket treffer sårbare målgrupper
- At man må styrke de målrettede tiltak som supplement til barnetrygden i kampen mot fattigdom.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

133. Et organisert arbeidsliv

Norge har lyktes godt med å skape et samfunn med små forskjeller og høy tillit. Mye av æren for dette har det organiserte arbeidslivet med kollektive forhandlinger og tillitsbasert samarbeid mellom partene. Den norske modellen.

Dessverre ser vi stadig at modellen er under press, og lavlønnskurransen presser mot grunnmuren i vår modell – tariffavtalene. Som for eksempel saken på Sekkingstad og den pågående kampen om tariffavtale i Traftec.

Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor aktiv støtte opp om det organiserte arbeidslivet og legge til rette for en sunn og rettferdig konkurranse.

Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor:

- Fortsette å løfte frem de tillitsvalgt i kommunen og ta de og deres organisasjoner med på råd i de saker som omhandler deres arbeidshverdag.
- Bidra til at tariffavtalene blir en samfunnsnorm gjennom:
- "AiB skal gjennom kommunens anbudsrunder sette krav om at bedriftene opererer med lønns- og arbeidsvilkår som er i tråd med den gjeldende landsdekkende tariffavtale og / eller allmenngjøring. For å sikre seriøsiteten i anbudsrundene må også dette dokumenteres. Dokumentasjonen skjer i form av tariffavtaler eller lønnslipper og arbeidskontrakter"
- Innarbeidet krav som sikrer etterlevelse av de nye reglene i Arbeidsmiljøloven om innleie og ansettelse og arbeidstid. (AML §14.9, §14.6 og §14.12)
- Støtter de ansattes i deres kamp for tariffavtaler.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

134. Nei til fjorddeponering

Arbeiderpartiet i Bergen har allerede klare vedtak som sier at vi ikke ser på fjorddeponering som en god løsning for håndtering av gruveavgang. Det må stilles strengere krav til at man skal ha full utnyttelse av ressursene i gruveprosjekt. At man altså finner alternative løsninger for massene. Å innføre avgift på nyttak av masse og avfallsmasse kan gi insinement for utvikling og valg av metoder som gir mest mulig utnyttning av mineralressurser som blir tatt ut og dermed minst mulig avfall. Gevinstene vil være ivaretagelsen av natur, ikke ressursløsning og mindre miljøskadepotensial.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Full utnyttelse av ressursene i alle gruveprosjekt i regionen. Slik at man unngår deponering av avgangsmasser i fjord/sjø.
- Det må greias ut kva moglegheiter som finnes for massar frå gruve drift som i større grad kan utnyttast til andre føremål.
- Innføre avgift på uttak av masser og avfallsmasser i gruveprosjekt.
- Framtidige søknadar om å deponera gruveavfall i sjø vert ikkje innvilga.
- Det innvilga utsleppsløyve for deponering av gruveavfall i Førdefjorden må vurderast på nytt.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

135. Migrasjon

Arbeiderpartiet krever:

- At enslige mindreårige asylsøkere ikke gis midlertidig opphold
- At mindreårige asylbarn sine søknader prioriteres, og skal vurderes innen 3 måneder
- At Norge forplikter seg til å ta imot det antall kvoteflyktninger FN's høykommissær for flyktninger ber om.

Begrunnelse:

Når Arbeiderpartiet nasjonalt nå skal utforme ny politikk på migrasjonsområdet er det viktig

at denne politikken har en klar forankring i vårt sosialdemokratiske verdigrunnlag, og at den er basert på solidaritet med de som flykter. Vår flyktningpolitikk må være rettferdig og human. Den må forene stabile og langsiktige regler med en vellykket integrering, og den må basere seg på et internasjonalt samarbeid og regelverk.

Barn på flukt er en spesielt sårbar gruppe, både om de er på flukt sammen med familie, men ikke minst om de er på flukt alene. I saker som omhandler barn skal hensynet til barnets beste veie tungt.

FNs Høykommissær for flyktninger ber flest mulig land ta imot flere kvoteflyktninger. Antall overføringsflyktninger som er klar for å bli bosatt har de siste årene økt dramatisk. Dette er flyktninger som har meget stort behov for å komme til land som kan gi dem sikkert og varig opphold. Vestland arbeiderparti mener at det er et felles ansvar for alle nasjoner til å ta imot FN sine kvoteflyktninger.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

136. Regionscenter kysten

Florø i nye Kinn kommune er nyleg utpeika som regionscenter på kysten. Vestland arbeidarparti krev at senteret vert tilføret oppgåver i tråd med dei funksjonane slike senter skal ha. Særleg må den nye fylket og statleg forvaltning vere medvitne om dette i dei endringsprosessene forvaltningsnivåa er i no.

Kinn (tidlegare Vågsøy og Flora kommunar) fekk i 2018 status som regionscenter på kysten. Det er ei anerkjenning av at kysten er viktig for Vestland fylkeskommune. Den framtidige aktiviteten vil vere knytt mot havrommet, det vere seg fiske, oppdrett og petroleumsindustri. I tillegg ser vi aktivitetar knytt til fornybarsamfunnet, til dømes hydrogen.

En aktiv tilnærming til regionscenteret er naudsynt og viktig for å kunne få ut ønska effektar og bidra til vekst på kysten. Når det nye Vestland fylke skal bygge sin struktur må ein vite å ruste regionsentra med naudsynt kompetanse og utviklingskraft. Også statleg forvaltning må følge overordna senterstruktur i Vestland når oppgåver vert flytta ut frå Oslo og nye oppgåver skal leggest til dei nye regionane.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

137. Kystvegen

Vestland Arbeidarparti støtter arbeidet med å etablere en kystvei mellom Bergen og Ålesund. Kysten nord for Bergen manglar ein effektiv gjennomgåande kystvei. Nord for Sognefjorden er ikkje E39 ein kystvei, noe som hemmar kommunikasjon langs kysten og er ei hemske for både etablert næringsverksemd og for nyetableringar. Det pågår no planlegging av ny parsell på fylkesveg 614 frå Svelgen til Indrehus i Bremanger kommune. Deretter står kryssing av Nordfjord med bru og tilhøyrande tilførselsveggar for tur. Eit konstant trykk er nødvendig for å skaffe løyving til og sikre framdrift i arbeidet med kystvegen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

138. Petroleumsaktivitet

Fjordbase i Kinn kommune er plassert i nær tilknytning til oljefelta utanfor den nordlege delen av Vestland fylke, Tampenområdet. Basen er viktig for samfunnet og bidrar mye til eit aktivt næringsliv i sitt område og er ein viktig hub for petroleumsverksemd i nordlege delar av fylket. Vestland arbeidarparti støttar opp om arbeidet med å vidareutvikle basen, og aktivitetane knytt til den.

Fjordbase er ein sentral base for rørbehandling og distribusjon til alle norske oljefelt. I tillegg har den tyngje logistikkfunksjonar, samt forsyning av installasjonar i havområdet utanfor Sogn og Fjordane. Basen er i tillegg også blitt eit cluster for innovasjon innan fiskeoppdrett på land og moglege biprodukt som hydrogenfabrikk. Med over 60 bedrifter lokalisert på baseområdet er det den største næringsklynga i Sogn og Fjordane. Basen representerer i så måte eit betydeleg kompetansemiljø.

Som andre baser er den avhengig av at konsesjonarvilkår knytt til lisensar på oljefelt blir følgt opp. Det er derfor nødvendig og viktig at avtalene blir følgt opp frå politisk side i det nye Vestland fylke.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

139. Havbruksnæringen

Vestland Arbeidarparti vil aktivt arbeide for å utvikle havbruksnæringen.

Havbruksnæringen har utviklet seg til å bli en svært viktig industri langs kysten. Næringen er framtidretta, og er også blitt en stor eksportindustri. Næringen trenger areal, så langt hovudsakleg i sjøen, men etter kvart også på land. Det er derfor nødvendig med en aktiv og positiv tilnærming frå politisk side. Det å legge til rette for havbruksnæringen er svært god distriktspolitik.

Vestland Arbeidarparti vil:

- Sikre vidare og bærekraftig vekst i havbruksnæringa.
- Sikre fleire norske arbeidsplassar basert på norsk råstoff.
- Styrke den marine opplæringa på vidaregåande-, fagskule- og høgskulenivå for å sikre rekruttering til næringa.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

140. Stad skipstunnel

Vestland arbeidarparti støtter bygginga av Stad skipstunnel. Over 20 utredningar har vært gjennomført. En ferdig tunnel vil skape et nytt moment i den nordlegaste delen av Vestland fylkeskommune. Det gjelder ikkje bare det sikkerheitsmessige, men også intern trafikk mellom begge fylka Vestland og Møre og Romsdal.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

141. Havbruksfondet

Vestland Arbeidarparti støtter prinsippet at Havbruksfondet skal fordeles mellom de kommuner og fylkeskommuner med havbruksaktivitet. Havbruk krever store areal. Det er derfor eit krav at de kommuner og fylkeskommuner som stiller areal til disposisjon blir tildelt midlene fra Havbruksfondet.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

142. Ein human og rettferdig flyktningpolitikk og en god og inkluderande integreringspolitikk

Arbeiderpartiet krev:

- At Norge ikkje legger til rette for brot på menneskerettigheiter og flyktningkonvensjonen gjennom avtaler med tredjeland for å hindre at asylsøkarar kome til Noreg
- At alle vaksne og barn med behov for beskyttelse får same rettigheiter i Noreg og at vi derfor beheld dagens regelverk for subsidiær beskyttelse
- At Norge ikkje inngår, eller støtter, returavtaler med land som har grove brot på menneskerettighetene
- At UNCHRs anbefalingar om kva for flyktningar landa skal ta imot følges, og at mottakarland ikkje kan setje krav til utdanning, arbeidserfaring og liknande
- At solidaritetspotten skal komme i tillegg til bistandsbudsjettet, ikkje innanfor same økonomiske råde
- At einslege mindreårige asylsøkarar ikkje gis midlertidig opphald
- At mindreårige asylbarn sine søknader prioriterast, og skal vurderast innan 3 månader
- At Noreg forpliktar seg til å ta imot det tal kvoteflyktningar FNs høgkommissær for flyktningar ber om

Grunngjeving:

Når Arbeiderpartiet nasjonalt nå skal utforme ny politikk på migrasjonsområdet er det viktig at denne politikken har en klar forankring i vårt sosialdemokratiske verdigrunnlag, og at den er basert på solidaritet med de som flyktar. Vår flyktningepolitikk må vere rettferdig og human. Den må forene stabile og langsiktige regler med en vellykka integrering, og den må basere seg på et internasjonalt samarbeid og regelverk.

Barn på flukt er en spesielt sårbar gruppe, både om de er på flukt saman med familie, men ikke minst om de er på flukt aleine. I saker som handler om barn skal hensynet til barnets beste veie tungt.

Arbeiderpartiet vil føre en human asylpolitikk som tar imot de som trenger beskyttelsen mest. Arbeiderpartiet vil ta imot dei som kan integrerast i det norske samfunnet, men også dei ressursvake. Norge skal ta imot flyktningar som er handikappa og legge til rette for at også de blir godt integrert i samfunnet.

FNs Høgkommissær for flyktningar ber flest mogleg land ta imot fleire kvoteflyktningar. Tal overføringsflyktningar som er klår for å bli busett har dei siste åra auka dramatisk. Dette er flyktningar som har eit stort behov for å komme til land som kan gje dei sikkert og varig opphald.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Vik Arbeidarparti

143. Havområda utanfor Lofoten, Vesterålen og Senja kan ikkje opnast for oljeleiting.

Diverre treng vi inntektene frå oljeverksemda også i åra framover, men havområdene utanfor Lofoten, Vesterålen og Senja er eit av verdas størst matfat. Det er her skreien frå Barentshavet kjem inn for å gyte. Forsking på NTNU har synt at yngelen toler minimale mengder olje før den døyr. Det er stor motstand mot oljeboring i dette området i alle kommunane i Nordland. AUF ynskjer også at moderpartiet skal snu i denne saka. Vi skal lytte til dei unge. Det er dei som får konsekvensane av dei vedtak som blir gjort. Arbeiderpartiet har eit stort ansvar i denne saka. Dersom partiet går inn for freding, er det ikkje lenger fleirtal for oljeleiting i området.

Også Havforskningsinstituttet og ei rekkje andre ekspertmiljø rår frå på grunn av uvisse og risikoen som er knytt til ei evt. ulukke. Vi har oljefelt som er i drift der det kan utvinnast olje i årtider framover.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Kinn Arbeidarparti

144. Trafikktryggleik fylkesveg 92 Vik- Framfjorden i Vik kommune.

Vik AP forventar at det vert jobba for ei opprusting av fylkesveg 92 og oppmodar om at det vert jobba for at nye Vestland skal prioritere denne vegstrekninga. Dette gjeld rassikringstiltak og sikring av enkeltpunkt med rekkverk ned mot Sognefjorden som vil gjere vegen tryggare.

Grunngjeving: Vik Ap er opptekne av å trygga fylkesveg 92 mellom Vik og Framfjorden. Fv 92 til Framfjorden, langs Arnafjorden er utsett for skred, dette gjeld både steinsprang og snøskred. Me ynskjer ein trygg og god veg for alle som brukar vegen til dagleg. Dette gjeld både pendlarar og næringsliv. Ikkje minst er trafikkforholda for skuleborna uakseptable. Skuleborna skal ha ein trygg veg til og frå skulen i Vik. Når vegen vert stengd gir det ulemper for fastbuande og næringsverksemdar som fellesfjøs, steintak og sand- og grusleveranse. Pga geologien og topografien i området er det berre tunnel som sikrar heile strekninga mot rasfare. Delar av strekninga er ikkje sikra ned mot fjorden og sikring med rekkverk vil gjera denne strekninga tryggare.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Vik Arbeidarparti

145. Vikjatunnelen

Etter at Regjeringa og støttepartia tok Vikjatunnelen ut or NTP, er det svært viktig at dei partia som står for tidlegare vedtak og vil ha tunnel med i NTP, fyl opp dette framover. Dette Skjer m. a ved regional NTP-handsaming. Samanslåinga av Sogn og Fjordane og Hordaland gjer tunnelen svært viktig for best mogleg kommunikasjon mellom dei regionane. Sogn og Fjordane Arbeidarparti vil difor arbeide sterkt for å realisere prosjektet.

Grunngjeving: Etter mange tiårs kamp for sikker heilårssamband mellom Vik og Voss, fremja raudgrøn regjering prosjektet inn på NTP 2014-23. Dei fleste rekna med at blåblå regjering ville følgja dette opp i rullering av NTP for 2018-289. Men dette gjorde dei ikkje. I staden vart prosjektet teke heilt utav NTP. Mellom andre Arbeiderpartiet og Senterpartiet fylgde opp førre NTP med løyvingar til prosjektet. Det er då svært viktig at dess partia fyl opp framover og fremjar prosjektet i alle samanhengar der det er naturleg.

Eit kjerneargument for tunnel har vore å betra kommunikasjonen mellom regionane våre. Det endelege vedtaket om fylkessamanslåinga, har gjort dette argumentet enno sterkare. For Sogneregionen med framtidig administrasjonsstad for mykje av fylket og staten sine tenester, må Vikjatunnel vera eit hovudkommunikasjonspoeng

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Ullensvang Arbeiderparti

146. Framlegg til industriuttale

Industri

Industrien skapar store verdiar og mange arbeidsplassar på Vestlandet. Vi vil gje vår industri ein større plass i vårt arbeids- og næringsliv. Vestlandet har mange fortrinn som gjer det muleg, med rik tilgang på naturressursar, høg kompetanse og konkurransefortrinn som ligg i den norske modellen. Det ligg eit stort potensiale innan fleire industrielle sektorar, mellom anna kraftforedlende industri, design- og merkevaredrive industri, samt råvareindustri. Mineralnæringa må utviklast vidare med høge miljøkrav og med vekt på produktutvikling og innovasjon.

Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet med interessante framtidsmulegheiter. Bedriftene skal omstille seg til ein meir miljøvenleg produksjon. Vestland Ap vil at staten stiller opp med omstillingsmidlar gjennom ENOVA.

Trepartssamarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Vestland Ap vil ha fokus på det fagleg politiske samarbeidet.

Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige rammevilkår.

Vestland Arbeidarparti vil:

- føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande, kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv.
- vidareføra CO2-kompensasjonsordninga etter 2020 med minst 75% kompensasjon. Dette er viktig for å sikra norske arbeidsplassar, og sørge for at industri ikkje vert flytta til land med mindre stram klimapolitikk.
- leggja til rette for og utnytte vårt fortrinn ved at fornybare og framtidretta energiresursar som t.d. sol-, vind- og vasskraft vert nytta til vidare utvikling av norsk kraftforedlende industri.
- satse på dei unge ved å betre lærlingordninga og fagutdanninga. Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil stille krav til kontinuerleg etter- og vidareutdanning.
- ha konkurransedyktige rammevilkår som gjer det attraktivt å investere i norsk industri.
- ha fokus på forvaltning av vasskraftressursene slik at det i framtida vil være grunnlag for industriproduksjon i Norge.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Ullensvang Arbeiderparti

147. Nei til all statlig støtte til privatskoler

Den offentlige fellesskolen er en kampsak som AUF og arbeiderbevegelsen i mange år har kjempet for. Ved at velferdsstaten finansierer dette vil alle, på tross av foreldrenes lommebok, få en lik

mulighet til å lykkes. Dette er rettferdig og det er en av mange tiltak som vil få bukt på den økende ulikheten her til lands.

Dessverre ser vi at privatskoler, i alle sine former, stjeler pengene fra fellesskolen, og da også fra fellesskapet. Privatskoler, og videre privatisering av skoleverket, fører kun til en svekket fellesskole, og økte forskjeller i samfunnet. Vi som sosialdemokrater kan ikke tolerere dette!

Ved å fokusere helt og fullstendig på den offentlige skole, vil vi ikke bare videreføre et godt fungerendes system, men vi vil også kunne forbedre det som trengs, samt utvide der det er behov. Staten dekker i dag 85% av enkeltelevens kostnader i den private skole. Dette er midler som ville gitt større nytte i fellesskolen. Ved å tolerere slik støtte tolerere vi skoler som driver vranglære og vi tolererer skoler som aktivt går i mot vitenskap.

AUF i Vestland krever:

- Full stopp av statlig finansiering og statlig støtte til all form for privatskoler

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Ullensvang Arbeiderparti

148. Bedre kollektivtilbud

Kollektivtransport gir ungdom muligheten til å reise fritt der de selv ønsker. Dessverre er kollektivtilbudet begrensende og dyrt for mange. Derfor må vi kjempe for et godt kollektivtilbud for alle.

Kollektivtransport er særst viktig for de som ikke har mulighet til å benytte seg av privatbil. Folk trenger et godt alternativ, som er effektivt og gjør hverdagen enklere. For at folk skal kunne nytte seg av kollektivtransport må vi ha et pålitelig og billig tilbud. For at kollektivtransporten skal være et effektivt og tilgjengelig transportmiddel, trenger vi hyppigere avganger og lave priser. Vi har en spredt bosetning og behøver effektive løsninger innen kollektivtilbudet som vil gjøre det enkelt for befolkningen å bevege seg fritt ved bruk av kollektivtransport.

Ullensvang Arbeiderparti vil:

- Forbedre tilbudet og øke satsingen på kollektivtransport
- Hyppigere bussavganger i distriktet
- Senke prisene på kollektivtrafikk, og prisen på 30-dagers ungdomsbillett skal maks være 250kr

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Ullensvang Arbeiderparti

149. Frukt og bær dyrking

Frukt- og bær dyrking er viktig for Vestland Fylke. Ullensvang er rekna for å vera Noregs frukthage. Vestland Arbeidarparti vil i lys av nye klima endringar, arbeide for utvida rammer til næringa for å tilpasse seg klimaendringane.

Landbruksnæringa vil vera ei svært viktig næring i «Nye» Ullensvang Kommune. Alt frå husdyrhald ,mjølkeproduksjon til frukt- og bær dyrking. Det som er realiteten er at fruktdyrking har få reguleringar i dag. Konkurransen faktorar som har blitt forsterka er at «flatbygdene» aukar betydeleg sin produksjon. Desse produsentane har enklare produksjonsvilkår og vil ta større plass i marknaden.

No kjem klimaendringane som tillegg faktor. Dette fører til større investeringar for å oppretthalde produksjonen og tilpasse seg. Ullensvang ynskjer framleis å ha mogeligheita til å produsera frukt av ypperste kvalitet og å vera Noregs frukthage. Derfor ynskjer ein forsterka tilskottordningar for å møte klimaendringane.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bjørnafjorden Arbeidarparti

150. Redusera barnefattigdom

Vestland Ap skal arbeida for å redusere barnefattigdom. Eit konkret virkemiddel her er å redusere husleiga på kommunale husvære. Eit anna virkemiddel kan vera aktivitetskort, der barn av familiar med låg inntekt får adgang til gratis aktivitetar som f.eks. kino, symjehall, medlemskap mm.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bjørnafjorden Arbeidarparti

151. Redusering av barnetrygd for mottakaren av sosialhjelp

Vestland Ap skal jobba for at barnetrygda ikkje skal reknast med som inntektsgrunnlag ved utrekning av sosialhjelp.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Bjørnafjorden Arbeidarparti

152. Samferdsle i Vestland fylke

Det er eit stort etterslep på vegvedlikehaldet i Vestland fylke. Samtidig er ei rekke nye vegprosjekt under planlegging. Sjølv om behovet er stort er det ikkje realistisk at vi vil få statleg finansiering til alle dei ønska vegprosjekta samtidig. Det vil derfor oppstå ei rekke situasjonar der dei ulike kommunestyra og fylkestinget må prioritere kva vegprosjekt som er viktigast for oss. Bjørnafjorden Arbeidarparti gjer derfor følgjande innspel til Vestland Ap sitt årsmøte:

Framlegg til vedtak:

- Liv og helse først.
Vegprosjekt der det er høg ulykkesfrekvens og stor rasfare skal prioriterast først.
- Trafikale utfordringar.
Vegprosjekt som bidreg til å løyse trafikale utfordringar der det er høg trafikk og mykje kø skal prioriterast framfor vegprosjekt med mindre trafikale utfordringar.
- Vestland Ap skal jobba for at det vert sett av 1 mrd. kroner til ras- og tunnelsikring i Vestland fylke.
- Vestland Ap skal jobba for KVU for E134 "Arm til Bergen".
- Vestland Ap skal jobba for at trafikksikring ved skular, barnehagar og oppvekstsenter skal prioriterast.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Askøy Arbeiderparti

153. Nei til fattigdom blant barn

Sosialdemokratiets mål er et Norge med små forskjeller, derfor må vi skjerpe kampen mot barnefattigdom. Nesten 100.000 barn lever i relativ fattigdom i Norge i dag. Det kan være manglende midler til å dra på ferie, betale idrettskontingenten, kjøpe klær eller ha råd til en tilfredsstillende bolig. Arbeiderpartiet ønsker at alle barn skal ha de samme rettighetene og mener at målet må være at både barnehage og SFO blir gratis.

Barnetrygden er et av de viktigste tiltakene mot barnefattigdom. Da barnetrygden ble innført i 1946, var den ment som et tiltak for å sikre at foresatte hadde råd til å kjøpe mat og klær. I dag er fattigdom som samfunnsproblem mer sammensatt. Når fattigdommen har endret seg, må også barnetrygden oppgraderes. Derfor mener Arbeiderpartiet at barnetrygdens beløp skal økes til 1550 kroner per barn i måneden.

Kommunene har fram til 2019 kunnet velge om de vil holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget for sosialhjelp eller ikke. Dette er nå endret. Da en regnet barnetrygden som inntekt, fikk barnefamilier mindre penger enn de hadde behov for. På Askøy vedtok vi i 2017 at barnetrygden skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget. Dette må være Arbeiderpartiet sin politikk sentralt.

Foreldrebetalingen for barnehage og SFO i mange kommuner er veldig høy fordi en ikke ser barnehage og SFO samlet og ikke gir søskenmoderasjon.

Kommunen skal gi et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for elever i 1. - 4. årstrinn, og for barn med særskilte behov i 1. – 7. klasse. På Askøy vedtok vi i 2018 at det skal være gratis/friplass i SFO for elever fra 5. – 7. årstrinn med særskilte behov. Dette må bli ordningen for alle kommuner i Norge.

Arbeiderpartiet vil:

- Øke barnetrygden til 1550 kroner per barn i måneden. Beløpet skal indeksreguleres.
- Holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget for sosialhjelpssatsene.
- Fryse makspris for barnehage på 2018-nivå, og innføre muligheten for gratis barnehage for alle femåringer.
- Innføre søskenmoderasjon som omfatter både barnehage og SFO.
- Innføre gratis/friplasser i SFO for elever med særskilte behov på 5. – 7. årstrinn.
- Utrede og jobbe for gratis SFO for alle barn minst to timer hver dag etter skoletid.
- På sikt gjøre barnehage og SFO gratis for alle barn.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Askøy Arbeiderparti

154. Sosialdemokratisk skattepolitikk

Det er ingen områder hvor forskjellen mellom arbeiderbevegelsen og høyresiden er større enn nettopp skattepolitikken. For å ta Norge i en ny retning vil Arbeiderpartiet legge om fra blå til rødgrønn skatt.

For arbeiderbevegelsen har alltid hensynet til de brede lag i befolkningen trumfet interessene til de som har mest fra før av. Gjennom en sosialdemokratisk samfunnsmodell har man bygd opp et velferdssamfunn med ambisjon å gi ulike mennesker like muligheter. Vi har kommet

langt, men ulikhetene som følger av sosiale og økonomiske forskjeller gir fortsatt store forsprang til enkelte.

Tall fra SSB viser at formuesulikheten har økt de siste årene. Skal vi i fremtiden ha mulighet til å ta store velferdslofter som vil gi flere mennesker bedre muligheter er vi avhengig av å sikre skatteinngangen. I en tid hvor veksten i formuer er større enn lønnsveksten og at kapitalen samler seg på få hender må Arbeiderpartiet presentere en politikk som omfordeler til alle.

En omlegging fra blå til rødgrønn skatt betyr at skattebyrden må økes for de med de største inntektene og formuene, mens skattebyrden reduseres for små og middels store inntekter. Flate avgifter er en usosial og urettferdig form for skattlegging som rammer de som har minst mest. Arbeiderpartiet ser med bekymring på regjeringens økte avgifter. Flate avgifter som ikke har en helse- eller miljøpolitisk begrunnelse må erstattes med progressiv skattlegging.

Nye digitale inntektsmodeller og multinasjonale selskaper utfordrer skattegrunnlaget. I dag misbruker både multinasjonale selskaper og enkeltpersoner det internasjonale skattesystemet for å unngå å betale skatt. For Arbeiderpartiet er det en selvfølge at alle skal betale skatt. Derfor vil Arbeiderpartiet gå inn for enhetlig skattlegging av multinasjonale selskaper. Digitale selskaper som Facebook og Google fører inntektene sine ut av landet til hovedkontor i land med kunstig lave skattesatser. Det undergraver skattegrunnlaget i Norge og andre land. Derfor vil Arbeiderpartiet at selskaper med en digital inntektsmodell skal skattlegges i landet der tjenesten leveres.

Arbeiderpartiet vil:

- Redusere skattebyrden for lave og middels store inntekter
- Redusere flate avgifter som ikke har en helse- eller miljøpolitisk begrunnelse
- Skattlegge selskaper med en digital inntektsmodell i landet der tjenesten leveres. Skattnivået på digitale tjenester må økes.
- Innføre enhetlig skattlegging av multinasjonale selskaper.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Askøy Arbeiderparti

155. Fremtidens næringer

Fire år etter at oljeprisen falt med over 60 % kan vi slå fast at regjeringen ikke klarte å ta de grep som var nødvendig for å skjerme Sør- og Vestlandet for virkningene av krisen i landets største og mest innteksbringende næring. I stedet for å bruke sitt økonomiske handlingsrom målrettet inn mot de kriserammede næringene og regionene, valgte regjeringen å kutte skatter for de rikeste og svekke fellesskapet. Arbeidsledigheten steg på kort tid til rekordnivå, før den i løpet av 2017 igjen bevegde seg nedover.

Årene som kommer byr på en rekke utfordringer for Norge som olje- og gassproduserende nasjon. I tråd med klimaavtalen som ble inngått i Paris i 2015 skal vi kutte egne utslipp og bidra sterkt til nedgang i globale klimagassutslipp. Det globale energiforbruket må gradvis dekkes av fornybare energikilder, og fossil energi må gradvis fases ut.

Gjennom forskning og utvikling må vi redusere utslipp fra næringen med minst 2,5 millioner tonn årlig innen 2030 og videre kutt frem mot 2050. Skal vi lykkes med en ansvarlig politikk for fremtiden må vi i dag sørge for at teknologi og kompetanse fra næringen overføres til annen industri og skaper nye varige og lønnsomme arbeidsplasser. Teknologi og kompetanse i oljeindustrien vil danne basis for utvikling av nye næringer, slik vi allerede har mange eksempler på.

Klimakrisen er en av de største utfordringene vi står overfor og tiltak for å bidra til å nå målene som ligger i Paris-avtalen er det viktig at vi prioriterer. Oljeindustrien har vært og vil være en viktig bidragsyter, men den må bygges ned om vi skal nå klimamålene. Verden og Norge må ha flere ben å stå på. Vi skal redusere vårt forbruk av fossilt brensel, bidra til at etterspørselen av fossil energi gradvis reduseres, og at energibehovet erstattes med fornybare energikilder. Vi må investere i det grønne skiftet og gjøre det mindre risikofyllt å bygge opp nye industrier. Det gir bidrag både til kampen mot klimakrisen, nye arbeidsplasser og dermed norsk økonomi.

En direkte konsekvens av det grønne skiftet, og satsing på nye næringer må være å legge bort kravet om konsekvensutredning i Lofoten Vesterålen og Senja. Ressursene her bør få ligge i fred. Konsekvensen av uhell er for stor, behovet for olje er for lite og fiskeressursene i området er uerstattelige.

Arbeiderpartiet vil:

- Legge bort kravet om konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja og ikke drive petroleumsvirksomhet i områdene.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Askøy Arbeiderparti

156. Mestringsopplevelse er målet

Reform 97 førte blant annet til at alderen for skolestart ble senket fra syv til seks år. Den obligatoriske skolegangen ble økt fra ni til ti år, og det ble innført en ny læreplan hvor det beste fra barnehage og skole skulle prege innhold og arbeidsmåter for de yngste barna helt opptil fjerde klasse.

Læreplanen som fulgte med seksårsreformen vektla at første klasse skulle ha et klart førskolepreg, og ha fokus på lek. Leseopplæringen skulle ikke skje før i andre klasse og barnehagelærerne skulle få undervise de fire første skoleårene.

Resultater fra internasjonale undersøkelser som PISA, PIRLS og TIMSS viste imidlertid ikke noen tydelig forbedring i norske elevers lese- og realfagskompetanse etter innføringen av tiårig skole. Som en konsekvens endret daværende statsråd Kristin Clemet (H) formuleringen i læreplanen, og vedtok at leseopplæringen skulle begynne i første klasse. Flere fagpersoner har uttalt at reformen fremdeles ikke har gitt faglige resultater. Til tross for få eller ingen faglige resultater, har reformen hatt store konsekvenser for en del barn, og da spesielt gutter. Vi vet at jentene er tidligere modne enn guttene, så tidligere skolestart gir større konsekvenser for guttene.

Forskning viser at å sette små barn inn i formelle læringssituasjoner med stort trykk, kan skape problemer på sikt. Resultatet kan bli aversjon mot læring, manglende interesse og engasjement og manglende motivasjon. Dette påvirker også barn psykisk over tid. De fleste av dagens skoletapere er gutter.

Askøy Arbeiderparti mener læreplanen for grunnskolen igjen må endres, hvor målet i første klasse må være å forene det beste fra barnehage og skole. Å gi barn mestringsopplevelser må vektlegges i læreplanen. Skolesystemet må ha som mål å bygge robuste mennesker med god selvfølelse.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Askøy Arbeiderparti

157. Parkering av aksjer skal ikke tillates

Parkering av aksjer går i korthet ut på at utenlandske aksjonærene, hjemmehørende utenfor EØS, låner ut aksjene sine, til forvaltere innenfor EØS, rett før utbyttedato. Dette fører til at det blir trukket lav eller ingen kildeskatt på utbytte, til tross for at det skal trekkes 25% kildeskatt på utbytte, dersom aksjonær er hjemmehørende utenfor EØS. Etter utbyttedato blir aksjene tilbakeført til opprinnelig eier. Norge taper milliarder i skatteinntekter på denne tilpasningen.

Flere land, blant annet Tyskland og USA, har innført karanteneregler, hvor aksjonær må ha en viss eiertid før og etter utbytte, for å bli ansett som rettmessig mottaker av utbytte. Disse reglene er innført for å bekjempe nevnte skattetilpasning.

Askøy Arbeiderparti mener at Norge bør innføre karanteneregler for å hindre denne type skattetilpasninger.

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Askøy Arbeiderparti

158. Nei til usosiale skatter og avgifter som rammer arbeidsfolk!

Nesten en halv million av landets arbeidstakere må pendle for komme seg på jobb. Mange av disse arbeidstakerne har nå fått nok en skatteskjerpelse fra Frps finansminister Siv Jensen i årets statsbudsjett. Dette er en videreføring av de skatteskjerpelsene som kom i fjorårets statsbudsjett. Det har nå blitt innført skatt på deler av kilometergodtgjørelsen og på statens satser for diettgodtgjørelse. Dette er skatte- og avgiftsøkninger som rammer vanlige arbeidsfolk, mens de aller rikeste har fått skattelettelse i millionklassen under dagens regjering!

Statens satser for diettgodtgjørelse fremforhandles mellom partene i arbeidslivet der kommunalministeren representerer arbeidsgiversiden. Diettsatsene skal være kompensasjon for utgifter arbeidstakere har når de er på tjenestereise. At finansministeren og et flertall på Stortinget mener at forhandlingsresultatet er feil og at deler av dietten skal skattlegges, er å føre arbeidsorganisasjonene bak lyset. Og er således med på å svekke den norske modellen.

Egenandelen før du får reisefradrag er også økt med nesten 10 000 kr til 22 700 kr, samtidig som fradraget er redusert med 6%. Dersom en legger dette sammen med skatteskjerpelsene på diett og kilometergodtgjørelse, kan dette utgjøre betydelige summer for mange som må reise i jobben sin.

Askøy arbeiderparti mener at arbeidstakerne som allerede har en stor belastning i det at de må reise langt og gjerne ikke kan bo hjemme i eget hjem når de er på jobb, ikke skal straffes med usosiale skatter og avgifter!

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Arbeiderpartiet i Bergen

159. En aktiv alderdom

Å sikre eldre en trygg og verdig alderdom er kommunenes lovpålagte oppgave. For at kommunene skal ha mulighet til å gi eldre det tilbudet de fortjener må Stortinget sørge for en god nok kommuneøkonomi.

I dag jobber flere tusen kvinner og menn i pleie- og omsorgssektoren. Tross engasjerte mennesker og varme hender i omsorgen blir det stadig rapportert at ansatte ikke føler at de har tid til å gjøre hverdagen til de eldre mer sosial ved å ta den ekstra praten eller å ta beboere med på tur. AUF mener at det er behov for flere aktivitetstilbud for eldre, og at det særlig er viktig å ansette flere aktivitører på sykehjem og eldrecenter. Antall eldre i Norge blir stadig høyere. Mange eldre står lengre i jobb, og er en stor ressurs for samfunnet vårt. Samtidig er det for få møteplasser og aktivitetstilbud for eldre som er tilpasset deres ønsker og behov.

Arbeiderpartiet vil:

- At kommunene må ta ansvar for å ansette aktivitører i eldreomsorgen
- At flere kommuner skal innføre prøveprosjekt med sommerjobb for unge mellom 16 - 18 år som aktivitører på sykehjem etter modell fra Bergen
- At alle kommuner skal ha tilbud om møteplasser og aktivitetstilbud for eldre
- At det må legges til rette for bedre dagtilbud og aktivitetstilbud for demente

Innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

Gloppen Arbeidarparti

160. Lik nettleige i heile landet

Arbeiderpartiet krev at det vert innført eit solidarisk utjamningsfond og ei endring av inntektsfordelinga mellom regionalnett og sentralnett som til saman vil syte for utjamning av nettleiga og lik nett-tariff i heile landet. NVE kan stå for administrering av fondet som ikkje vil belaste statsbudsjettet i det heile.

Tariffen må stimulere til effektiv utnytting av kraftnettet, være enkel og forståeleg for folk flest. Tariffen må og legges til rette for fornybar omstilling og klimavenleg verdiskaping.

Grunngjeving:

Arbeiderpartiet har alltid stått i spissen for utjamning og rettferdig fordeling. Det er ikkje rettferdig at mange nettkundar kvart år må betale tusenvis av kroner meir i nettleige enn andre.

At nettleiga er urettferdig fordelt har vore eit aktuelt tema dei seinaste åra. Stortinget gjorde derfor følgjane vedtak våren 2018: «Stortinget ber regjeringen utrede ulike modeller for utjevning av nett-tariffene i Norge og komme tilbake til Stortinget med dette som egen sak høsten 2018».

I haust kom tilbakemeldinga, men utan modellar for utjamning, og med misvisande informasjon om samanhengen mellom fornybarinvesteringar og nivået på nettleiga i fornybarområda.

Enkelte politikarar og nokre av dei største nettselskapa ser på forskjellar i nettleiga som brekkstong for å få gjennomført fusjonar. Det er ikkje slik at det nødvendigvis er nokon samheng mellom effektiv drift og låg nettleige. Vi har supereffektive selskap i Norge med svært høg tariff og vi har selskap med låg effektivitet som har låg tariff. Årsaken til dette er at dei påvirkbare kostnadane i nettselskapa utgjør kun ein avgrensa del av årsaken til tariffen sin størrelse. Langt viktigere er geografi og topografi, samt antall kundar å fordele regninga på.

Det finns ei rekke samfunnsøkonomiske fordeler av å ha nettselskap rundt omkring i distrikts-Norge som kjenner kundane sine behov, som er med og utviklar lokalsamfunnet og som etablerer arbeidsplasser. Gjennom å eige eit nett-selskap får kommunen og regionen inntekter til viktige formål og dei har og som eigarar styring på beredskapen lokalt.

Det er fullt mogleg å jamne ut nettleiga på ein enkel og ubyråkratisk måte, med like strenge krav som før til effektiv drift. Det er derimot ingen garanti for at omstrukturering og fusjonar fører til at nettet

vert drive meir effektivt samla sett. I dag finst det både små selskap som driv effektivt og store som ikkje gjer det. Det finns til og med døme på at ulik nettleige kan stå i vegen for fusjonar som elles er fornuftige. Folk i distrikta fortener ikkje dei store forskjellane i nettleige, og for næringslivet i distrikta er det rett og slett konkurransevridande og hindrar nyetableringar. Det er enkle og realistiske måtar å løyse dette på, med like strenge krav til effektivitet som før.

Merknad: forslaget er i tråd med vedteken politikk i fylkesprogrammet til Arbeiderpartiet og nasjonal politikk.

Innstilling: Forslaget vert avvist. Ivaretatt i Arbeiderpartiets vedtatte politikk.

Stord Arbeiderparti

161. Stopp stryking av kandidater

Arbeidarpartiet sentralt vil jobbe for å stoppe vedtak om stryking av kandidater på kommunevalg.

Grunngjeving: For å hindre at kvinner og invandrarar vert strokne frå listene.

Merknad: Framlegget er i tråd med Arbeidarpartiet sin gjeldande politikk.

Innstilling: Forslaget vert avvist. Prinsippet er ivaretatt.

Stryn Arbeidarparti

162. Det må sikrast ei nasjonal utjamning av nettleiga.

Vestland Arbeidarparti ventar at AP si Stortingsgruppe støttar KRF sitt framlegg om å greie ut lik nettleige for alle og sikrar fleirtal på Stortinget for ei utjamning utan å gå vegen om omfattande strukturendringar og sentralisering av selskap.

Grunngjeving:

Behovet for nettinvesteringar er størst i område med størst potensial for utbygging av fornybar energi. Desse områda har som oftast overskot og eksporterer all ny produksjon. Dette fører til at områder som Sogn og Fjordane, med stort potensial for vasskraft og vindkraft, vil få urimeleg auke i nettleiga for å kunne dekke behovet for energi i andre regionar. Ei utjamningsordning mellom ulike landsdelar vil minke denne skilnaden.

Kostnadane i regionalt nett vil auke med 20-25% fram mot 2020. Fordelinga av denne kostnadsauken er svært ulik for ulike delar av landet. Områder med mykje fornybarressursar, men få å dele rekninga på vil kome dårleg ut. Dette vil få store fylgjer for innbyggjarar og næringsliv i område med stort potensial for utbygging av fornybar energi.

Vestland Arbeidarparti finn det uakseptabelt at innbyggjarar og næringsliv skal bære ein så stor del av kostnaden for det som er eit arbeid for å nå nasjonale målsetnader. Utjamning går ikkje på kostnad av incentiv til effektiv drift, då dette er teke omsyn til i økonomisk regulering, og om ønskjeleg i tillegg også kan takast omsyn til i ei utjamningsordning.

Merknad: forslaget er i tråd med vedteken politikk i fylkesprogrammet til Arbeiderpartiet og nasjonal politikk

Innstilling: Forslaget vert avvist. Forslaget er ivaretatt i fylkestingsprogrammet.

Solund Arbeidarparti

163. Ekspresståt

Ekspresståtruta Bergen-Nordfjord må få stopp i kommunesenteret, Hardbakke.

Grunngjeving: Stopp i kommunesenteret vil korte reisetida vesentleg for dei fleste innbyggjarane i kommunane for reiser nord og sør i fylket. Vi meiner og at dette kan gje kortare reisetid langs kysten mellom Bergen og regionen vår. Alle stopp frå Solund og nordover vil spare 45 min på både tur og retur. Dette vil gje ein miljøvinst på 1,5 time forbruk av drivstoff kvar rutedag. Det vil og vera positivt for utvikling av reiseliv og anna næringsverksemd.

Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidarparti

Alver Arbeidarparti

164. Fjern kvikksølvet ved Fedje

Alver Arbeiderparti meiner at det berre fins ei akseptabel løysing når det gjeld ubåten U-864 og kvikksølvet ved Fedje. Det er at mest mogleg av kvikksølvet blir heva og fjerna.

Grunngjeving: På 150 meters djup, få kilometer vest for Fedje, ligg ubåten U-864 med 65 tonn flytande kvikksølv på stålfasker. Regjeringa har bestemt at vraket skal tildekkast, men det har kome nye moment i saka og Alver Arbeiderparti meiner at det må gjerast nye vurderingar. Kjem dette kvikksølvet ut i naturen vil det ha katastrofale følgjer for nærmiljøet og for havbruksnæringa. Det fins berre ei akseptabel løysing på denne saka, og det er at mest mogleg av kvikksølvet blir heva og fjerna.

Innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes stortingsgruppen.

Bremanger Arbeiderparti

165. Endring av kollektive soner for Sogn og Fjordane/Nordre del av Vestland.

Bremanger AP vil at heile Vestland regionen får like kollektivsoner, som andre delar av den nye regionen har i dag, samt utvide ordninga for ekspress og skyssståt.

Grunngjeving: August 2018 gikk Hordaland frå 470 til 7 kollektivsoner. Dette betydde eit kraftig prisfall for dei som til dømes pendlar i mellom bustadkommunar og nabokommunar, innbyggjarar som bur i utstrakte kommunar, samt ein får forenkla prissystem for reisande. Dette vil lokke fleire over på kollektivtransport med å velje buss og ståt i vår region.

Innstilling: Oversendes fylkestingsgruppen i Sogn og Fjordane

Solund Arbeidarparti

166. Ekspresståtruta Bergen-Nordfjord

Ekspessbåtruta Bergen-Nordfjord må få stopp i kommunesenteret, Hardbakke.

Grunngjeving: Stopp i kommunesenteret vil korte reisetida vesentleg for dei fleste innbyggjarane i kommunane for reiser nord og sør i fylket. Vi meiner og at dette kan gje kortare reisetid langs kysten mellom Bergen og regionen vår. Alle stopp frå Solund og nordover vil spare 45 min på både tur og retur. Dette vil gje ein miljøvinst på 1,5 time forbruk av drivstoff kvar rutedag. Det vil og vera positivt for utvikling av reiseliv og anna næringsverksemd.

Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidarparti

Bremanger Arbeiderparti

167. Fylkesveg 616

Bremanger Arbeiderparti krev at utbetring av fv. 616 får høg prioritet.

Grunngjeving: Fv. 616 på strekninga frå Kalvåg til Klubben, og frå Rugsund til Isane, er veldig viktige for Bremaner kommune. Større køyrety trafikkerer denne vegen kvar dag til og frå bedriftene i kommunen, noko som også skuleelevane våre gjer med skulebuss. Vegen er av meget dårleg standar, og blokkeres rett som det er av større køyrety som har køyrd av vegen pga. glatte vegar eller av ras, også over lenger tid. På det meste av vegen fins det ikkje omkøyringsmoglegheiter.

Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidarparti

Sunnfjord Arbeidarparti

168. Fv 609 Hundsåna

Sunnfjord Arbeidarparti krev at det vert fortgang i skredsikring av Fv 609 Hundsåna.

Grunngjeving: Daglig passerer det om lag 500 pendlarar forbi Hundsåna på Fv 609 ved Kvammen i Askvoll Kommune. Vegen forbi Hundsåna har skredfaktor 5, noko som gjer at vegen er blant dei 10 mest rasutsatte vegstrekningane på Vestlandet.

Tal viser og at steinnedfall og skredfrekvensen har auka dei seinare åra grunna klimaendring og nedbør. Skredfaktor er nakne tal. Den uttrygge følelsen og påkjenninga folk sitter med når ein køyrer i rasområdet, den uttrygge følelsen dei som sitter heime og veit at nokon av sine nærmaste køyrer i rasområdet, kan ikkje målast i ein skala.

Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Sogn og Fjordane Arbeidarparti

Stord Arbeidarparti

169. Kollektivtilbod

Arbeidarparti for Vestland bør jobbe for at det vert gjennomgåande fylkeskommunalt buss-ferje tilbod som korrensponderer til Bergen.

Grunngjeving:

Bussrutene frå Leirvik til Sandvikvåg korrensponder med ferja og samstundes vere slik at bussrute 600 på Haljem må vente på ferja som kjem med desse rutene. På same måte bør det legges tilrette frå Bergen. Nå har det fylkeskommunalebusstilbodet blitt svært billig for å få fleire til å ta buss. Da er

det viktig å kunne nytte tilbodet utan at ein må sitte på ei «mjølkerute» som vil gje lange stopp undervegs og fare for ikkje å komme fram ved forseinkingar.

Nå kostar ein bussbillett 37,-kr for ein vaksen på kvar side av ferja. Ferja er nå gratis for passasjerer. Det vil gje ein kostnad på 74,- kr pr vaksen frå Leirvik til Bergen. Ein tilsvarende billett på kystbussen er ca 279,- pr vaksen. Så det vil gje ein innsparing på over 200,- pr vaksen på strekninga.

Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Hordaland Arbeiderparti.

Kvinnherad Arbeidarparti

170. Sunnhordlandsambandet eit ferjefritt samband mellom Kvinnherad og Stord!

Vestland Arbeidarparti må arbeida for å realisera eit framtidretta ferjefritt samband mellom Kvinnherad og Stord med god tilknytning både til nye E 39 og internt i Sunnhordland. Det er svært viktig for regionen at dei to største kommunane vert knyta tettare saman. Utan eit betre samband mellom Husnes og Leirvik kan store regionale funksjonar forvitra, gode kommunikasjonar er avgjerande og vil styrkja utvikling i kommunane og regionsentera. Sørleg kryssing av Langenuen er avgjerande viktig.

Ferjefritt samband vil styrkja Sunnhordland som bu- og arbeidsmarknad. Det må gjerast eit nødvendig utgreiingsarbeid med føremål å avklara om ein kan realisera det mest framtidretta ferjefrie sambandet for regionen.

Innstilling: Forslaget vert oversendt fylkestingsgruppa til Hordaland Arbeiderparti.